Leto VI., štev. 102 | Ljubljana, petek 1. maja 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 56.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842, - Praha číslo 78.180. Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 30. aprila.

Tako zelo se nam hoče, da bi bil vsak prvi maj solnčen dan. Kar je do tega dne bilo brstja zadržanega in od aprilskih mrazov in nalivov cvetja pokončanega, mora prvega maja z živo, nepremagljivo silo vzkipeti in zaželeti proti solncu, da ga kakor čudežno zdravilo dvigne k živemu življenju, k moči, ki premaguje vse.

Majsko jutro mora gore obliti z zlato zarjo. In kdor je zdrav in življenja vojan, mora biti ta dan kakor orjak sredi polja, ki vriska in kliče na vse strani: K vstajenju! Ta vrisk in klic je kakor velikonočno zvonenje, ki oznanja, da je življenje nad smrtjo. In če ni solnca v naravi, je gotovo v naših srcih. Kipenje naših duš in širjenje prsi in mišičevja, pesmi iz naših grl, vse to ni pojav surove sile in brezobzirnega razmaha, ampak izraz vseobiemajoče ljubezni, ki hiti k bratom in sestram, da jih objame. Ki pozablja in odpušča. Ki izglajuje gore in briše meje ter ves svet pretvarja v livado, po kateri naj bi hodili dobri ljudje in rosili na vse strani srečo Svobode, Enakosti, Bratstva.

Prvi maj — treuga dei, božji mir, ki z nitjo ljubezni prepleta duše vseh ljudi, vseh narodov in vseh stanov.

Ljubezen je najglobljí in najresnejši socializem. Vzgojevani pa smo bili po doktrini, da je socializem najtrši in najneizprosnejši materijalizem. Istovetili smo socijalizem z materijalizmom, s surovo silo, ki naj ima za najučinkovitejše sredstvo razredni boj. V tej vzgoji smo teptali najsvetejša načela etičnosti in pravnosti, dobrega in slabega nismo merili po človeku; slabega človeka so razredi v svoji materijalistični borbenosti objemali in zanj, ako je bilo treba, prelivali tudi kri, — dobrega, etično in pravstveno popolnega človeka pa so kot slabiča izvrgli in govorili, da ne spada v svet bojev, zmag in porazov. Kdor je širil nauke Masaryka, ni bil človek velikih dejanj; sentimentalen mladenič je bil, ki se bo šele naučil, da je življenje boj in ne mehka dobrota, okrašena z nauki o enakosti in bratstvu. Z materijalizmom in razrednoborbenim naukom smo blagoslovili boj in silo, in nadmoči dali življensko — in celo moralno upravičenost.

Vsa naša vzgoja v življenju je podžigala strasti in dvigala k ekscesom najnižje instinkte. Z istimi besedami smo prosto in brez pekoče vesti na prvi strani zagovarjali upravičenost uporov, na drugi pa krvavo vdušitev istih uporov. Stroj v katedrali sv. Nedelje je bil svet, kakor je bila sveta stroinica na ulicah, ki naj bi pokosila stavkujoče množice.

Prvi maj — božji mir. K temu nas sili narava. Praznik ljubezni — pravega čistega socijalizma. Slaviti bi ga morali, kakor oznanilo angelja: mir ljudem na zemlji! Pa ga slavimo, kakor so vojne furije vseh vekov slavile krvave vojne. S pisanimi besedami in krvavimi slikami podžigamo strasti in kličemo na nove pokolje. Tisti naj zmaga, ki ima moč, ki je brezobzirnejši, ki orje in deluje z zlatom in železom. Po ulicah buče bojne pesmi, na shodih se oznanjajo krvave osvete, surova sila udarja in ruši lastnino. Dan prekipevajočih strasti, veliki praznik sovraštva, ki naj nas bučno in hrupno spominja, da je človek zver, ki ni sposobna, da se dvigne v višave etične popolnosti in od tod ustvarja temelje bodočnosti, bratstva in enakosti.

Ponavljamo: ne materijalizem, ampak globoka srčna vzgoja in plemenito širjenje naukov resnice in pravice ter etičnega materijalizma more združiti narode vseh dežel.

Hočemo, da je prvi maj praznik dela. Narava je ustvarila pravico do dela in s to pravico je ustvarila tudi dolžnost in ljubezen do dela. Delo je gonilna sila življenja, in pravi socijalizem mora to gonilno silo dvigniti v višine, ki jamčijo večjo in popolnejšo produktivnost. Ljubezen, dolžnost in pravica do dela je bistveni in osnovni del morale in našega demokratizma, ki ne dopušča, da bi moje delo redilo tebe, pa tudi ne dopušča, da bi se jaz redil od tvojega dela. Enaka dolžnost za vse — le ta šele rodi tudi enake pravice za vse. Svetopisemska resnica je, da je delo bilo človeku naloženo kot kazen za greh; ni pa to etična in moralna resnica. Delo je sladkost in ne grenka bridkost. Vzgojeni pa smo nasprotno: trilindvajset ur dnevno govorimo in sanjamo o razdelitvi dobrin dela, in samo eno uro se mimogrede pomenimo tudi o organizaciji dela. Tovarna v naših dušah ni slika organizacije dela, ona je krvavi rabelj, ki sesa našo kri.

Posebno za našo državo in zlasti za naš slovenski rod je važno, da se zavedamo, da je naš problem socijalni problem. Kdor hoče zase monopolizirati reševanje naših socijalnih vprašanj, mora istočasno seveda trditi, da je edinole on izraziti zastopnik onih, katerih se ta socijalna vprašanja tičejo. To je bahava in demagoška trditev. V naših splošno bornih razmerah kapitalizma, kakor se ga običajno slika, pravzaprav ni in onih par kapitalistov ne bo deležnih ugodnosti naše jugoslovenske države, ako se ne bodo zavedali, da so vsa naša gospodarska in kulturna vprašanja izrazito socijalna vprašanja, ki se tičejo malega človeka. Naše narodnogospodarsko, kulturno in politično vprašanje je vprašanje organizacije in zaščite našega dela, ki mu moramo dati polno veljavo, puls in razgibanje. V to pa smo poklicani vsi in nihče nas ne sme pri tem ovirati.

V znamenju organizacije in zaščite našega dela, ki naj državo utrdi in ji dá ugled in spoštovanje pred svetom, praznujemo prvi maj. Prvi maj bi moral biti splošni državni praznik, v katerem bi molili in častili vztrajno, tiho in koristno delo za našo gospodarsko in kulturno bodočnost.

S praznikom dela naj se naša srca razvnamejo v ljubezni za delo in ne v sovraštvu proti delu. Delo je sveto, je človekova najvišja pravica in dolžnost. In v tej svetosti je naš socijalizem.

Poslovna vlada Narodnega bloka

S kraljevim ukazom je bila volilna vlada Narodnega bloka spremenjena v poslovno vlado. — Izvedene so bile nekatere osebne spremembe. — Novoimenovani ministri so že prevzeli svoje resorte. — Danes zakletev novega kabineta.

Beograd, 30. aprila. r. Sinoči je kralj podpisal ukaz, s katerim se sprejema ostavka volilne vlade gosp. Pašića, istočasno pa imenuje poslovna vlada v sledeči sestavi:

ministrski predsednik: **Nikola Pašić;**
socijalna politika: **Marko Gjurićić;**
prosveta: **Svetozar Pribičević** (sam. dem.);
zunanje zadeve: **dr. Momčilo Ninčić;**
vere: **Miša Trifunović;**
pravda: **dr. Edo Lukinić** (sam. dem.);
narodno zdravje: **dr. Slavko Miletić;**
javna dela: **Nikola Uzunović;**
kmetijstvo in vode: **Krsta Miletić;**
pošta in brzojav: **Velja L. Vukičević;**
šume in rudniki: **dr. Gregor Žerjav** (sam. dem.);
izenačenje zakonov: **dr. Milan Srskić;**
finance: **dr. Milan Stojadinović;**
agrarna reforma: **Milan Simonović;**
trgovina in industrija: **dr. Prvislav Grisogono** (sam. dem.);
vojna in mornarica: **Miša Trifunović;**
notranje zadeve: **Boža Maksimović;**
promet: **Ante Radojević.**

Novoimenovani ministri so: dr. Prvislav Grisogono (sam. dem.), inž. Ante Radojević, dr. Milan Srskić in Milan Simonović. Iz vlade so izstopili: dr. Hinko Krizman, Andra Stanić, dr. Gjuro Šurmin in dr. Mate Drinković. Državni podtajniki ostanejo še nadalje isti.

Novi ministri so že prevzeli svoje resorte. Jutri dopoldne bodo prisegli kralju.

Politična situacija razčiščena

Fiasko opozicijskih intrig. — Blamaža protivladnega časopisja. Kako je Pašić zavrnil Pavla Radića.

Beograd, 30. aprila. r. Vest o ostavki vlade ter o imenovanju nove vlade sinoči še ni bila znana. Zvedelo se je zanjo šele danes, ko je min. predsednik Pasić obvestil predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića. Ukaz o novi vladi Narodnega bloka je porazno učinkoval na vse pristaše opozicijonalnega bloka, ki so pričakovali, da bodo s svojimi neumestnimi intrigami razbili Narodni blok in so še danes zjutraj napovedovali v svojih listih, da se vrše pogajanja za koncentracijsko vlado brez samostojnih demokratov.

Razplet politične situacije je pospešilo v prvi vrsti dejstvo, da so opozicijski listi s svojo pisavo, ki so ji bile svrha zgolj spletke, pretiravali razvoj dogodkov, kar je začelo vsem presedati. Reči se more, da je pisava opozicijskega tiska pospešila končno rekonstrukcijo kabineta, ki so jo pričakovali šele za petek ali soboto.

Prihodnji teden bo vlada prečitala skupščini svojo deklaracijo.

Beograd, 30. aprila. p. Kakor doznava vaš dopisnik, je izrazil Pavle Radić ministrskemu predsedniku Pašiču pri včerajšnjim porazgovoru željo, naj bi bilo izpuščeno iz zapora internirano vodstvo Radićeve stranke, da bi se mogla začeti pogajanja med radićevci in radikali glede vstopa v kabinet. **Vendar bi morali v tem slučaju izpasti samostojni demokratje. G. Pašić mu je izjavil, kakor se doznava iz najožje bližne ministrskega predsednika, da brez samostojnih demokratov sploh ni misliti** na kakršnekoli pregovore in da mora **vendar enkrat prenehati v naši kraljevini izključevanje gotovih oseb zgolj iz osebne mržnje, ker ima od tega država ogromno škodo. Radićevci naj vzamejo na znanje, da radikalna stranka ne more dopustiti, da bi izpadla iz kombinacije skupina, ki zastopa isto politiko.** Pavle Radić je vzel to izjavo Pašića na znanje.

Obup v opozicijonalnem bloku

Britke pritožbe nad radićevci. - «Vsi resni politični krogi smatrajo opozicijonalni blok za razbit.»

Beograd, 30. aprila p. Nocoj so se sestali voditelji razpadajočega opozicijonalnega bloka k seji. Ljuba Davidović je pozval ob tej priliki vse člane bivšega bloka narodnega sporazuma, naj poskušajo vplivati na radičevce, da bi se povrnili nazaj k prvotni politiki bloka, ker z radikali itak ne morejo sodelovati. Vsi zastopniki opozicijonalnega bloka so v svojih govorih ugotavljali, da je položaj bloka brezupen. Klerikalci so se pritoževali, da so radičevci s svojo neodkrito politiko, ki so jo vodili za hrbtom ostalih strank, zakrivili, da se mora **danes smatrati v vseh resnih političnih krogih ta blok kot razbit,** pri čemer je najhujše, da je vsled svoje neenotne politike izgubil tudi ves ugled med narodom in lastnimi pristaši.

Seja je potekla v medsebojnih očitanjih. V vseh opozicijonalnih krogih **vlada velika** potrtost, ker se blokaši zavedajo, da so z imenovanjem nove vlade Narodnega bloka doživeli veliko blamažo, kar je še znatno povečalo njihovo poparjenost in potrtost.

Poleg vodilnih politikov opozicijonalnega bloka, pa je seveda najhujše blamiran opozicijonalni in nevtralni tisk, kakor ljubljanski »Slovenec« in beograjska »Politika«, ki so ga dogodki postavili popolnoma na glavo.

Seja novega ministrskega sveta

Predsednik Pašić rahlo obolel. — Urgiranje reparacij. — Bolgarski beguncí se naselijo v notranjost države.

Beograd, 30. aprila p. Od 6. do 9. zvečer je imel ministrski svet sejo pod predsedstvom prosvetnega ministra Pribičevića, ker je predsednik vlade Pašić rahlo obolel. Ministri so čestitali svojim novim tovarišem, ki so stopili v kabinet. Seja je večinoma vejala reparacijskemu vprašanju. Ministrski svet je sklenil da se urgira pri reparacijski komisiji v Parizu izvršitev pogodb iz februarja lanskega leta, na podlagi katerih so bili dovoljeni predujmi, pa je bila izvršitev ustavljena. Vlada je razpravljala tudi o zadevi bolgarskih beguncev in je sklenila, da se naselijo v notranjosti države. Končno je prišlo na razgovor vprašanje zagotovitve javnega reda in miru pri jutrišnji proslavi 1. maja.

Beograd, 30. aprila p. Nocoj je bil na dvoru poslanec Grga Andjelović. Za njim je sprejel kralj tajnika Narodne skupščine Tomo Popovića, ki je ostal pri kralju do 9. Tajnik Popović je poročal kralju o razpoloženju v Južni Srbiji.

Iz ministrstva inostranskih del.

Beograd, 30. aprila p. V diplomatskem oziru je bil današnji dan precej živahen. V Beograd je prišel naš poslanik v Budimpešti Tiča Popovića zaradi nadaljevanja pogajanj z Madžari. Za jugoslovenskega honorarnega konzula na Dunaju je imenovan Gjoka Joksimović.

Nocoj so razpravljali italijanski poslanik Bodrero, odpravnik poslov Solla, zunanji minister dr. Ninčić in predsednik jugoslov. delegacije dr. Ribar o delovanju naše in italijanske delegacije v Firenci.

Intervencija Novinarskega udruženja

Beograd, 30. aprila p. Zastopniki Jugoslovenskega novinarskega udruženja so posetili nocoj predsednika sekcije zakonodajnega odbora, ki razpravlja o tiskovnem zakonu, dr. Lazo Markovića, ter intervenirali pri njem radi nekaterih izprememb v vladnem načrtu tega zakona. Dr. Marković jim je obljubil, da se bodo izvršile v zakonskem osnutku vse potrebne tehnične izpremembe. Kar se tiče izpremembe političnega dela zakona, je opozoril, da spada to v področje pristojnega ministra in večine zakonodajnega odbora. Dr. Marković uvideva tudi potrebo, da se donese pred skupščino zakon o novinarjih, ki naj v prvi vrsti zaščiti njihovo gmotno stališče. Predsednik sekcije je dejal novinarjem, naj predlože svoje predloge ministru za izenačenje zakonov

Obsežne preiskave proti komunistom v Parizu

Pri preiskavah so našli mnogo obtežilnega materijala. — Varnostne odredbe za danajšnji dan.

Pariz, 30. aprila. s. Hišne preiskave pri komunistih so se včeraj nadaljevale. Kakor poroča «Petit Journal», so našli pri tem zelo važne dokumente, med drugimi poročilo komunističnih državnih uradnikov o stanju državnih poslov v vseh upravnih oblastvih ter o političnem prepričanju uradnikov, nadalje načrt mobilizacije za državno upravo, zlasti za brezhibno funkcijoniranje telefona in brzojava v slučaju komunističnega prevrata. Za ta slučaj so bile predvidene tudi posebne odredbe za poslovanje v ostalih ministrstvih, pri vojaških oblastvih in v policijskem predsedništvu. Nadalje so našli načrt pariških vojašnic z natančnim številom staleža, načrt letališča v Ougetu s točnim številom letal in tam se nahajajoče municije ter načrt vseh policijskih stanic.

V notranjem ministrstvu se je včeraj vršilo posvetovanje glede izrednih odredb policije na dan 1. maja. Zborovanja pod milim nebom bodo dovoljena, sprevodi pa bodo prepovedani. Vse čete bodo v pripravljenosti. Letala policije bodo krožila nad mestom ter vse izredne dogodke brezžičnim potom javila glavni policijski stanici. Kakor izhaja iz manifesta, ki so ga izdale delavske stranke, bo 1. maj docela v znamenju generalne stavke. Izvzeti bodo le nameščenci podzemskih železnic.

Zaupnica radikalne stranke Painlevéju in Herriotu

Pariz, 30. aprila. s. Izvršilni odbor radikalne stranke se je včeraj bavil s splošnim položajem. Sprejeta je bila resolucija, ki čestita Painlevéju k njegovemu postopanju pri sestavi vlade, kateri se izreka zaupanje. Druga resolucija čestita Herriotu k njegovi politiki, ki je dvignil v vsem svetu prestiž in moralni ugled Francije.

Borba v pruskem deželnem zboru

Bojna napoved vlade nacijonalistični opoziciji. — Grožnja z razpustom parlamenta.

Berlin, 30. aprila, z. Pozornost politične javnosti se zdaj obrača zopet na pruski deželni zbor, kjer se nahaja vlada weimarske koalicije s socijalistom Braunom na čelu proti opoziciji nacijonalcev in komunistom v manjšini, kjer pa je vendar drugačna vlada nemogoča. Ministrski predsednik je na seji deželnega zbora imel govor, ki pomenja pravo bojno napoved nacijonalcem ker je Braun izjavil, da ne namerava pristati na nikake koncesije nacijonalcem, ki bi ne bile v skladu s programom weimarske koalicije.

Berlin, 30 .aprila. (Avala.) Na današnji seji pruskega deželnega zbora je imel ministrski predsednik Braun govor, v katerem je izjavil, da bo vlada vztrajala na politiki weimarske koalicije, da pa si iskreno želi sodelovanja vseh patrijotičnih strank. Ako se bo pokazalo, da vlada ne bo mogla delati s sedanjim deželnim zborom, ne bo preostalo nič drugega, kakor da se deželni zbor razpusti in razpišejo nove volitve. Upa pa, da bo pruskemu narodu prihranjena nova volilna borba. Ako hoče nemški narod priti k miru, mora desnica opustiti boj proti republikanski državni obliki.

Deželni zbor se je nato odgodil do dne 8. maja. Dnevni red prihodnje seje je: Glasovanje o predlogu zaupnice vladi.

NOV IZPAD NACIJONALCEV.

Berlin, 30. aprila. (Avala.) Nemško - nacijonalni poslanec Winkler je v pruskem deželnem zboru stavil predlog, naj sklene deželni zbor, da državna vlada nima več onega zaupanja, ki je potrebno za vodstvo poslov v smislu člena 57., odstavek I. ustave.

Obtožnica proti bolgarskim atentatorjem

Beograd, 30. aprila, p. Zunanje ministrstvo je prijelo iz Sofije tole poročilo: Obtožnica zoper atentatorje je gotova in zahteva za Friedmanna, Stevana Dimitrova, Dimitrova Grnčarova, Nikolaja Petrinja, Rista Kosovskega, Petra Zagorskega, Petra Abadževa in Gjorgja Kojeva smrtno kazen na vešalih, za Dimitrija Daskalova in Komburova pa osemletno ječo ter 50 tisoč levov globe. Oblastva še iščejo Petrinja, Kosovskega, Abadževa in Dimitrova. Obtožnica, ki je izročena prekemu sodu, ugotavlja, da so atentati na cerkev in na kralja, kakor tudi napad tolp na Vodec in na druge kraje delo zarotniškega odbora, ki ga tvorijo zaupniki tajnega komunističnega odbora in poljedelcev, pristašev tako zvane «skupne fronte». V nasprotju s prejšnjo trditvijo, da je izvršil priprave za eksplozijo v cerkvi Minkov, ugotavlja obtožnica, da je izvršil čin tehnik Abadžev, ki je prinesel v katedralo razstreljivo in položil peklenski stroj. Obtožen je tudi cerkovnik Zagorski. K razpravi je povabljenih 50 prič.

Sofija, 30. aprila, s. Vojnemu sodišču izročena obtožnica ugotavlja, da je bil atentat v katedrali in proti kralju, zadnji vpadi pri Vodeču in več drugih nasilstev delo uporniškega komiteja komunistov in tajnega komiteja zemljoradnikov. V nasprotju z dosedanjimi vestmi se obdolžuje priprav za eksplozijo v katedrali neki tehnik Abadžev in ne Minkov. Abadžev je preskrbel eksplozivne snovi ter izdelal peklenski stroj. Od obtožencev sta samo dva v rokah policije, ostali so ali pobegnili, ali pa so bili pri zasledovanju ubiti. Obtožnica zahteva skoro za vse smrtno kazen.

Sestanek Narodne skupščine

Beograd, 30. aprila. r. Z ozirom na ukaz o imenovanju nove vlade so imeli tekom dopoldneva vsi poslanski klubi svoje sestanke, na katerih so razpravljali o političnem položaju. Vršil se je tudi sestanek voditeljev parlamentarnih skupin ter je bilo sklenjeno, da se skupščinski odbori izvolijo na isti način kakor prej. Radi tega se je današnji sestanek Narodne skupščine začel šele po 11. dopoldne.

Sestanku Narodne skupščine je predsedoval sam. demokrat dr. Ivan Paleček. Ko je tajnik Kobasica prečital zapisnik zadnjega sestanka, je bil prečitan dopis, ki ga je poslal min. predsednik Pašić predsedniku skupščine Marku Trifkoviću in ki pravi, da je kralj izvolil sprejeti ostavko članov volilnega kabineta g. Pašića in da imenuje s svojim ukazom od 29. aprila novo poslovno vlado pod predsedstvom g. Nikole Pašića. Pri prečitanju tega pisma je večina skupščine vstala in vzklikala «Živio Pašić!», «Živio Pribićević!»

Zatem je bil prečitan ukaz o imenovanju nove vlade, nakar so vstali vsi poslanci in vzklikali «Živio kralj!».

Nadalje je bilo objavljeno skupščini, da je verifikacijski odbor sklenil, da pride na mesto posl. dr. Spalajkovića, ki se je odrekel svojemu mandatu v travniškem okrožju, dr. Bogoslav Kujundžić, kar je skupščina odobrila.

Po nekaterih formalnostih je bilo objavljeno, da je predložil minister za vere Nuša Trifunović skupščini zakonska predloga o srbsko-pravoslavni cerkvi ter o verolizpovedih in interkonfesijonalnih odnošajih

Nato je skupščina prešla na dnevni red: Volitev skupščinskih odborov.

Predsednik je izjavil, da so se šefi parlamentarnih skupin sporazumeli, da se odbor za zakonski predlog o kmetijskih kreditih, odbor za razporeditev oblin in odbor za zakonski predlog o priključitvi vasi Mala Ruška (srez Sanski Most) k srezu Bosanski Novi izvolijo z vzklikom, nakar so bili ti odbori tudi soglasno izvoljeni. Za predsednika odboru za kmetijske kredite je bil izvoljen dr. Velizar Janković, za podpredsednika pa Juraj Demetrović (sam. dem.). Zatem je bil odrejen odmor 10 minut, da bi se parlamentarne skupine sporazumele o vprašanju izvolitve dveh članov v odbor za vojno odškodnino ter o izvolitvi zastopnikov predsednika in dveh podpredsednikov Narodne skupščine v državni odbor po čl. 7. volilnega zakona.

Nato se je dnevni red sestanka nadaljeval ter je bilo glasovanje zaključeno ob 1.15. V upravo vojne odškodnine so bili izvoljeni Aleksa Žujević in Jovan Aleksić, za zastopnika predsednika Narodne skupščine v državnem odboru dr. Velizar Janković, a za zastopnika podpredsednikov Vasa Jovanović in dr. Svetislav Popović (sam. dem.).

Sestanek je bil nato zaključen ter napovedan prihodnji za pondeljek ob 9 dopoldne z naslednjim dnevnim redom: volitev prvega skupščinskega podpredsednika, volitev parlamentarnega odbora za zakona o pravoslavni cerkvi in interkonfesijonalnih odnošajih.

Koncem seje je posl. Dragutin Pečić protestiral, ker vlada doslej še ni nastopila s svojo deklaracijo, ki pa se bo, kakor nam je bilo, prečitala prihodnji torek.

Smrt angleškega diplomata

London, 30. aprila. a. Včeraj je v Swanseaju umrl podtajnik v zunanjem uradu sir Eyre Crewe. Crewe je bil rodom Nemec, se je tudi izobrazil v Nemčiji ter vzel Nemko za ženo. Vsled tega je moral za časa vojne slišati marsikatero kritko. Leta 1911. je bil imenovan za permanentnega državnega podtajnika v zunanjem uradu. Zlasti njegovo dobro poznanje Nemčije je bilo povod, da je bila angleška politika v tej dobi tako dobro orijentirana. V zunanjem ministrstvu je skupno deloval 40 let. Dosegel je starost 60 let.

Italijansko-jugoslovenski odnošaji

«Incident profesorja Vebra, ki se je moral odreči predavanju v Trstu, se nam je zdel tako malo vreden posebne omembe, da se nismo zaustavili pri njem več kot pri kateremkoli dnevnem dogodku. So pač dogodki, ki se morejo dogoditi vedno, v vsaki državi, ravno ker noben tuj predavatelj, ker je pač tujec, ne upošteva točno krajevnih razmer.» — Tako začenja svoj članek, ki ga je naslovil «Italijansko - jugoslovenski odnošaji», tržaški «Piccolo» v svoji sredini številki, 29. t. m. Nato pa omenja «Jutrovo» vest o posledicah, ki naj bi jih imel omenjeni incident za predstavitelje državne oblasti v Trstu, in označuje to vest za pretirano, za izrodek domišlijije, kakor je označil že prej demonstracije, ki so se zaradi onega tržaškega dogodka vršile v Ljubljani, za «nesorazmerne z nelevoljo, ki jo je mogel povzročiti oni dogodek.» Nato pa se «Piccolov» člankar vseda za kateder profesorja mednarodne dostojnosti in korektnosti in deli lekcije na vse strani: jugoslovenski javnosti, jugoslovenski vladi, njenim organom in predstavnikom, vobče vsej Jugoslaviji.

«Jugoslovenski nacijonalisti — modruje «Piccolo» — imajo pravcato strast za ustvarjanje diplomatskih slučajev in mednarodnih sporov. Gre tu za megolomane, vročekrvneže in tudi za stranke, ki imajo v svojih programih vzdržavanje oblačnega obzorja v odnošajih med Italijo in Jugoslavijo. In to stališče deli ž njimi tudi jugoslovenska vlada, ki dopušča, da imajo taki agitatorji vpliv na smernice države in orijentacijo njenih predstavnikov na polju mednarodnih interesov. Kako bi se drugače mogle tako zaustavljati v svojem poteku vse številne italijansko - jugoslovenske konference in še potem, ko se je dosegel sporazum v bistvenih točkah? Da se pri jugoslovenskih zastopnikih kaže tako izrazito zla volja za zaključenje dogovorov, se more tolmačiti le tako, da gre tu za vpliv psiholoških elementov, ki se ne morejo smatrati za naklonjene Italiji. In takih elementov je poleg tiska vseh jugoslovenskih strank tudi tam, kjer so manj zaželjeni, Jugoslovenske oblasti, ki jim je v inozemstvu, zlasti v Italiji, poverjeno politično ali komercijalno predstavništvo, bi morale vsepovsod biti v polni meri navdane s politiko svoje države, tako da bi ne bilo niti videza kakih duševnih stikov med njimi in nacijonalističnimi agitatorji, ki so proti vsaki italijanski politiki, pa naj je politika moči ali politika skupnega delovanja Jugoslovenski nacijonalisti in njihova agitacija ne smejo imeti besede pri politiki odnošajev med Jugoslavijo in Italijo, niti potihoma vplivati nanjo, ker so cilji, ki jih zasledujejo, v nasprotju in nezdružljivi z vsako obliko normalnih odnošajev med obema državama. Niti najmanjši sum se ne sme pokazati, da bi se mogli uveljaviti s tajnim vplivom, niti senca se ne sme opažati, da bi se v lojalno skupno delovanje obeh vlad mogel vpletati miselni pridržek krogov, ki zasledujejo diametralno nasprotne cilje, ki se oficijalno ne dajo izpovedati in se trpe samo toliko, kolikor se previdno drže v stanju nemoči napram državi. Italija je vodila napram Jugoslaviji zelo odkrito politiko. Prijateljstvo Italije je mogočno in trdno in dobri odnošaji z Italijo pomenjajo za Jugoslavijo najtrdnejše jamstvo njenega procvita v mirnem plodovitem delu. Ali za to je treba jasnosti. Zato pa naj bo beograjska vlada, če je na jasnem, da nacijonalistična protiitalijanska agitacija tvori negativen faktor v odnošajih z Italijo, v resnici vlada s trdno voljo ter jasno in korektno začrtano potjo in naj važnost rovarskih elementov dovede na minimum.»

Tako torej! Sedaj vemo, pri čem smo!

Če torej ob nesramni žalitvi, ki je deletela ves naš jugoslovenski narod v osebi našega znanstvenika, s katerim so italijanske oblasti, dobro vedoč, koga imajo pred seboj, ravnale kakor z najhujšim zločincem, samo zato, ker so fašisti, torej italijanski nacijonalistični, neodgovorni elementi zahtevali tako, če ob vsem tem vzkipi v nas naš narodni ponos in zahteva zadoščenja, prihajajo sedaj ti žalilci sami in nam hočejo dajati lekcije, kako naj se vedemo mi, kako naj ravna naša vlada, kako naj deluje zastopniki našega naroda v inozemstvu, da bomo vredni njihovega — prijateljstva! Seveda, naš jugoslovenski narod naj bi bil šolarček, kateremu bi iz Rima navijali ušesa po svoji mili volji in mu «lepo vedenje» ubijali s palico! Vsaj imeti nas hočejo za takega. Vprašamo le, ali bi se bilo zgodilo kaj takega dr. Vebru, če bi bil profesor kake angleške, francoske, ameriške, nemške, češke, ali celo — bolgarske univerze? Nikdar! Zgodilo se mu je, ker je Jugosloven, ker Italijani smatrajo Jugoslovena za manj vrednega, ker smatrajo Jugoslavijo za državo, s katero lahko pometajo, češ, ker nima moči in tudi ne poguma, da bi branila svoje državljane, njihovo in svojo čast tako, kakor bi jo branila vsaka druga država! Tako je italijansko prepričanje in tako je potem tudi njihovo vedenje napram nam!

Le tako je potem mogoče, da tržaški laški list nesramno žaltev vsega našega naroda smatra za — navaden dnevni dogodek in se potem, ko je en dan prej pod naslovom «Italija preprečila srbsko intervencijo na Bolgarskem», predstavil javnosti Mussolinija, s palico v roki, grozečega beograjski vladi, da jo kaznuje, kakor učitelj paglavca v šoli, ako ne miruje, drzne prihajati, seveda pod krinko prijateljskih nasvetov, s tako podlimi očitki in podtikanji na naslov vsega našega tiska, vse naše javnosti, naše vlade, naših predstavnikov v inozemstvu, vobče vsega našega naroda in njegovega snovanja. Čudno, da ni še zahteval, da naj beograjska vlada da Rimu zadoščenje, ker smo se drznili protestirati proti razžaljivi, ki nas je zadela z njihove strani!

Odmev Hinbenburgove izvolitve v Franciji

Pariz, 28. aprila.

V pariškem časopisju ni Hindenburgova izvolitev v splošnem izzvala razočaranja ali potrtosti. Razen par levičarskih organov vsi veliki dnevniki naravnost pozdravljajo razjašnjenje položaja, ki ga je prinesel nedeljski plebiscit v Nemčiji.

Tako piše Saint-Brice v «Journalu», da je Nemčija glasovala za imperijalizem in za revanžo z absolutno izrazitostjo. Tudi Marx ni imel drugega zunanjepolitičnega programa, vendar pa je Hindenburgova izvolitev ostrejše opozorilo sveta. «Tisočkrat boljša je odprta provokacija kot varovanje, ki bi utegnilo roditi nevarne iluzije . . . Pomislite na težkoče, na katere bi naleteli glede na razorožitev in pakt, če bi mogli Angleži in Američani pozdraviti poraz nemške reakcije in militarizma, četudi čisto fiktiven. Oni bi nam govorili: ‚Nemčija se je spreobrnila. Moramo ji prizanašati. Metoda popuščanja je pokazala svojo učinkovitost. Moramo jo ne le nadaljevati, temveč še stopnjevati.' Stopnjevati sistem, ki vodi Nemce k gaženju vseh vojaških določb pogodbe, k zahtevi po izpremembi novega evropskega položaja? Ne! Neskončno boljše je, da so utopisti prisiljeni videti pravi obraz Germanije, oprte na meč in pokrite s čelado. Ves svet je opozorjen. Zdaj je potreba podvzeti le varnostne korake.»

Saint-Brice zahteva popolno razorožitev Nemčije, opustitev Stresemannovega garancijskega pakta in obrambno zvezo zmagovalcev. Nemčiji se ne sme dopustiti vstop v Zvezo narodov.

Tudi za Pertinaxa «Echo de Paris» ni Marx kak izrazit zastopnik republike proti Hindenburgu, predstavniku monarhije. Nedeljske volitve so dokazale, da sploh ne obstoja neka «nova Nemčija», kot to mislijo Angleži, Amerikanci in neinteligentni g. Herriot. Odveč je razlikovati med Hohenzollerni, krivci vojne in med republikanskim in pacifističnim nemškim narodom.»

«Temps» piše pod naslovom «Nemško izzivanje»: «Ne sme biti nobene zmote. Izvolitev maršala Hindenburga je izzivanje zaveznikov, izzivanje Evrope in Amerike. Ni vznemirljiv politični genij starca, ki so ga šli iskat v zavetje v Hannover, pač pa vse sile reakcije in surovega maščevanja, ki tiče za njim in ki upajo potom njega pospešiti trenutek, ko bo Nemčija vzpostavila svojo vojaško silo in stala pripravljena na boj.» «Temps» vidi v Hindenburgovi zmagi napoved bližnjega poloma republikanskega režima onstran Rena in jasno znamenje za povratek Hohenzollerncev.

Auguste Gauvain meni v «Journalu des Debats», da je v Nemčiji zmagal duh vrtoglavosti. Hindenburg je vpisan na čelu liste vojnih obtožencev in se mora smatrati kot zvest služabnik Viljema II. Gauvain vprašuje: «Ali so Zedinjene države in Anglija zdaj poučene? Ali bo londonski kabinet še naprej priporočal pakt, ki bi temeljil na pošteni veri in dobri volji Nemčije? Ker je Angležem ljubo, da niso logični, je odgovor negotov. Painlevejev kabinet pa mora na vsak način zavzeti svoje stališče. Naj se Hindenburgova izvolitev pripisuje misticizmu, patrijotskemu zanosu ali militarizmu, Francija in prijateljski narodi morajo biti pozorni in se posvetovati o svoji politiki.»

Lucien Romier («Figaro») smatra, da Nemci z Hindenburgovo izvolitvijo niso ravno nameravali izzivati sveta, temveč da so glasovali brez slehernih ozirov. Pokazali so se, kakršni so. Predvsem so hoteli samim sebi podati dokaz, da niso premagani. «In če jutri ali pojutrišnjem Nemčija pozove Hohenzollernce, ne bo tega storila iz ljubezni napram njim, temveč radi reakcije svoje oholosti napram porazu.» «Kako hočete», pravi Romier, «da naj nemško pleme, najštevilnejše in najbolj opremljeno na kontinentu, ki se skoro celo nahaja v okviru države z izključno militarističnimi tradicijami, ne ostane navzlic svojemu porazu oholo in nagnjeno k vsem ekscesom ošabnosti?» V taki deželi je demokracija za dogledno dobo nemogoča.

Isti list pravi na drugem mestu: «Še nam je v spominu čas, ko je Lloyd George izjavil, da bodo krivci velike vojne z Viljemom II. na čelu kaznovani. Novi prezident nemške države je na seznamu, ki ga je sestavila visoka mednarodna komisija. Nosi številko 237 in je bil obtožen: 1.) deportacij žen in deklet; 2.) ugrabljenja žen in deklet; 3.) plenjenja z oboroženo roko; 4.) rušenja z eksplozivi; 5.) šikaniranja prebivalstva zasedenih krajev; 6.) pretveznih zdravniških preiskav žen in deklet; 7.) skrunitve grobov; 8.) zastrupljevanja vodnjakov; 9.) sekanja drevja 1 meter od tal; 10.) tatvine amerikanskega živeža, namenjenega prebivalstvu zasedenega ozemlja. — Nemčija je v nedeljo izjavila, da je solidarna s številko 237.»

Jacques Bainville piše v «Liberte»: «Caillaux je minister v Franciji. Zakaj ne bi bil Hindenburg izvoljen za predsednika v Nemčiji? Ti dve okoliščini se skladata, odgovarjata logiki položaja». V nadaljnem izvajanju opozarja, kako so zavezniki pomagali Nemčiji, ko se je nahajala v popolnem finančnem in političnem razsulu ter je Saška že bila v rokah komunistov. «Potem, ko so žrtvovali milijone mož, da se spravi Nemčija na kolena, so ji prožili roko v pomoč... Pomoč se jim je posrečila. Še preveč se jim je posrečila. Kot čisto naraven pojav je morala temu slediti Hindenburgova izvolitev».

«Matin» piše o «sentimentalni izvolitvi, ki jo je pripisati močni udeležbi žensk» in pravi: «S Hindenburgom ali brez njega se Nemčija nahaja v polnem teku obnove: zopet je dosegla finančno ravnotežje, našla je del svojih svetovnih tržišč in na skrivaj reorganizirala armado. Postopno zavzema svoje prejšnje mednarodne pozicije v vseh področjih». Glede predsednika Hindenburga pričakuje, da ga bodo njegovi svetovalci navajali k stremljenju, da se Nemčija odtegne vojaškemu nadzorstvu, da se ustavlja pogajanja o varnosti, da se odkloni odstop v Zvezo narodov, da se zahteva popravek vzhodnih mej itd. Smatra, da se bo v Franciji težko našel predsednik vlade, ki bi si upal priporočati zbližanje z Nemčijo. Konča pa z naslednjo primero glede Nemčije: «Bila je sod, čegar vsebina se je mogla smatrati kot sumljiva: izvolitev Hindenburga pa pomenja isto kakor etiketa «eksplozivna snov»: ta novi položaj bo bolj škodoval Nemcem kot drugim narodom».

Glasnik ljudske volje v Sloveniji

Ilustracija stališča SLS k bolgarskim dogodkom in vprašanju agrarne reforme.

Ia BARVNI TRAKOVI za vse pis. in račun. stroje dobavlja **FRANC BAR, Cankarjevo nabr. 5**

Težje stališče kot desničarsko in nevtralno časopisje imajo organi levice, ki so podpirali Herriotovo politiko, slonečo na zaupanju v nemško demokracijo. Poloma te politike ne upajo tajiti, zato skušajo zvaliti odgovornost za novo nacijonalistično povodenj v Nemčiji na Herriotove prednike. Tako piše Tery v «Oeuvre»:

«Hindenburgova izvolitev je tako rekoč avtomatična reakcija na nerodnosti francoske povojne politike, neizbežen zaključek šestletnih grošenj, ki so se začele izvajati z zasedbo Poruhrja. Herriotovo ministrstvo je bilo vrženo kot nalašč ravno na predvečer nemških volitev in tako se je zdelo, da je parlament desavuiral njegovo mirovno politiko. Zakaj, tujina ne gleda drugače na Herriota. Zanjo je velik pacifist. Kar je Herriot zgubil v Parizu, je Hindenburg dobil v Berlinu».

Politične beležke

+ **Nesmrtna blamaža.** Prerokovanja opozicijonalnih listov, da se bo Narodni blok razbil ob preosnovi vlade, so se izkazala kot popolnoma neutemeljena in samo kot skromne želje opozicijonalcev, kakor smo mi točno napovedali. Kako točno so bili informirani opozicijonalni listi o položaju, dokazuje najbolj pisava včerajšnjega «Slovenca», ki poroča, da so bila pogajanja med Pašićem in Radičem zaključena z nekaterimi sklepi, da ima koalicija med radikali in radičevci precej šans in upanja na uspeh. Prihodnji teden bi Pašić podal ostavko in dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade. Ako bi sestava koncentracijske vlade ne uspela, se sestavi vlada radičevcev in radikalov. Z ozirom na tak položaj ni pričakovati definitivne rešitve krize pred prihodnjim tednom, piše včerajšnji «Slovenec». Medtem ko objavlja «Slovenec» ta prerokovanja in ko piše, da se še ni rešilo vprašanje, kaj bo s Pribičevićem, pa je kralju podpisal v sredo zvečer ukaz o imenovanju poslovne vlade Narodnega bloka ter je bil ta ukaz že prečitan na včerajšnji seji Narodne skupščine. Tako je postala blamaža vseh, ki so želeli, da bi se razbil Narodni blok, zlasti pa blamaža «Slovenca», popolna. Ako bi «Slovenec» poslušal naše nasvete, bi si to nesmrtno blamažo lahko prihranil. Še včeraj je pisal, da so demokrati v obupnem položaju. Danes brškone spoznava, da ostanejo v takem položaju klerikalci še naprej.

+ **Slab izgovor.** Zadnje čase se beograjski listi pogosto bavijo z razmerami v Sloveniji, zlasti pa s klerikalno stranko, ki zbuja s svojo separatistično in protidržavno gonjo vedno več pozornosti v beograjskih političnih krogih. Zaletavost klerikalnega časopisja, ki ne more prikriti svoje mržnje proti vsemu, kar je jugoslovenskega in srbskega, je odvzela klerikalni stranki ves ugled med jugoslovensko politično javnostjo, nerodni nastopi klerikalnih poslancev v Beogradu pa ga seveda tudi niso mogli zboljšati. Za svoje polomijade, radi katerih trpi tudi ugled slovenskega ljudstva ter njegovi bitni interesi, si izmišljujejo sedaj klerikalci, ko tiče v tesni zagati, razne izgovore. Tako piše včerajšnji «Slovenec», da spušča dr. Žerjav v «Reč», ki je glasilo njegovega političnega kompanjona Pribičeviča, politične mehurje kakor mu drago, ker pa je član vlade, da mu je včasih tudi v radikalni «Samoupravi» mogoče podtakniti kak klopotček, ki ga potem «Jutro» razširja kot «glas radikalnih voditeljev», katere se včasih posreči dr. Žerjavu potegniti, ker radikali razmer v Sloveniji ne poznajo. Ugotavljamo, da je demokratska «Reč» doslej o razmerah v Sloveniji najmanj pisala, da pa so beležili najnovejši «Slovenčev» klopotec o bolgarskih razmerah vsi radikalni listi, predvsem «Samouprava», «Vreme», «Balkan» in «Beogradski dnevnik». Menimo, da za protidržavno stališče, ki ga je zavzel «Slovenec» glede bolgarskih dogodkov, radikalom ni potrebno posebno poznavanja razmer v Sloveniji, in da ima minister dr. Žerjav mnogo drugega nujnejšega posla, kakor pa opozarjati radikalne liste na klerikalno protidržavno gonjo v Sloveniji. Sicer pa mislimo, da so radikali tekom zadnjih šestih let najmanj toliko spoznali klerikalno stranko in razmere v Sloveniji kakor so klerikalci spoznali razmere v Srbiji ali pa v Bolgarski. «Slovenčevi» izgovori in natolcevanja ne morejo prikriti dejstva, da je podlost in separatična protidržavna zloba klerikalne stranke dovolj poznana v jugoslovenski javnosti, ki se s studom obrača od nje.

+ **Zlato se preizkuša — v opoziciji.** «Riječ» piše uvodnik o ponovnem kompromitujočem porazu opozicijskih novin, ko so z imenovanjem vlade Narodnega bloka zopet enkrat postavljene na dilco. Karakteristično je, da gospodje pri opozicijskih novinah vedno vedo več kakor oni, ki to edino morejo vedeti. Tudi zadnje dni so opozicijonalci ustvarjali cele preokrete v politični situaciji, kombinacijo RR pa proglašali za gotovo stvar. A kaj je postalo iz vsega? Postalo nič, pač pa je ostala PP. In tako imajo opozicijonalci fatalno nezgodnost, da jih v njihovi nestrpnosti vedno fakta tolčejo po glavi. Doslej se ni zgodilo še ničesar, kar je kombinarala opozicija. To je, naravno, samo dobro za konsolidacijo države in za njen pravilen razvoj. Radičevci ostanejo v opoziciji. Ako je njih preokret iskren, kar res pričeniamo verjeti, navzlic vsemu ne bo nikake škode, ako gospodje v državotvorni opoziciji pokažejo svojo istinito brigo za splošne interese in istinito odvratnost od svojih dosedanjih metod. Zanje velja zdaj pregovor: Zlato se preizkuša — v opoziciji.

Iz demokratske stranke

Sestanki v ljubljanski oblasti

V soboto, 2. t. m.

V Osilci nad Škofjo Loko ob 8. zvečer v gostilni g. Vidmarja na Fužini. Predava dr. Rape o osnutku zakona za podeljevanja kmetijskih kreditov.

V Poljanah nad Škofjo Loko ob 8. zvečer v gostilni g. Peternela Predava g. Milan Cimerman o osnutku zakona za izenačenje davkov.

V Kranju se vrši občni zbor krajevne organizacije ob pol 8. zvečer v Narodnem domu. Kot delegat centrale se ga udeleži g. ravnatelj Jug.

V nedeljo, 3. t. m.

V Lescah se vrši ob 9. zjutraj občni zbor krajevne organizacije v gostilni Krištof. Udeleži se ga g. ravnatelj Jug.

V Gorenji vasi nad Škofjo Loko se vrši ob 11. dop. predavanje v Sokolskem domu. Predava g. dr. Rape o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

V Planini se vrši predavanje ob 11. dop. v Gasilskem domu. Predava g. Blagajne o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

Na Rakeku se vrši predavanje ob 3. pop. Predava g. Blaganje o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

V Dol. Logatcu se vrši predavanje g. dr. Joža Bohinjca o socijalnem zavarovanju delavstva ob 3. pop. v gostilni Doljak

Sestanki v mariborski oblasti

Petek, 1. maja:

Rogatec, občni zbor krajevne organizacije.

Sobota, 2. maja:

Rogaška Slatina, občni zbor krajevne organizacije;

Šmarje pri Jelšah, občni zbor krajevne organizacije;

Krčevina pri Mariboru, občni zbor krajevne organizacije.

Nedelja, 3. maja:

Mestinje, občni zbor srezke organizacije za srez Šmarje;

Maribor, občni zbor srezke organizacije za srez Maribor desni breg;

Sv. Benedikt v Slov. goricah, občni zbor krajevne organizacije;

Sv. Lenart v Slov. gor., občni zbor krajevne organizacije;

Sv. Trojica v Slov. goricah, ustanovni občni zbor krajevne organizacije.

Maria Korda
Alfred Abel
igrata od jutri 2. maja dalje v velefilmu
„Gardni oficir"
Veseloigra Franz Molnár-ja
Kino „DVOR"

Proti **KORPULENCI, (debelosti)**
učinkuje edino **preizkušeno** in **najnovejše** sredstvo
Lepoform tablete
Glavna zaloga: 208-4
lekarna **Bahovec**, Ljubljana (in Salus)

Iz Trbovelj

t— *Stavbni odsek* gerentskega sosveta je sklenil opustiti načrt renoviranja občinskega hleva, ki bi se ga spremenilo v stanovanjsko hišo za občinske uslužbence. Zato pa je sklenil zidati stanovanjsko hišo nasproti vile g. Voduška in to s sledečimi prostori: z enim stanovanjem, obstoječim iz 2 sob, kuhinje, shrambe in kleti, s petimi stanovanji, sestoječimi iz 1 sobe, kabineta, kuhinje, shrambe in kleti ter s tremi sobami za samce pod streho. Občinski hlev, ki ni baš v trdnem stanju, se bo pa prodal in denar kasiral. Odsek je nadalje sklenil popraviti izolirnico v starem poslopju, in to s povečanjem kuhinje in s prizidavo kopalne sobe in pralnice. Istotako se bosta renovirala občinska urada v Hrastniku in v Trbovljah in izolirnica in ubožnica v Hrastniku. Prav tako se bo renoviralo tudi šupnišče v Trbovljah na občinske stroške.

t— *Kolovdacija* vodovoda II. del se bo vršila 5. t. m. in bo s tem dnem vodovod prevzet. Za vodovod II. del je izplačala občina l. 1925. nič več in nič manj kot 1,069.000 Din.

t— *Seje raznih odsekov* gerentskega sosveta se vršijo sedaj skoraj vsak dan, ker je ogromno dela.

t— *Krajevna organizacija* SDS naznanja, ker se obračajo ravni ljudje na posamezne člane, da bo posloval vsak četrtek ob 4. — 5. popoldne pri g. Gorupevšku in pri g. Ternovicu «Pod skalo» po en strankin zaupnik. Ta bo pomagal delavstvu in drugim slojem, ki imajo katerekoli želje, v vsakem oziru brezplačno bodisi z informacijami ali intervencijami. Tukaj se naj oglašajo tudi delavci rentniki, ki so se ponesrečili v Nemčiji ali drugod v inozemstvu. S seboj naj prinesejo potrebne pismene dokaze.

Darujmo za sokolski Tabor!

Naši kraji in ljudje

Trije goriški monsignori

(Dopis goriškega duhovnika.)

Listi so nedavno prinesli vest, da je sv. Stolica suspendirala a divins tri goriške italijanske duhovnike, in sicer: msgr. Franca Castelliza, rektorja centralnega semenišča in profesorja na ženskem učiteljišču; msgr. dr. Ivana Tarlao, stolnega kanonika, in dr. Hektorja Delfabro, profesorja bogoslovja. Ti trije gospodje so nadškofa Sedeja tožili v Rimu in zahtevali njegovo odstranitev. Sv. Stolica je vse tri kaznovala in tako je prišlo na dan zahrbtno rovarenje teh treh ljudi in jih pokazalo v pravi luči. Vemo, da je slovenski nadškof trn v peti Italijanom, da pa duhovniki, katere je nadškof Sedej naravnost obsipaval z dobrotami na tak nesramen način, nastopajo proti njemu, je nezaslišano.

Ne bo odveč, če nekoliko popišemo te tri italijanske obrekovalce. Franca Castelliza je lepo opisal dopisnik v «Edinosti» pod naslovom: «In tudi ti Brut!» Branc Castelliz je rojen v Gorici, oče je bil iz Kranjske, mati pa Tolminka, sin seveda hud Italijan. Ko je hodil v goriško gimnazijo, ga je baje rajnki profesor Šantel karakteriziral z besedami: «Schön sind Sie, aber dumm, dumm.» Toda ta zabitost Castellizu ni prav nič škodovala. Kot duhovnik je napredoval boli kot drugi, ki so bili neprimerno boljši in sposobnejši. Plaval je, kakor pravi «Edinost», v milosti pri goriških nadškofih - Slovencih. Postavili so ga za ravnatelja v malem semenišču, kjer je poleg svoje profesorske plače, imel vse prosto, torej gotovo izborno mesto. V to službo ga je imenoval nadškof Zorn. Še bolj pa ga je povišal nadškof Sedej, ki je Castelliza postavil za rektorja goriškega centralnega semenišča. Tudi tu se mu ni slabo godilo, lahko se je v pest smejal drugim duhovnikom, ki so životarili po hribovskih vasch. On je brez diplome dobil eno izmed najboljših mest v goriški nadškofiji. Toda pri tem ni ostalo. Castelliz je bil kmalu nato imenovan za častnega kanonika, prelata, nosil je mitro in smel peti pontifikalno mašo. Ko je nadškof Sedej ob izbruhu vojne z Italijo moral zapustiti Gorico, je postal Castelliz nekak generalni vikar v Gorici. Pel je pontifikalno mašo na cesarjev god in rojstni dan. Bil je prijatelj raznim avstrijskim generalom v Gorici, ki so ga vabili na poledne. Leta 1910. bi bil kmalu postal škof v Trstu, preprečil je to nekdo, ki je grozil, da priobči gotova pisma, ki novemu škofu ne bodo v čast. Po prihodu Italijanov se je Castelliz vrgel tem v naročje, kakor prej avstrijskim generalom. Če je bilo treba kje blagosloviti kak spomenik, kak most itd., je bil takoj zraven, da bi z italijanaškim prilizovanjem izpodrinil nadškofa - Slovenca. Svet iz teh vrstic lahko spozna značaj prelata Castelliza, ki snuje proti svojemu dobrotniku nadškofu Sedeju, kateremu ni vreden odvezati jermenov na čevljih.

Msgr. Ivan Tarlao, sedaj kanonik v Gorici, je bil nekdaj profesor bogoslovja istotam. Ker se pa za predavanja ni dosti brigal, ampak uganjal politiko po Jugoslaviji, ustanavljal tovarne, delal dolgove, ga je nadškof Sedej odstranil. Te gotovo zaslužene kazni Tarlao ni mogel preboleti; hodil je nadškofa tožit celo k nunciju na Dunaj. Še več, zatekal se je celo k neki avstrijski nadvojvodinji, ki je zahajala v Gradež, rojstno mesto njegovo. Naj le Italijani, ki Tarlaoja toliko cenijo, nekoliko povprašajo po Gradežu o tej zadevi! Ko je bilo pred par leti izpraznjeno mesto školastika v goriški stolnici, je bil proti volji nadškofa Sedeja iz Rima imenovan Tarlao. Nadškof je seveda predlagal Slovenca, kajti če sta prva dva dostojanstvenika v kapitlju Italijana, gre tretje mesto — to je školastik — Slovencu. Nadškof Sedej je seveda moral umolknniti in požreti žalitev. Roko tega prelata gosp. Tarlaoja vodi torej zgolj maščevanje; na to misli, ko sestavlja obtožbe proti nadškofu.

Tretji obrekovalec je dr. Hektor Delfabro, profesor bogoslovja v Gorici, znan cinik, zabavljač, ki je duševno in telesno nesposoben za svojo službo. Pred leti je bil nadškof Sedej njega in nekega Slovenca poslal na univerzo na Dunaj, da postaneta doktorja.

Slovenca, ki je bil neprimerno sposobnejši od Delfabrota, je moral kmalu odpoklicati in ga poslati na deželo. Delfabro pa je lahko ostal in študiral do konca. Gorje, da bi bili njega odpoklicali! Ko je bil lansko leto imenovan za kanonika v Gorici stari Ludovik Kumar, dekan v Biljeni, je bil baje Delfabro ves iz sebe, češ, da je on bolj zaslužen, da njemu pristoja to mesto, da sebo pritožil. Peklo ga je namreč, ker je Kumar Slovenec in zaslužen mož za pravice naših Bricev.

Zadosti! Človek se zgraža, ko vidi to podlo ravnanje in to sovraštvo proti nadškofu, ker je Slovenec. To so ljudje, ki ne poznajo hvaležnosti! Nadškofu Sedeju bodi v tolažbo, da možje te vrste ne morejo žaliti.

Tihotapci saharina

Spretno v past speljana družba.

V Sloveniji se je po vojni prav posebno razvilo tihotapstvo saharina iz Avstrije. Spočetka so se bavili s tihotapstvom tega blaga zlasti avstrijski železničarji. Ti so imeli namreč na obmejnih postajah že svoje odjemalce in odjemalke, ki so potem razpečavali saharin za neprimerno dražjo ceno po deželi. Ko pa so razni elementi uvideli dobičkanosnost takih kupčij, je pričelo kmalu tihotapstvo saharina kar na debelo.

Eno izmed takih družb tihotapcev so prijeli v torek popoldne v Medvodah. Glavna zasluga, da so prišli oblastim v roke ljudje, ki so oškodovali državo za težke vsote, pa gre šefu ljubljanske carinske ekspoziture g. Popoviču in g. Arnoštu Banovcu, ki je merodajne organe opozoril nanje. Ker je bil namreč Banovec znan s tihotapci, ga je g. Popovič instruiral, kako naj spravi družbo v past. Načrt se je popolnoma posrečil.

V torek zjutraj se je g. Banovec odpeljal v Medvode in posetil vodjo tihotapske družbe, bivšega lesnega trgovca Stareta in mu namignil, da se mu nudi ugodna prilika, da spravi blago v denar. Stare se je za stvar takoj zavzel in ga poslal v bližnje Podrečje k posestniku in trgovcu z deželnimi pridelki Francu Jankarju. Stare se je z njim že preje dogovoril, da gresta v pondeljek čez mejo na Koroško in sta v resnici prinesla odtam 68 kg saharina. Prišel pa je z Dunaja v Borovlje, nakar sta ga spravila čez Karavanke v Jankarjev dom.

Z Banovcem sta šla v torek v Medvode tudi g. Popović in še en uradnik, ki sta igrala vlogo kupca. Banovca pa so smatrali tihotapci za velikega mešetarja. Tihotapci so v resnici popoldne pripeljali ves saharin, kar so ga imeli, v neko gostilno v Trati pri Škofji Loki. Toda v trenutku, ko se je spravljalo blago v za to pripravljene zaboje, so pristopili orožniki, ki so bili o slučaju natančno obveščeni. Blago je bilo seveda takoj zaplenjeno in odposlano v Ljubljano, Jankar pa je bil aretiran. Z njim vred so bili aretirani še trije tihotapci pomagači, ki so delali v zvezi z njim in Staretom. Slednji je hotel zbežati, ko je zvedel za smolo, a je istotako že na varnem.

Zanimivo je, da sta Jankar in Stare, ki sta mislila, da sta dobila naravnost sijajnega odjemalca, naročila v Borovlje celih 260 kg saharina. Vrednost zaplenjenega saharina, ki se nahaja sedaj na ljubljanski carinarnici, znaša okrog 100 tisoč dinarjev.

Razstava vajeniških del v Ljubljani

Pogum, ki ga je pokazala Zveza obrtnih zadrug, ko je organizirala razstavo vajeniških del v večjem obsegu, se poplačuje s tem, da je v razstavnih paviljonih stalno precej posetnikov, ki z zanimanjem ogledujejo izdelke našega obrtnega naraščaja. Žal je, da neprestano deževje mnogo občinstva odvrača od poseta.

Vsi posetniki — pač brez izjeme — se pohvalno izražajo tako o izdelkih kakor o okusno prirejeni izložbi sami, ki nam nudi možnost pregleda po strokah. Zastopane so vse obrtne stroke, kar jih imamo v Sloveniji, in po pestri različnosti razstavljenih predmetov sodeč, menda tudi vsi predmeti, ki jih izdeluje naše obrtništvo. Številnost različnih obrtniških izdelkov dokazuje, da se je v tem pogledu razstavni odbor res potrudil, da ne bi razočaral posetnikov, ki pridejo z zanimanjem ogledovat razstavo.

Zadnje dni je posetilo razstavo več šol, med njimi tudi obrtno - nadaljevalna šola iz Siska. Naslednje dni se pričakuje še večji poset — samo da bi vreme ne nagajalo. Kdor ima priliko, naj ne zamudi ogledati si razstave, ki traja do dne 4. maja in naj da s tem priznanje mladi prizadevnosti, ki jo vidimo gotovo v vsakem razstavljenem izdelku, v najskromnejšem kakor v najkompliciranejšem.

•

Naša današnja številka kaže del glavnega paviljona Ljubljanskega velesejma v katerem je razstava nameščena.

Jalnova „Srenja“ v Zagorju

Prosvetni odsek Sokola v Zagorju je ponovil v nedeljo dne 26. aprila 1925 v Sokolskem domu na svojem prenovljenem in razširjenem odru Jalnovo dramo «Srenja», katere čisti dobiček je bil namenjen odboru «Rdečega križa» kraljevine SHS v Zagorju. Kako vzorno je bila drama uprizorjena, priča že drugič častno zasedena prostorna Sokolska dvorana po najodličnejši publiki vseh stanov.

Prijetno je človeku, ko vidi v današnjih skrajno materijalističnih, preveč praktičnih časih, kako na tihem deluje skupina idealistov v svojem pičlo odmerjenem prostem času poleg svojih stanovskih dolžnosti na prosvetnem polju ter s tem blaži strasti, ki so se razmnožile po vojni žal tudi med našim narodom.

Igra «Srenja» ni lahka in vloge stavijo na posamezne igralce mnogo zahtev. Kljub temu so vsi sodelujoči nad vse častno rešili svojo nalogo. Naravna, svobodna, v podrobnosti premišljena igra gdč. Kunstlerjeve (Dana) in Koprivčeve (Martina) je bila nad diletantskim igranjem. Tolike ljubezni in spoštovanja do igre je težko najti na podeželskih odrih. Briljirali sta igralki zlasti v zadnjem dejanju, kjer sta naravnost živeli v igri. Tudi gdč. Blažičeva (Franica) kaže mnogo zanimanja in sposobnosti za oder. G. Korošec (Pogačar) je postavil na oder markantno osebnost podjetnega gospodarja in se je docela uživel v vlogo. G. Likar (Ržen) je v svoji vlogi pokazal, da ni le izvrsten režiser, temveč tudi igralec mirnega nastopa in razločne izgovorjave. Tovarnarja Grosa je prav dobro absolviral g. Stepišnik, kateremu sta tudi maska in cela figura pripomogla do lepega uspeha. G. Repovšku (Franc) ni bilo videti, da je šele drugič na odru. Želeti bi bilo nekoliko glasnejše izgovorjave. G. Drovenik je izšolan igralec in je izborno odigral vlogo kmeta Ovseneka. Pohvalno treba omeniti tudi maskerja, ki je z okusnimi maskami v obilni meri pripomogel igri do uspeha.

Splošno bi opozoril vse predstavljalce na nekatere malenkosti. V prvem in deloma tudi v drugem dejanju bi si želel živahnejšega kretanja posameznih oseb, ker v drami še ni tragike, ki bi silila igralce do počasnih, resnih nastopov, kateri so jako umestni zlasti v zadnjem dejanju, ko se ruši dom in se trgajo v obupu srca. Nekaj stavkov je bilo izgovorjenih v steno. Ostali so radi tega nerazumljivi. Žal, da so v zadnjem dejanju izostali karakteristični poljubi, kar je uničilo še ono količino erotike, ki jo je — vsaj navidez — tako malo v celi drami. Posamezna dejanja so bila odigrana v gotovih scenah v prehitrem tempu brez karakterističnih pavz.

Občinstvo je bilo z igro in izvajanjem popolnoma zadovolino. V četrtem, najefektnejšem dejanju drame se je zarosilo marsikatero oko. Baje ponovijo v kratkem Zagorčani dramo še v novem Narodnem domu v Hrastniku, kar bi podvojilo uspeh požrtvovalnega truda. *J. G.*

Kupujte srečke za sokolski Tabor!

ELITNI KINO IN ATICA
Telefon 124.
Predstave ob: 1/24., 5., 1/2 8. in 9. uri
1., 2. in 3. maja

:-: IV. veliki „Gaumont“ film :-:
poln ljubezni in krvi
-- Bitka pri Cušimi --
po svetovnoznanem romanu nesmrtnega Claude Farrére-a
„La Bataille“
Po svoji krasni vsebini, režiji in imen tni igri je to po enoglasni izjavi ljubljanskega cenzurnega sveta najlepši film sezije 1925. Grandijozni so prizori velike pomorske bitke, ki jih do sedaj še nismo videli v nobenem filmu.
Vkljub visokim nabavnim stroškom :-: cene kakor običajno nezvišane :-:

LJUBLJANSKI DVOR
kino
Telefon 739.
Danes zadnjikrat:
Baron Garagan
Sloviti roman Ludvik Wolf-a
Predstave ob 4., 1/2 6., 1/2 8. in 9.
Jutri težko pričakovani velefilm:
Gardni oficir

Žeblje je jedel

To ni nikaka fakirska izmišljotina, marveč resničen dogodek. V subotiški bolnici je te dni izdihnil redov 34. pešpolka Vidoslav Aleksić doma iz kragujevaškega okrožja. Pant je šele pred kratkim nastopil vojaško službo. Neprestano je tožil, da ga tišči v želodcu in zatrjeval, da ima v njem železo. Ljudje so se mu seveda smejali. Ker pa ni nehal govoriti o bolečinah, so ga zdravniki končno preiskali z Röntgenovimi žarki. V resnici je bilo opaziti, da ima mladenič v želodcu šiljaste koščke železja.

Aleksić je moral pod kirurgiški nož. Zdravniki so mu prerezali želodec ter pobrali iz njega 21 koščkov železa, povečini žebljev, v skupni teži 46 dkg. Po operaciji je Vidosav razložil, kako je prišel do tujih teles v svojem želodcu. Imel je pred kratkim radi ljubezni neko afero s svojimi tekmeci, ki so ga zalotili ponoči na prostem ter ga prisilili h kazni na ta način, da so mu vsiljevali v usta žeblje, katere je moral revež pogoltniti. To nasilstvo so izvršili trije mladeniči. Dva sta ga držala, tretji pa mu je tlačil v usta žeblje. Ko se jim je videlo sadističnih muk mladega fanta dovolj, so odšli in prepustili Aleksića njegovi lastni usodi.

Aleksić je po operaciji tako oslabel, da je podlegel rani. Oblast, ki je vzela njegove izjave na zapisnik, je sedaj uvedla strogo preiskavo in išče krivce, ki bodo kaznovani, kakor veleva zakon.

Sodišče

§ *Vlom v trafiko v Šelenburgovi ulici.* Obiskovalci Severjeve trafike v Šelenburgovi ulici so 23. marca opazili, da je bilo eno izložbeno okno ubito; če pa si vprašal lastnico po škodi, je molče odkimala. Vlom namreč, ki ga je poskusil prejšnji večer kovaški mojster Franc Toni iz Most, se je zbog pazljivosti službujočih stražnikov izjalovil. Kajti takoj, ko so zažvenketale šipe, sta prihitela dva stražnika na lice mesta in začel se je divji lov po ljubljanskih ulicah. Slednjič je upehani vlomilec padel v roke zasledovalcem in izjavil, da je nameraval obiskati prijatelja v Trnovem; ta izjava pa je napravila zbog nenavadne ure in presenetljive brzine premikanja vtis neverjetnosti. Ljubljansko deželno sodišče je poznega, a vzlic temu nenavadnega posetnika trafike obsodilo na 2 in pol meseca strogega zapora.

§ *Miroljuben mož.* 53letni Janez Pretnar iz Radovljice, po domače «Murnček», je že večkrat stal pred vsakovrstnimi sodnimi instancami vsled svoje hude in neukrotljive krvi. Ves okraj ga pozna kot siloviteža in vse se ga boji. Na neinformiranega gledalca pri razpravi sicer ne napravi vtisa takega nasilneža, kajti zagovarja se nekam plaho in ponižno. Topot je prišel pred sodišče radi svojega neprestanega žuganja v domači hiši. Oženil se je bil leta 1895. in imel je s svojo ženo doslej 11 otrok, od katerih je še 10 živih. S svojo ženo je že s početka kmalu po poroki začel grdo ravnati in raje jo je pretepaval kot božal. Tudi je pogosto zahajal v gostilne in se ga je često precej nasrkal. Posestvo je kasneje dal prepisati na ime svoje žene in odtlej so ga splošno dražili z «ausciglerjem». Žena in otroci so se morali dostikrat zateči pred njim k sosedom in če jih je ujel, jih je pretepal neusmiljeno. Tako se je tudi nekega dne preteklega meseca vnel doma prepir radi malenkosti in tekom spletke je tekel «Murnček» po sekiro in zagrozil z njo ženi ter zamahnil proti nji. Le združeni moči vseh navzočih domačih se je posrečilo, ga ukrotiti. Zaradi teh njegovih vedno močneje se ponavljajočih gроženj, ki so se jih domači upravičeno bali, je prišel pred ljubljansko deželno sodišče in je bil sedaj po 18kratnem predkaznovanju obsojen na dve leti težke ječe.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama

Petek, 1.: Zaprto.
Sobota, 2.: «Roka roko umije, obe obraz.» D.
Nedelja, 3: «Vdova Rošlinka». Izv.

Ljubljanska opera

Petek, 1.: «Prodana nevesta». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Sobota, 2.. «Cavalleria rusticana», «Glumači». Izv.
Nedelja, 3.: «Carmen». Izv.
Pondeljek, 4.. Zaprto.

Mariborsko gledališče

Petek, 1: Zaprto.
Sobota, 2.: «Marta». E Premijera.

Celjsko gledališče

Petek, 1. ob 20.: «Pereant možje!» («Svet brez mož»). Abon.
Petek, 8. ob 20.: «Čvor». Gostovanje zagrebškega Narodnega gledališča. Izv.

Jubilej zagrebškega igralca. V prvi polovici maja bo praznoval zagrebški igralec Josip Sotošek jubilej svojega udejstvovanja v gledališču. Ob tej priliki nastopi v Krležovi doslej še neuprizorjeni drami »Michelangelo«.

Veliki pevski koncert Zveze slov. pevskih zborov, v nedeljo, dne 3. maja t. l. prične točno ob treh popoldne, ker se večina sodelujočih društev vrne domov s prvimi večernimi vlaki. Opozarjamo še enkrat **vse, ki nameravajo posetiti koncert, da si preskrbe vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni, da ne bo pred začetkom koncerta takega navala pri blagajni kot lansko leto.** Tam se dobe tudi vsporedi koncerta.

Koncert Glasbene Matice v Mariboru. Orkester in pevski zbor mariborske Glasbene Matice priredita dne 6. maja pri Götzu velik pomladanski koncert. Radi zunanjih obiskovalcev, zlasti učiteljstva je za koncert določena sreda. Da seznani občinstvo tudi s francosko glasbo, bo orkester podal dve srčkani deli od Berlioza, zraven pa Dvořakovo simfonijo v E-molu. Pevski zbor bo podal osem krasnih mešanih in moških zborov, katere bo pel dne 12. maja tudi v Beogradu in tekom svoje turneje po državi. Začetek koncerta ob 20. uri. Predprodaja vstopnic pri Brišnik in Höfer. Ker so Matični koncerti redno razprodani že v predprodaji, svetujemo občinstvu, da si vstopnice pravočasno rezervira.

Gostovanje v beograjskem gledališču. V torek je gostovala v beograjskem gledališču članica zagrebške drame, Božena Begovičeva, ki je nastopila v vlogi Andjelije v Vojnovićevi »Smrti majke Jugovićeve«. V sredo zvečer pa je gostovala v beograjski drami članica splitskega Narodnega gledališča ga. Lidija Mansvjetova. Igrala je glavno vlogo v Ibsenovi »Nori«.

Slovo operne pevke od Beograda. Gdč. Lovšinska, ki je bila več let angažirana na beograjskem odru ter je pela glavne partije v Puccinijevi »Madame Butterfly«, Čajkovskega »Onjeginu« in drugih operah, se vrača v svojo domovino na Poljsko. Zadnji nastop umetnice bo dne 4. maja. Pela bo naslovno vlogo v operi »Madame Butterfly«.

Oratorij »Mojzes« pod Perosijevo taktirko v Trstu. Trst je imel te dni glasbeno senzacijo prve vrste. V sredo in četrtek zvečer sta se izvajala v gledališču Politeama Rosseti prvi in drugi del oratorija «Mojzes». Obe produkciji je vodil ozdraveli glasbenik Perosi osebno.

Tetovsko pevsko društvo »Biničkі« v Srbiji, Bosni in Dalmaciji. Tetovsko pevsko društvo »Biničkі« pripravlja turnejo po Srbiji, Bosni in Dalmaciji ter obišče mesta: Kruševac, Čačk Užice, Sarajevo Mostar, in Dubrovnik. Začetek turneje bo prve dni meseca maja. Pevski zbor bodo spremljali: skladatelj Staša Binički, po katerem nosi društvo ime, predsednik tetovske občine Parlič in protojerej iz Tetova Mihajlo Gjorgjević.

O sodobni ruski lirični glasbi, kakor se je razvila po prevratu v obeh kulturnih centrih velikega ruskega naroda, nam bo podal jasno sliko IV. **abonma-koncert,** katerega priredi Filharmonična družba v **pondeljek, dne 4. t. m.** Na koncertu nam zapoje odlična koncertna pevka ga. **Anka Koščević-Badalić** celo vrsto samospevov najnovejših ruskih glasbenikov, ki delujejo danes večinoma v Petrogradu in Moskvi. Za nas so to povečini neznana imena, ki pa zavzemajo v glasbenem svetu jako odlična mesta in ki se popolnoma ločijo od onih glasbenih velikanov, ki živijo in delujejo v raznih evropskih središčih izven mej svoje domovine. Gospa umetnica, ki izvaja program, se odlikuje po izredno lepem glasu ter umetniškim prednašanjem. Vstopnice v Matični knjigarni.

Premijera »Strička Vanje« v Beogradu. Beograjska drama se je lepo okoristila s Hudožestveniki. Medtem ko so ostali člani Hudožestvenega teatra od 24. do 28. t. m. gostovali v novosadskem gledališču, je vežbal režiser Masalitinov beograjske igralce za Čehovo dramo »Stričk Vanja«, ki je prišla v sredo zvečer na oder. Režija in uprizoritev dela sta izpadli z lepim pozitivnim uspehom. Vloge so bile razdeljene med naslednje dame in gospode: Dugalićevo, Vrbanićevo, Miloševićevo Pavlovskega D. Milutinovića, Gošića, Radenkovića in Nikolića.

Baletni večer v Beogradu. Članica beograjskega baleta gdč. Šmatkova, ki se ji je pred kratkim pripetila neprijetna nezgoda, da je padla s četrtega nadstropja na ulico, kjer je obležala k sreči brez težkih poškodb je sedaj okrevala ter je prvič nastopila na baletnem večeru v torek zvečer. Poleg nje sta plesala več originalnih plesov ga Kirsanova in baletni mojster beograjskega gledališča g. Fotunato.

Jubilej dunajskega »Konzertvereina«. Danes praznuje dunajsko koncertno društvo 25 letnico svojega obstoja. Prvi popularni koncert te zaslužne organizacije se je vršil dne 25. oktobra 1900 in je imel na programu dela klasične in moderne vsebine.

Smrt madžarskega tenorista. Umrl je budimpeštanski tenorist, eden izmed najpopularnejših madžarskih pevcev Bela Környe ki se je proslavil posebno s svoječasno turnejo križem Amerike. Njegove paradne vloge so bile: Bakh v »Ariadni na Naxu, Radames v »Aidi«, Turidd« v »Cavalleriji rusticani«, Tannhaueser v istoimenji Wagnerjevi operi in druge. Pevčevo smrt je povzročilo zastrupljenje krvi.

Domače vesti

Pašićeva

V sredo popoldne so beograjski novinarji vprašali gospoda Pašića, kaj je bilo v avdienci na dvoru in o čem se je razgovarjal s Pavlom Radićem.

«Ne znam,» pravi gospod Pašić, «to ćemo sutra sve da čitamo u novine.»

Kako, kdo pa naj «to» piše in poroča! so se čudili fantje novinarji.

«Pa — ovaj — valjda Vi!»

In si je gospod Pašić kakor po navadi pogladil brado in počasi stopil v avto.

Ta dogodbica je resnična in si je ni izmislil M. A. C.

* **Nova naredba za finančno kontrolo.** Dne 25 aprila je bila podpisana nova uredba o organizaciji finančne kontrole. Po tej uredbi se znatno izboljša socijalni in gmotni položaj organov finančne kontrole. Podrobnejše poročilo še objavimo.

* **Bakteriološka postaja v Ljubljani** se po odredbi ministra za narodno zdravje z današnjim dnevom opusti, vse njeno osobje in področje pa se pridell higijenskemu zavodu v Ljubljani. Šef tako razširjenega zavoda bo dr. Pirc.

* **Promocija.** Na ljubljanski univerzi bo jutri g. Igor Rosina promoviran za doktorja prava.

* **Osebne vesti** S kraljevim ukazom je na predlog ministra pravde arhimandrit in narodni poslanec Valerijan Pribićević odlikovan z redom Belega Orla 4. razreda. — Bivši predsednik ministrskega sveta bivše kraljevine Črnegore Lazar Mijušković je s kraljevim ukazom upokojen.

* **Nov inženjer.** V Stuttgartu v Nemčiji je dne 27. aprila napravil inženjerski izpit iz kemije g. Karel Skubic iz Ljubljane, sin inšpektorja finančne straže g. Jakoba Skubica.

* **Iz uradnega lista.** V včerajšnji številki »Uradnega lista« ljubljanske in mariborske oblasti je prijavljen pravilnik o uvažanju, prometu, hranjenju in uporabljanju strupenih preparatov za uničevanje mrčesa, nadalje predpis in navodilo za desinfekcijo vagonov, stanovanj in drugih prometnih lokalov s ciklonom B v prahu ter pravilnik o pobiranju, vknjiževanju 10% prispevka od kupnine za veleposestva.

* **Smrtna kosa.** V Spodnji Šiški je umrl g. Jernej Glavič, posestnik in trgovec, star 48 let. Pokojnik je bil podjeten človek, ljubeznjiv družabnik in skrben oče. Pogreb se bo vršil v soboto, ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta št. 85 na pokopališče v Dravlje. V Loki pri Žužmu je preminul včeraj g. Emanuel Pejcha, dolgoletni oskrbnik tamkajšnje graščine. Pogreb bo v soboto, ob 3. popoldne. Blag jima spomin, žalujočim naše sožalje.

* **Znižana železniška vožnja za izseljence.** Kakor javljajo iz Beograda, je prometno ministrstvo izseljenikom, ki se izselijo ali pa se vračajo v našo državo, dovolilo polovično vožnjo tretjega razreda na naših državnih železnicah. Izkazati pa se morajo z vidiranim potnim listom.

* **Davščina za prenočevanje tujcev v Slatini-Radencih.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti je veljavnost naredbe z dne 12. aprila 1924. o pobiranju občinske davščine od postelj za prenočevanje tujcev v krajevni občini Slatina-Radenci podaljšana do konca letošnjega leta z omejitvijo, da so te davščine oproščeni vsi državni nameščenci.

* **Prva v Jugoslaviji zgrajena letala.** V Gjenoviću v Boki Kotorski so se v zadnjih dneh vršili prvi preizkusni poleti z novimi v tovarni »Icarus« d. d. v Novem Sadu zgrajenimi hidroplani. Doslej je izgotovljenih 6 hidroplanov, v delu pa jih je še 12. Kakor doznavamo, bodo tudi hidroplani, ki so še v delu, do letošnje jeseni dovršeni in izročeni naši vojni mornarici.

* **Napredovanje v poštni službi.** V področju ljubljanske poštne direkcije so pomaknjeni v višjo plačilno stopnjo naslednji poštni starešine: Lovro Petovar v Ivanjkovcih, Ivan Slavec v Laškem, Fran Vrtačnik v Šoštanju, Julija Engelmann v Mostah pri Ljubljani, Vinko Černe v Gorjah pri Bledu, Ivan Kraft v Št. Juriju ob Ščavnici, Blaž Ostrožnik in Rupert Trnčl na Zidanem mostu, Milan Lah v Ložu, Fran Pavšič v Krškem, Vinko Eržen v Moravčah, Ivan Orthaber v Slovenski Bistrici, Karel Ovsec na Jesenicah, Ivan Kambič v Metliki, Miroslav Drobnič v Vidmu-Dobrepoljah, Franc Učakar v Semiču, Fran Klasinc v Račjem, Anastazija Bajuk v Krmelju, Franc Vavpotič v Grobelnem, Anica Šmidinger in Marija Pakiž v Kočevju, Adolf Braz v Prevaljah, Karel Kosem v Mozirju, Agata Januša v Domžalah, August Spendel v Mislingu, Dragotin Hribernik v Studencih pri Mariboru, Julij Šetina v Črnomlju Ivan Gams v Celju, Miroslav Vavpotič v Križevcih pri Ljutomeru, Marija Debeljak v Ribnici na Dolenjskem, Marija Debeljak v Št. Pavlu pri Preboldu, Josip Stegenšek v Št. Juriju ob južni železnici, Fran Fludernik na Pragerskem, Anton Lah v Moškanjcih, Julij Hrtnik v Zagorju ob Savi, Ferdinand Gaspari v Domžalah, Fran Mlinarič v Središču in Josip Krivec v Dravogradu.

* **Imenovanja v državni službi.** Z odlokom ministra za narodno zdravje je bil dr. Pavel Pance razrešen službovanja v drž. ženski bolnici v Ljubljani ter imenovan za okrožnega zdravnika v zdravstvenem okrožju grosupeljskem. Nadalje so imenovani: pisarniški oficijanti Alojzij Figelj pri okrožnem sodišču v Mariboru. Alojzij Kralj pri okrož. sodišču v Litiji in Franc Perhavc pri okrož. sodišču v Mariboru, uvrščeni v 2. skupino zvaničnikov, za pisarniške oficijante v 1. skupini zvaničnikov: oficijant Janko Gostič pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani in jetniški pazniki Alojzij Peštaj in Jakob Lednik pri okrožnem sodišču v Celju in Alojzij de Corti pri okrožnem sodišču v Mariboru, uvrščeni v 3. skupino zvaničnikov, za pisarniškega oficijanta in jetniške paznike v 2. skupini zvaničnikov —vsi na dosedanjih službenih mestih. Za sodne sluge so imenovani Franc Prandolič pri okrajnem sodišču v Ribnici, Anton Vozel pri deželnem sodišču v Ljubljani, Rudolf Videčnik pri okrožnem sodišču v Celju, Ivan Stavc pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, Avgust Vivod pri okrožnem sodišču v Mariboru, Franc Mešič pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani in Alojzij K'ampfer pri okr. sodišču v Rogatcu, uvrščeni v 2 skupino služiteljev, za sodne sluge v 1. skupini služiteljev na dosedanjih službenih mestih. Za paznike v 3. skupini zvaničnikov na moški kaznilnici v Mariboru so imenovani: France Bajc pomožni paznik v Mariboru: Emil Leskovšek, bančni sluga v Mariboru; Maks Požauko, tesarski pomočnik v Laitersbergu in Alojzij Mihelin, krojač v Novem mestu.

* **Razpisana službena mesta.** Pri okrožnem sodišču v Celju je razpisano mesto višjega pisarniškega oficijala. Pravilno opremljene prošnje je do 1. junija vložiti pri predsedništvu okrožnega sodišča v Celju. — Pri okrajnem sodišču v Kozjem se odda mesto pisarniškega pomočnika. Za razpisano mesto se zahtevajo pogoji za zvaničniško službo (člen 10. uradniškega zakona); z njim so združeni prejemki zvaničnikov. Odda se mesto pisarniškega uradnika v 3. skupini III. kategorije pri okrajnem sodišču v Višnji gori. Ker se oddado tudi mesta, ki se izpraznijo tekom razpisa ali po premestitvi, naj navedejo prosilci izrečno vsa mesta, za katera prosijo, ako bi se izpraznila.

* **Pri osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu** je razpisan natečaj za popolnitev izpraznjenih mest in sicer: za eno mesto načelnika konceptne stroke kategorije A, položaja III., za eno mesto pravnega referenta kategorije A, položaja VII., in za eno mesto uradnika pisarniške stroke, kategorije O, položaja VIII. Interesente opozarjamo na razpis v »Uradnem listu« štev 40.

* **80 letnico svojega rojstva** praznuje dne 2. maja še čil in čvrst, g. Florijan Zorko, gostilničar, milnar in posestnik v Družinski vasi pri Novem mestu. Jubilant je daleč naokrog znan kot vrl naprednjak, vzoren gospodar in kremenit značaj. V časih najhujšega reakcijonarnega pritiska pred svetovno vojno sta bila s pokojnim Majzeljem neupogljiva pijonirja napredne misli v novomeški okolici. Vrlemu narodnjaku in naprednjaku ter zvestemu našemu naročniku iskreno čestitamo k jubileju, želeč mu, da bi še dolgo užival sadove svojega dela.

* **Nova občinska gerenta.** Namesto Josipa Sukića je imenovan za občinskega gerenta v Trdkovi tamkajšnji posestnik Franc Kolman, namesto Josipa Horvata v Kükecu pa tamkajšnji posestnik Janez Kerčmar.

* **Otvoritev pomožne pošte Ajdovec.** Dne 1. maja se otvori v področju ljubljanske direkcije nova pomožna pošta Ajdovec, ki bo podrejena pošti Žužemberk, s katero bo imela zvezo po selskem pismonoši ob torkih, četrtkih in sobotah. Ta pomožna pošta bo poslovala z razširjenim delokrogom in sicer za vasi Gorenji Ajdovec, Dolenji Ajdovec, Boršt, Sela pri Ajdovcu, Veliki Lipovec, Brezova reber, Plano, Podlipa in Morava.

* **Letna skupščina saveza dobrovoljcev v Zagrebu.** V nedeljo se je vršila v Zagrebu letna skupščina oblastnega saveza dobrovoljcev v Zagrebu, katere se je udeležilo 72 delegatov krajevnih organizacij. Skupščina je sklenila, naj se poskrbi, da se skliče čimprej kongres vseh dobrovoljcev v Beogradu, na katerem bi se zavzelo enotno stališče glede rešitve vseh dobrovoljskih vprašanj.

* **»Vidovdan«** Pred dnevi je izšla 3—4 številka glasila jugosl. napr. omladine z zelo pestro in zanimivo vsebino. Naslovna stran prinaša prisrčno posvetilo Masaryku ob 75 letnici. Dr. I. L. je priobčil nekrolog prof. Drtini. Sledi članek ob petdesetletnici akad. društva »Triglav«. »Vidovdan« je uvedel nov oddelek, v katerem bo prinašal znanstvene razprave iz vrst naše odladine. Ta številka prinaša del študije S. Bajiča o socijalistični teoriji o državi. Članek se opira na obsežen materijal in analizira postanek države in lastnine, nevtralizacijo državne oblasti, diktaturo proletarijata in brezdržavno družbo. Je prvi članek o tej materiji v naši literaturi in bo tudi zaradi aktualnosti zbudil zanimanje v krogih naše inteligence, ki se zanima za teoretično ozadje sodobnih političnih struj. Dalje prinaša list številna poročila o srednješolskih društvih, ki so člani centr. tajništva, poročila o dijaštvu drugje in zanimivo »razno«. List priporočamo vsem. Naroča se v upravništvu, Tomanova ulica 3 in Tiskovni zadrugi. Številka je zaradi zanimanja, ki ga je zbudila, skoraj razprodana in je reflektantom le še par izvodov na razpolago.

* **Direktna zveza Praga-Jadran.** Železniška uprava Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske in Italije so se sporazumele, da vozijo po novem voznem redu, ki stopi s 5. junijem v veljavo, direktni češkoslovaški vagoni, ki so doslej šli le do Budimpešte, odslej do Reke in se potem povrnejo v Prago Ti direktni vozovi se stavijo v promet s 5. junijem in vozijo do 15. septembra na progah Praga-Košice-Budimpešta-Zagreb-Reka in Praga-Poprad-Budimpešta-Zagreb-Reka. Hkrati se uvede direktna železniška zveza med Prago in Splitom po novi liški železnici

* **Gradnja velikega hotela v Splitu.** Po iniciativi društva za tujski promet se je v Splitu sestavil konzorcij za gradnjo velikega hotela. Split je danes središče naše pomorske trgovine in največje mesto našega Primorja, z obnovitvijo liške železnice pa se bo tujski promet povečal tako, da nastaja potreba gradnje velikega hotela, ker vsi današnji hoteli ne zadostujejo niti današnjim potrebam tem manj, še prometu, ki se brezdvomno razvije v bližnji bodočnosti.

Tragedija na dvoru
Habsburg
Cesar Franc Jožef, prestolonaslednik Rudolf, Mary Vecsera? !

V nedeljo, dne 3. maja na igrišču „Ilirije"
Hašk Zagreb : Ilirija
Predprodaja vstopnic v trgovini Gorec Palača Ljublj. kred. banke.

* **»Človeka z bombami«**, pesniško zbirko Antona Podbevška, prodajajo v vseh ljubljanskih knjigarnah, in to za ceno 30 dinarjev.

* **Legitimacije za Zagrebški velesejem** se dobivajo pri Publicitas, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/II. Cena Din 40, tudi po povzetju.

* **Proti korpulenci** (debelosti) učinkuje edinole preizkušeno in najnovejše sredstvo Lepoform tablette. Glavna zaloga: Lekarna Bahovec, Ljubljana (in Salus).

* **Gasilnemu društvu Šmarje-Sap** je ministrstvo saobraćaja z dne 28. aprila 1925. št. 11.220. dovolilo za udeležence proslave dne 3. maja polovično vožnjo.

* **Vode naraščajo.** Iz raznih krajev Slovenije prihajajo poročila o naraščanju voda. Unec pri Planini je prestopil bregove, istotako Krka v spodnjem delu med Sotesko in Stražo. Tudi Sava in Sora sta znatno narasli. Ljubljanica pri Zalogu stoji 1.60 nad normalo. Ponekod so hudourniki napravili mnogo škode.

* **Težka avtomobilska nesreča** se je pripetila pri Odžacih v subotiški okolici. Avtomobil, v katerem sta se vozila novosadski inženjer Stevo Protić in posestnik Pilić iz Sombora se je na ostrem ovinku prevrnil. Oba potnika sta obležala mrtva pod avtomobilom.

Kaj nudi ?? 3024a
Kopališče Pišťany Československá
pri protinu, revmi, ishiasu, eksudatih ???
1. Vi ozdravite zanesljivo. Zdravljenje se vam priporoča sedaj spomladi. 2. Dobite že od Kč. 45·— napre izvrstno stanovanje in oskrbo. 3. Uživate poleg tega v prekrasnih zdraviliščnih nasadih na reki Vag s prvovrstnimi koncerti in zabavami. Obveščenja: Zastupstvo skladišta blatnih kocaka i kompresa za kućno liječenje L. Schreiber, Zagreb, Akademički trg 1/II.

* **Samomor vojaka.** V Zagrebu se je predvčerajšnjim ustrelil Josip Korošec, redov tamkajšnjega artiljerijskega polka, rodom iz Slovenije, star 22 let. Samomor je izvršil v bližini topniške vojašnice. Ostal je na mestu mrtev. Kaj je nesrečnega Korošca gnalo v smrt, ni znano.

* **Vlomi v Kočevju.** V noči na torek so neznani zlikovci vlomili v stanovanje Leopolda Perdička v Dolgi vasi in mu pokradli velike množine raznega perila, obleke in raznih malenkosti. Dan preje pa so vlomili neznanci v shrambe za smodnik, last trgovca Franca Göderer v Kočevju. Pokradli so večje množine smodnika in nabojev za lovske puške ter nato brez sledu izginili. Tatvino so izvršili bržkone cigani družine Hudorovič ali Rajhard, ki so se klatili po kočevski okolici.

* **Grozna nesreča na novosadskem avijatičnem letališču.** Na novosadskem avijatičnem letališču se je pripetila predvčerajšnjim nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Pilot podoficir Krizman se je dvignil z aeroplanom, ki je prišel iz reparature. Z njim je bil mehanik Milko Hitrec, ki se je prvič udeležil poleta v aeroplanu. Pri naglem zaobratu v višini 200 metrov se je aeroplan prekucnil in treščil na tla. Pilot je ostal na mestu mrtev, Hitrec je izdihnil kmalu nato. O obžalovanja vrednem slučaju je uvedena stroga preiskava.

Ste se že priglasila?
Ako še ne, storite to čimprej. Za vso tekočo sezijo si lahko že v tečaju izgotovite prav srčkane klobuke ali slamnike
Tečaj prične dne 5. maja v modnem salonu
AL. VIVOD - MOZETIC,
Pred škofijo 21/II.

Iz Ljubljane

u— **Naši javnosti!** V nedeljo dne 3. maja predava ob pol 11. uri v zbornici univerze g. prof. dr. Veber o temi »Analiza vesti«. To predavanje je italijanska oblast v Trstu na sramotni način preprečila. Vstopnina 5 Din, za akademike in dijake 2 Din. v prid Jugoslovenske Matice. Predavanje naj bo naša kulturna manifestacija proti italijanskemu nasilju! Pridite vsi!

u— **Prvi majnik** proslavijo ljubljanske delavske organizacije, socijalistične in komunistične, skupno. Delavstvo se zbere ob pol 9. dopoldne pred Mestnim domom, od koder se vrši obhod po mestu. Popoldne bo ljudska veselica na Gradu, zvečer pa bo v operi predstava »Prodane neveste«.

u— **Nova zgradba ob Aleksandrovi cesti.** Kakor nam poročajo, namerava Ljubljanska kreditna banka začeti še letošnjo pomlad z zgradbo velike poslovne in stanovanjske hiše na prostoru med svojo palačo in Prvo hrvatsko štedionico. Po projektu bi morala biti stavba že letos pod streho, tekom prihodnjega leta pa popolnoma dogotovljena. Upamo, da bo načrt izveden, ne le, ker je to važno vsled obstoječega pomanjkanja stanovanj in poslovnih lokalov, ampak zlasti ker bo s tem odpravljena neestetična vrzel, ki kazi danes Aleksandrovo cesto, to najlepšo ljubljansko ulico.

u— **Ljubljanska tvrdka na zagrebškem velesejmu.** Kakor nam poročajo, je na letošnjem Zagrebačkem Zboru v industrijskem paviljonu razstavila svoje izdelke tudi znana ljubljanska tvornica koles in otroških vozičkov »Tribuna«. Veliko pozornost vzbujajo zlasti otroška kolesa, ki so popolnoma enaka normalnim, ki pa so prirejena tako, da jih lahko rabijo tudi otroci že od petega leta naprej. Poleg njih je razstavila tvrdka tudi otroške vozičke, in male vozičke, ki jih imajo otroci za igrače. »Tribuna« je s svojo razstavo vnovič pokazala, kako lepo prosperira in da lahko konkurira tudi inozemskim proizvodom.

u— **Volilni imeniki za Ljubljano.** Stalni imeniki za volitve ljubljanskega občinskega odbora so od včerajšnjega dne stalno razgrnjeni pri mestnem magistratu, Mestni trg št. 2, I., soba 21 ter vsakomur v običajnih uradnih urad od 8. do 14. ure na vpogled. Natančnejše podatke glej v današnjem tozadevnem inseratu.

u— **Škandalozen tobak** je začela zopet izdajati tobačna tovarna. Vsaj v ljubljanskih trafikah skoro ne dobiš več poštenega blaga, ali je morda po deželi kaj boljše, nam ni znano. V pomirjenje kadilcev bi bilo vsekakor potrebno, da poskrbi vodstvo tobačne tovarne za remeduro, drugače pa vsaj pove, kje je vzrok za poslabšanje vseh vrst tobačnih izdelkov.

u— **Več obzirnosti.** Pišejo nam: V zadnjem času se je razpasla v Ljubljani razvada, da postavljajo razne trgovine v izložbe razglednice, nad katerih prodajo odraslim se pač ne bo nihče zgražal, ki pa vsekakor ne spadajo v izložbena okna, kjer tvorijo le prečesto predmet neslanim opazkam nedozorele mladine. Kdor hoče take razglednice ali slike kupiti, si jih bo znal že sam poiskati.

u— **Šah z živimi figurami,** napovedan za danes popoldne, je vsled slabega vremena preložen na prihodnje dni. Predprodaja vstopnic se vrši dalje v trafiki Praprotnik, Prešernova ulica.

u— **Klub Primork** vabi vse svoje članice, da se udeleže veselice bratskega kluba »Soče«, ki se vrši v soboto dne 2. maja ob 8. uri zvečer v prostorih Narodnega doma.

u— **Klub demokratskih poštnih uslužbencev** bo imel v soboto dne 2. maja ob 20. uri zvečer v gostilni pri Bončarju, Sv. Petra cesta, širši sestanek, na katerega vabi vse svoje člane.

u— **Zabaven užitek** bodo v nedeljo zvečer nudili Šentjakobčani z uprizoritvijo operete »Zorin god« v Sokolskem domu na Viču. Vstopnice so le še do jutri v predprodaji pri Zalazniku.

u— **Čitalnica Sp. Šiška.** Ker nameravamo knjižnico Narodne čitalnice v Sp. Šiški temeljito preurediti in izpopolniti, do nadaljnega ne bomo izposojevali knjig: pač pa bo knjižnica ob običajnih urah odprta samo za vračanje izposojenih knjig. V interesu p. n. članov samih prosimo da vrnejo izposojene knjige, posebno oni, ki so dobili opomin, da se izognejo energičnejši intervenciji. Vse nadaljne bomo pravočasno objavili. — Odbor knjižnice. 890

u— **Mesečna plača** Vam največ zaleže, ako kupite čevlje v bazarju, Krekov trg št. 10, I. nadstr. 891

VIČ. V nedeljo zvečer ob 8. uri se v našem Sokolskem domu vrši premijera operete »Zorin god«, ki jo uprizorijo podjetni Šentjakobčani s sodelovanjem izbranih solistov, zbora in svojega dobro znanega orkestra pod taktirko Danila Bučarja. Za uprizoritev vlada med Vičani splošen interes in je pričakovati, da bo naša sokolska dvorana v nedeljo zvečer polna do zadnjega kotička. Na svidenje, Zdravo!

u— **Dramatični odsek naprednega društva za kolizejski okraj** priredi v nedeljo ob 8. uri zvečer veseloigro »Narodni poslanec« v salonu restav. pri »Levu«. Po igri prosta zabava in ples. 886

u— **Legitimacije in železniške vozovnice** s popustom za zagrebški velesejem se dobe v Tourist - Office »Putnik«, palača Ljubljanske kreditne banke. 895

u— **Društvo »Soča«** priredi v soboto dne 2. maja veselico s plesom v Narodnem domu. Spored veselice bo nudil le prvovrstne izbrane točke s sodelovanjem opernih pevk in pevcev, solo in petje v zboru, duetov, veseloigre itd. Ves spored se prične točno v določenem času. Začetek veselice ob 20. in plesa ob 23. uri.

u— **Najnovejše bluze, otroške plaščke, oblekce** priporoča Krištofič-Bučar.

u— **Policijske prijave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 prestopek razpečavanja skvarjenega mesa, 1 prestopek pijanosti, 2 prestopka cestnega policijskega reda in 1 prestopek prekoračenja policijske ure.

u— **Tatvina.** V sredo ponoči je vdrl neznan tat v zaklenjeni skedenj posestnika Ivana Končana v Dravljah št. 62 in odpeljal 1000 Din vreden mlekarski voziček.

u— **Gostilniški hlevi.** Lastniki kakor tudi najemniki gostilniških hlevov se opozarjajo ponovno na naredbo bivše dež. vlade v Ljubljani z dne 26. avgusta 1913. št. 22.070 glasom katere so dolžni svoje hleve tedensko vsaj enkrat, zlasti pa po sejmskih dnevih očistiti in razkužiti. Tudi morajo voditi glede vseh konj, ki se jih postavi (tudi mimogrede) v njih hleve natančne zapiske, iz katerih mora biti razvidno ime konjskega lastnika, število konj in čas vhlevljenja. Prestopki teh predpisov se bodo kaznovali v smislu § 10. zak. z dne 6. avgusta 1909. dež. zak št. 177.

Lucy Doraine
pride v najnovejšem in najboljšem filmu
v Kino „Dvor"

Obleke kakor tudi vsa druga oblačila za moške, fante in dečke, polovico ceneje kot povsod dobite edinole v nadrobni prodajalni konfekcijske tovarne
FRAN DERENDA & CIE., Ljubliana,
Erjavčeva c. 2 (nasproti Dramskega gledališča)
Ročna trpežna izdelava! Oglejte si sortirano zalogo!

u— **Tragičen dogodek na Dolenjski cesti.** V noči na četrtek se je dogodil na Dolenjski cesti tragičen slučaj, ki vzbuja splošno sočutje s prizadetimi. Mati posestnika Franca Kocjana, stanujočega v hiši št. 25. je ponoči neopaženo odšla iz hiše na dvorišče, kjer je, očividno v hipni duševni zmedenosti, skočila v vodnjak in utonila. Včeraj zjutraj so jo potegnili iz vode. Stara je bila 57 let in je že dolgo časa bolehala na živcih.

Iz Maribora

a— **Začetek predstav v mariborskem gledališču.** S 1. majem se prično vse večerne gledališke predstave v mariborskem gledališču ob 20. (8. uri) zvečer.

a— **Občinstvo ponovno opozarjamo** na premijero Flottove komične opere »Marta«, ki se vrši v našem gledališču jutri, v soboto zvečer.

a— **I. občni zbor glavnega odbora »Jadranske Straže« v Mariboru.** V torek, dne 5. maja bo ob 20. uri občni zbor glavnega odbora »Jadranske Straže« za mariborsko oblast v mali dvorani Narodnega doma. Že danes opozarjamo narodno čuteče občinstvo na ta važni občni zbor. Mariborčani, do danes ta važna organizacija pri nas ni uspevala. Pokažimo, da se zavedamo velike važnosti našega pomorstva ob Jadranu. Dolžnost slehernega državljana je, da je vsaj član organizacije. V torek, dne 5. maja vsi na občni zbor, kjer se bodo določile smernice za bodoče uspešno delo. Posebno važno je, da se udeleže občnega zbora oni gospodje, ki so svoj čas sprejeli izvolitev v glavni odbor. Veselo dejstvo je, da je zadnje čase pristopilo k organizaciji jako obilo vseh stanov;

a— **Majniški izlet J.-Č. lige v Celje.** Mariborska J.-Č. liga je sklenila včeraj na odborovi seji prirediti skupno z ljubljansko J.-Č. ligo majniški izlet v Celje, kjer bo predaval prof. dr. Kovačič na Gradu o celjskih grofih s posebnim ozirom na Jugoslovene. Obenem se ustanovi v Celju poverjeništvo J.-Č. lige.

a— **Opozarjamo na današnji oglas** na novo otvorjene restavracije »Rotovž«, Maribor, Rotovški trg 2. 873

a— **Panorama za tujski promet.** V soboto, dne 2. maja bo otvorjena v Mariboru zopet panorama, ki naj služi predvsem propagandi za tujski promet. Istotako bo v kratkem otvoril svojo podružnico tudi Tourist - Office in Putnik prodajalnico železniških kart. Sploh se pripravlja obširnejša akcija za razvoj tujskega prometa v Mariboru.

Iz Celja

e— **Ukinitev celjske carinarnice in mestna demokratska organizacija.** Krajevna organizacija demokratske stranke za mesto Celje je na svojem rednem sestanku v sredo dne 29. aprila zavzela svoje stališče k nameravani ukinitvi celjske carinarnice in izdala sledeči komunike, ki se pošlje g. ministru dr. Žerjavu, g. poslancu dr. Pivku in vodstvu stranke: »Demokratska stranka v Celju je na svojem rednem članskem sestanku dne 29. aprila 1925. sklenila podvzeti proti baje nameravani ukinitvi poslovalnice mariborske carinarnice v Celju z ozirom na težke gospodarske posledice takega ukrepa zlasti za trgovino, industrijo in obrt, pa tudi za prebivalstvo mesta Celja in celjskega okrožja v splošnem na pristojnih mestih vse korake, da se ukinitev carinarnice prekliče. G. minister dr. Žerjav in g. narodni poslanec dr. Pivko ter vodstvo stranke se nujno naprošajo, da zastavijo vse sile v prid ugodni rešitvi tega vprašanja«.

e— **Razvitje prapora Mestne Orjune v Celju.** V soboto dne 2. maja ob 20. uri priredi Mestna Orjuna v Celju bakljado z godbo po mestu in podoknico kumici novega celjskega orjunaškega prapora ge. Olgi dr. Božičevi. V nedeljo dne 3. maja je sprejem pri jutranjih vlakih, ob 10. uri pa pozdrav gostov pred kolodvorom na Krekovem trgu in sprevod pred Narodni dom, kjer se vrši ob 11. uri slovesno razvitje prapora. Nato se formira povorka izpred Narodnega doma po Gosposki ulici, Glavnem trgu, Kralja Petra cesti, Cankarjevi ulici, Krekovem trgu, Aleksandrovi in Prešernovi ulici do Narodnega doma. Na Prešernovi ulici bo defiliranje. Ob 15. uri izpred Narodnega doma odhod na Stari grad in ob 19. ljudska veselica v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Celjska Orjuna se obrača do hišnih lastnikov, da v nedeljo razobesijo zastave v pozdrav gostom iz cele Slovenije in drugih pokrajin naše države. Razvitje prapora Orjune obeta postati veličastna manifestacija nacijonalne misli v jugoslovenskem Celju.

e— **Iz sodne službe.** Premeščena sta izvršilna uradnika pri okrajnem sodišču: Anton Volk iz Celja v Maribor in Ivan Saksida iz Ptuja v Celje.

e— **Godalni orkester Glasbene Matice** v Celju priredi sredi meseca maja svoj prvi letošnji koncert. Orkestralne vaje so za vsakega člana obvezne in se vrše vsak ponedeljek, četrtek in soboto ob en četrt na 9. zvečer

e— **Priklopitev mestnega električnega omrežja k falskemu daljnovodu.** Med mestno elektrarno v Celju in med falsko elektrarno se vrše pogajanja radi priklopitve celjskega omrežja k falskemu daljnovodu, ki pelje mimo Celja proti Laškemu. Kakor čujemo, pogajanja ugodno napredujejo in se bo o zadevi razpravljalo še na prvi prihodnji seji celjskega občinskega sveta.

Iz življenja in sveta

Nebo v maju

Solnce se v maju stalno dviga nad ekvator, dasi že boli počasi, nego v februarju in marcu. Njegova deklinacija znaša 1. maja opoldne 14° 59' in doseže 1. junija 22° 1', tako da se dvigne solnce v maju za 7° 2'. Dan traja 1. maja 14 ur 35 minut, 1. junija pa 15 ur 56 minut, tako da naraste v maju za 1 uro 21 minut. Solnce je začetkom maja v znamenju Bika in prehaja 21. maja ob 15.33 v znamenju Dvojčkov. Zemlja se v maju polagoma, toda stalno oddaljuje od solnca, čigar dozdevni premer se torej deloma zmanišuje, in sicer od 31' 47" dne 1. maja do 31' 35" 1. junija.

Luna. Glavne lunine faze bodo: prvi krajec 1. maja ob 4.20, ščip ali polna luna 8. maja ob 14.43, zadnji krajec 15. maja ob 6.46, mlaj 22. maja ob 16.48 in zopet prvi krajec 30. maja ob 21.4. Luna prekorači s severa ekvator dne 5. maja ob 23., in bo najnižje pod ekvatorjem 12. maja ob 6. (deklinacija — 20° 43'). Potem se znova povrne k ekvatorju, ki ga prekorači 18. maja ob 18. in se dvigne najvišje proti severu o polnoči med 25. in 26. majem (deklinacija + 20° 49'), nakar se začne zopet spuščati k ekvatorju. Luna bo najbližje zemlji dne 11. maja ob 3., ko jo bomo videli pod očesnim kotom 32' 53", najbolj oddaljena od zemlje bo 26. maja ob 23., ko jo bomo videli pod kotom 29' 31".

Planeti. Merkur bo 16. maja najdalje zapadno od solnca (za 25° 50') in se pojavi ob tem času kot jutranjica. Vzhaja pa šele kakih 36 minut pred solnčnim vzhodom in zato se izgubi v solnčni zarji, tako da ga bo težko opazovati s prostim očesom. Venera je prekoračila dne 24. aprila zadnjo konjunkcijo s solncem in bo zato tudi v maju še nevidna. Mars gre v maju skozi sozvezdje Dvojčkov in je nad obzorjem samo zvečer. Zahaja začetkom maja ob 23.14, koncem maja pa ob 22.35. Pojavlja se že kot zvezda druge velikosti in ima v daljnogledu premer 4". Jupiter je v sozvezdju Strelca zelo nizko pod nebesnim ekvatorjem. Vzhaja 1. maja ob 0.49, koncem maja pa ob 22.45 in je v tem času do jutra nad obzorjem. Začetkom maja ga vidimo v daljnogledu pod kotom 39.8", koncem maja pa 41.8". Pričenja se torej ugoden čas za opazovanje tega planeta, zlasti njegovih spremljevalcev. Saturn je v sozvezdju Tehtnice severozapadno od stalnice Alfa. 1. maja je v opoziciji s solncem, t. j. baš na nasprotni strani zemlje, kakor solnce. Zato je za opazovanje zdaj najprimernejši čas, dasi nekoliko moti njegova nizka lega pod ekvatorjem (deklinacija — 12°). Saturn je takoj zvečer nad obzorjem in zahaja šele proti jutru. V daljnogledu se vidi kot kolobarček s premerom 16.8", obdan z obročem v obliki elipse, čije osi merijo 42.3" in 13.9" (podatki veljajo za sredino maja). Izmed njegovih 10 spremljevalcev lahko opazujemo zlasti Titana (velikosti 8.6) v času, ko je najbolj oddaljen od planeta. Take skrajne elongacije Titana bodo 7. maja zapadna, 15. t. m. vzhodna, 23. maja zapadna in dne 31. maja vzhodna. Uran je v sozvezdju Rib in vzhaja šele k jutru, tako da ga ni mogoče uspešno opazovati. Neptun je v sozvezdju Leva severozapadno od Regula. Nad obzorjem je zgodaj zvečer in zahaja po polnoči.

Kometi. Za drugo polovico marca je bil napovedan povratek Brooksovega periodičnega kometa, odkritega l. 1889., ki pa se ni pojavil. Tako je bilo tudi pričakovati, ker tega kometa tudi pri zadnjem napovedanem povratku l. 1918. nismo opazili. Toda zanimanje za komete v tem času je odkrilo tri nove komete. Prvega je opazil 23. marca 1925 Schain v sinajskem observatoriju na Krimu. To je komet 10. velikosti. Opazili so ga v bližini stalnice Beta. Njegovo bodočo pot je izračunal Crommelin. Drugi komet, označen kot 1925 (prvi je bil 1925 a) je odkril znani amater W. Reid v Kapškem mestu (Kapstadt), in sicer 24. marca v bližini stalnice Gamma v sozvezdju Zmaja. Ta komet je 8. velikosti. Za naše kraje ostane prenizko ob obzorju, da bi ga mogli opazovati. Tretji komet 1925 c je odkril poljski astronom Orkisz 4. aprila v sozvezdju Pegaza. Je osme velikosti in se pomika počasi proti severu. Pri nas ga lahko opazujemo z daljnogledom pred jutranjo zarjo na vzhodnem obzorju.

Meteorji. Od konca aprila do 6. maja kroži v svetovju množica ognjenih meteorjev. Radiant tega roja je blizu stalnice Eta v Vodnarju. Drugi roj meteorjev gre sporedno z velebkom Haleyevega kometa. Položaj zvezdnega firmamenta je začetkom maja ob 23., sredi maja ob 22. in koncem maja ob 21. uri. V zenitu Velika Medvedica in Lovski Psi, severno od teh Mala Medvedica, Cefeus in Kasiopeja, severovzhodno Zmaj, Lyra in Labod, na vzhodu Krona, Herkules in vzhajajoči Orel, na jugovzhodu Bootes, Kača in Tehtnica, na jugu Bereničin Las, Devica in Kupa, na jugozapadu Mali in Veliki Lev in Hydra, na zapadu Rak, Mali Pes in Dvojčki, na severozapadu Voziček in Perseus.

Smrt Zolajeve vdove

V Parizu je umrla te dni v 86. letu starosti vdova po romanopiscu Emilu Zoli, gospa Aleksandrina Zola. Emil Zola je kakor znano, umrl na posledicah zastrupljenja s plinom. Aleksandrina Zola je bila pri tem nesrečnem slučaju navzoča ter je spala usodno noč s svojim možem v isti sobi. Nepojasnjeno naključje jo je rešilo smrti.

Po smrti svojega moža se je vdova slavnega pisatelja umaknila v zasebno življenje. Živela je samo spominom preteklosti. Obdala se je s spominki na pokojnika, s poprsji in slikami pisatelja ter je urejevala njegovo zapuščino. Z literaturo se ni bavila. Pomagala pa je svojemu možu pri delu, dokler je bil živ ter je bila zlasti marljiva prepisovalka njegovih del na čisto. Spremljala ga je tudi na vseh njegovih potovanjih, kjer je zbiral gradiva za svoje romane. Bila je v Rimu, v Lurdu, v rudarskih revirjih in veletrgovinah ter je obiskala kotičke pariškega življenja, ki so marsikateremu sodobnemu Francozu skriti in neznani.

Ko sta se poročila Aleksandrina in Emil Zola, sta bila zelo siromašen par. Imela sta komaj toliko, da sta se preživljala. Kmalu pa je prišel Zola kot pisatelj na glas. Odtlej se jima je godilo dobro. Zola je bil brez otrok, zato se je, že petdesetletnik, spečal z nekim mladim dekletom, ter je imel z njo dvoje otrok, dečka in deklico. Po moževi smrti je vdova oba otroka adoptirala. Hči je danes pisateljica za mladino ter je poročena z visokim državnim uradnikom, sin pa je zdravnik in izvršuje prakso v Parizu.

Zola in njegova žena sta živela v zelo srečnem zakonu. Pisatelj je imel svojo Aleksandrino tako rad, da ji je nekoč kupil pozlačen stol z zlatim baldahinom. Postavil ga je v dvorano na oder, kjer je občudoval lepoto svoje žene. Pred smrtjo je Zola kupil malo hišico v pariškem predmestju, katero je pozneje preuredil v muzej. Ta stavba stoji še danes in ima mnogo obiskovalcev, dočim se je izpremenilo Zolajevo posestvo v zdravilišče za deco, ki prihaja iz bolnišnice ter je potrebna okrevanja.

Zolajeva vdova je bila zelo skromna ženska. Edini ponos, katerega se ni smel dotakniti nihče in nikoli, je bilo njeno ime po slavnem pokojniku. Med Francoziniami bi našli častivredni dami danes le s težavo žensko, ki bi ji bila v tem enaka.

Telefon za duhove

Slavega in starega ameriškega izumitelja Tomaža Edisona smatrajo ljudje že od nekdaj za trdovratnega materijalista in nevpogljivega nasprotnika spiritizma. Pred par leti ni mogel še nihče misliti, da bo Edison, veliki tehnični izumitelj, šel na svoje stare dni med spiritiste. Toda zadnja leta se širijo vesti, da je poleg drugih primodoslovcev, ki se vdajajo okultnim teorijam, začel smatrati spiritizem za svoj življenjski pristan tudi Tomaž Edison, čudotvorec iz Menlo - Parka.

V Ameriki so se seveda takoj razširile vesti o genijalnem Edisonu, ki se je baje odrekel svojemu tehničnemu znanju, naslanjajočemu se na strogo materijalistično podlago, in da je postal služabnik duhov ter se sedaj bavi s sestavljanjem mehanične naprave, ki bi izločila medije ter vzpostavila direktno zvezo med nami in med svetom duševnosti. Govorilo se je celo o telefonu za bitja «četrte dimenzije». Veliki izumitelj pa je takoj dementiral te glasove, češ, da so vse to gole, neutemeljene kombinacije.

Sedaj se ponovno širi vest, da se Edison sistematično bavi z vprašanji metafizike. Izumitelj namerava teorijo nesmrtnosti človeške duše utemeljiti z znanstvenimi sredstvi. Pariška «Revue spiritiste» sporoča, da sestavlja Edison aparat za prejemanje vesti iz sveta duhov. Izumitelj se zelo intenzivno bavi z okulističnimi vprašanji, posebno s problemom, kaj se godi s človeškim duhom po smrti.

«Jaz verujem,» je baje dejal Edison, «da v vsaki stanici človeškega telesa živi substanca, ki se ne raztvori, dokler traja naše telesno življenje. To zrnce, ki ga lahko imenujemo aparat za sprejemanje gotovih fizičnih vtisov, deluje na naše telo, toda ni v nobeni zvezi z delovanjem naših možganov.»

In ta zrnca so glasom Edisonovega mišljenja, nekaki rezervoarji duševne energije, ki po človeški fizični smrti ne prestane delovati in torej ne propade. To je tudi v skladu z Mayerjevem principom o energiji.

V Ameriki se splošno računa z dejstvom, da kani Edison v kratkem presenetiti svet z novim izumom, ki bo velikanskega pomena za pristaše spiritistične teorije.

Pri nas mraz, v Ameriki vročina

Letošnji april je muhast in ga ni mogoče ukrotiti. Dež in solnce sta si pod njegovim pokroviteljstvom prava zaveznika in lovita drug drugega. Če predpoldne sije solnce, imamo popoldne ali zvečer sigurno dež in človek je v zadregi ter ne ve, kaj naj vzame z doma s sabo: palico ali dežnik.

Na Tirolskem je zapadel te dni visok sneg. Kmetje so morali ustaviti dela na polju. Ceste so postale za promet z vozovi nedostopne. Sani so prišle zopet izpod lop. Vsak drug način prehoda iz kraja v kraj je nemogoč.

O velikih vremenskih izpremembah javljajo tudi iz Italije, kjer so razsajale te dni hude nevihte. Ponekod je zapadel sneg, zlasti v alpskem delu dežele. Snežilo pa je tudi v Franciji. V savojski pokrajini so vse višine pokrite z debelo plastjo snega. Temperatura je padla za cele tri stopinje pod ničlo.

V Toulonu in njegovi okolici so divjali hudi viharji in snežni vrtinci. Mraz in burja sta napravila na poljih neizmerno škodo. Mornarji pripovedujejo, da je morje zadnje dni izredno nemirno in da je plovba radi tega deloma onemogočena.

Iz Amerike prihajajo poročila baš nasprotne vsebine. Po močnih snežnih zametih, ciklonih in potresih, katerih žrtev je bila Amerika v zadnjih treh mesecih, je pritisnila silna vročina. V posameznih pokrajinah kaže toplomer 35 stopinj nad ničlo. V St. Louisu so morali radi prevelike vročine zapreti šole.

Pomladansko vreme je torej letos izredno spremenljivo in skrajno nestanovitno. Medtem ko se Evropejci zavijamo v plašče, se Američani hladijo na prostem, vsi skupaj pa zabavljamo nad neznačajnim aprilom, ki kaže vsaki deželi drugačno vremensko lice.

Tragičen samomor češkega kiparja

V torek se je odigral v Pragi obžalovanja vreden dogodek. Kipar Štursa, profesor na praški umetnostni akademiji, si je pognal v glavo kroglo iz revolverja ter se težko ranil. Njegovo stanje je opasno; nade, da bi okreval, imajo pacijentovi zdravniki le malo.

Povod za poskus samomora je dala neozdravljiva bolezen, ki je povzročila pri Štursi težko duševno potlačenost. Umetnik je živel v domnevi, da njegova duševna sila stopniema pojema in da bo sčasoma popolnoma izginila. Poleg tega je Štursa nesrečen tudi v svoji družini. Imel je za ženo igralko Durasovo, s katero se baje nista dobro razumela. Kipar je govoril o svojih samomorilnih namerah že večkrat svojim prijateljem, toda nihče ni jemal njegovih napovedi resno ter je smatral tako dejanje za izključeno.

Štursa je kipar, ki si je ustvaril tudi v inozemstvu dober glas. Bil je svojčas asistent pri kiparju Myslbeku ter je postal po mojstrovi smrti rektor praške umetnostne akademije. Po svojem značaju je bil kiparski impresijonist. Otresel se je trde klasicitete svojega učitelja ter je ustvaril lepa dela. Praga ima več njegovih spomenikov, med katerimi je najlepši spomenik pisatelja Svatopluka Čecha. Znani so dalje reliefi na banki čeških legij v Pragi ter Masarykovo poprsje v parlamentu. — Mnogo Štursovih kipov in plastik se nahaja v zasebni lasti. Štursa je rodom Moravan, ima komaj 45 let in je delal, predno je prišel na akademijo, kot navaden klesar v Berlinu.

× *Zračni sejalci.* V Ameriki so jeli uporabljati letalo na zelo praktičen način v poljedelstvu. V okolici Miamija na polotoku Floridi je posejalo posebno konstruirano letalo 640 juter zemlje v 20 minutah, dočim sta bila doslej potrebna dva moža, da sta isto delo izvršila v enem mesecu.

× *Predor se je zrušil.* Dne 23. aprila zvečer, ko se je baš odpeljal vlak skozi predor med Tribergom in Nussbachom (v Schwarzwaldu), se je predor zrušil, tako da ni mogel naslednji osebni vlak več skozi.

× *Nova zračna proga v notranjosti Afrike.* Letošnjo spomlad bo otvorjena v Afriki velika, skoraj 2000 km dolga zračna proga, ki bo vezala Kušašo, glavno mesto Belgijskega Konga, s Katango v notranjosti Afrike. Ta proga bo v prvi vrsti služila za prevažanje diamantov, zlata in slonovine. Na tej progi bodo vozila posebna letala, ki jih je zgradila neka angleška tvrdka.

× *352 tisoč avtomobilov v Newyorku.* V Newyorku je prirastlo v enem letu 20 odstotkov avtomobilov. Osebnih voz je 272 tisoč, torej 45.000 več kot lani. Tovornih avtomobilov je 80 tisoč, torej znaša prirastek več kot 100 odst. proti lanskemu letu, ko jih je bilo 35 tisoč.

× *Modri kanarčki.* Na nekem otoku Bismarckovega otočja v Tihem oceanu je našel angleški znanstvenik pred kratkim vrsto ptičev, ki so popolnoma podobni kanarčkom, imajo pa modre peruti, glavo in rep. Ti modri kanarčki pojejo podobno kot slavčki. Pred kratkim so razkazovali enega takega ptiča v zoologičnem vrtu v Londonu, vendar je živalica vsled neugodnega podnebja v par dneh poginila.

× *Odkritje dveh novih delujočih vulkanov.* Ekspedicija Arcturus, ki je je nastopil ameriški naravoslovec dr. Beebe po Tihem oceanu, ima že precejšnje uspehe. Kakor kaže iz poročila, ki ga je poslal dr. Beebe «New York Timesom», je odkril na otočju Galapagos, in sicer na otoku Aldemarleu, dva doslej neznana ognjenika, ki delujeta «s polno paro». Vulkana je kratil naravoslovec po obeh protektorjih ekspedicije.

× *Mussolini dramatik.* Kakor pišejo italijanski listi, je sprejel ministrski predsednik Mussolini italijansko umetnico Marijo Bazzijevo, ki nastopa v gledališčih v Severni Ameriki, in se z njo razgovarjal o italijanski umetnosti v Ameriki. Mussolini ji je izročil dramo, od katere je pred 15 leti spisal prvi dve dejanji. Kader mu bodo dopustili vladni posli, bo spisal Mussolini tretje dejanje. Drama ima naslov: «Gospodje, sedaj se začnel» nima pa političnega ozadja.

Dopisi

KRANJ. Občni zbor podružnice Jug. Matice se bo vršil v soboto dne 9. maja ob pol 8. uri zvečer v gostilni pri Petreku z običajnim dnevnim redom. Ako ne bi bil sklepčen, se bo vršil uro kasneje ob vsaki udeležbi.

BREZNO. V nedeljo dne 3. maja bo v Kozoletovi gostilni ob 3. uri popoldne seja odbora javne ljudske knjižnice. — Povše Vekoslav, t. č. tajnik.

ROVTE PRI LOGATCU. Ker so tukajšnji klerikalci v krajevnem šolskem svetu uganjali le politiko, namesto da bi pospešili graditev nove šole, je bil kralni šolski svet razpuščen. Predsednik Josip Rupnik je bil tudi občutno kaznovan. Za gerenta je imenovan posestnik Ignacij Kunc, vrl napreden mož. Ker sloni sedaj vse šolstvo v Rovtah na njegovih rokah, želimo, naj si z vso vnemo prizadeva, da se izboljšajo vlažni in plesnivi šolski prostori. Sramota je za tako obsežno občino, kakor so Rovte, da ima tako zanemarjeno šolo! — Vodja klerikalnih zaslepljencev, Mišnik, namerava graditi «Orlovski dom». Ali nima človek drugega dela kakor da bega pošteno in miroljubno ljudstvo! Za bodoči Orlovski dom je tudi že žgal apno. Ker pa ni znal pri tem pravilno ravnati, se mu je vse delo ponesrečilo. Namesto apna je imel potem še vedno — kamenje! Seveda so se mu ljudje hudomušno smejali.

GRADAC. Prva belokranjska razstava plemenske živine, združena z dirko kmetskih konj se bo vršila dne 3. maja v Gradacu s sledečim sporedom: Ob 9. uri dopoldne dogon živine na sejmišče v Gradacu. Dostop na razstavo imajo plemenske krave s teleti in brez telet, telice, junci do 2 let in biki od 3 mes. naprej. Ob 10. uri dopoldne pregledovanje, po pregledu se razdelijo nagrade in diplome. Ob 2. uri popoldne konjska dirka na Mlakah pri Gradacu. Po dirki razdelitev nagrad. Ker je to prva razstava te vrste v Beli Krajini in je za napredek živinoreje in gospodarstva velevažna, jo vsakomur kar najtopleje priporočamo.

LITIJA. Občni zbor planinske podružnice litijske se vrši neprekleno dne 10. maja ob 15. uri na prijaznem Javorju. Poleg običajnih točk je tudi volitev novega odbora. Pridite! — Odbor.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Dne 26. aprila se je vršil tu zaupni shod klerikalnih klimavcev, ki je bil jako klavern. Tajnik SLS, Marko Kranjc, ni povedal ničesar novega. Kot glavni govornik je nastopil Cencek, ki tako nima med ljudmi nobenega ugleda; nekateri so se pritoževali da se izvršuje v rudniku Huda jama pod vodstvom g. višjega nadzornika hud teror. Seveda, ako bi imeli klerikalci pred seboj resne ljudi, bi si kaj takega ne upali trditi. Končno se je oglasil k debati še ata Potokar, ki je v imenu božjem prosil svoje pristaše, naj mu vedno zvesto kimajo. Sicer pa vse kaže, da so naši klerikalci v popolnem razsulu.

SV. MARJETA V RIMSKIH TOPLICAH. Na tukajšnji dvorazrednici je nabrala šolska mladina za pirhe Jugoslovenski Matici 70 Din. Za «Francoski dan» se je nabralo med zavednim prebivalstvom 120 Din.

SEVNICA. Boštanjski Sokol uprizori v soboto dne 2. maja na sokolskem odru v Sevnici Meškovo tridejansko dramo «Mati».

KOZJE. Odkar se je s podporo nesamostojnih samostojnežev povspel na županski stolec gostilničar Podlimšek, se skuša s pomočjo tajnika SLS, znanega «govornika» Deželaka, vriniti vsepovsod in steza v svoji častihlepnosti roke po vseh mogočih funkcijah. Zanesel je s svojo klerikalno politiko razdor v gasilno društvo in postavil načelnikom klerikalnega graščaka Kobila, ki pa mu služi le za figuro. G. Kobl, ali imate še kaj ponosa? Zaslužne gasilce, ki ne marajo trobiti v županov rog, je izrinil iz odbora. Diši mu tudi gerentstvo okrajnega zastopa in mu za dosego tega mesta ni nobeno sredstvo preumazano. Toda g. Josip, do te stopnje je še zelo, zelo daleč; tudi se takšna mesta ne poverjajo nesposobnim. To ni kar tako, kot bi se reklo: takoj prinesem! Za korespondenco gasilnega društva se uporablja pisalni stroj in papir sodišča, delo se izvršuje na sodišču. Ali je g. sod. predstojniku to tudi znano, in ali pozna dotičnega sodnega uradnika, ki rešuje na sodišču Podlinšeku korespondenco? Na ta način, g. župan, ne boste prišli do spominske plošče, s katero Vas nameravajo hvaležni tržani ovekovečiti; prostor je že pripravljen, samo ne vprašajte kje!

PTUJSKA GORA. V nedeljo dne 26. t. m. smo ustanovili pri nas prepotrebno krajevno organizacijo demokratske stranke. Ob 3. uri popoldne se je zbralo zadovoljivo število somišljenikov in gostov iz Ptuja v gostilni Klemenčič. Zborovanje je otvoril imenom pripr. odbora g. Mart. Šegula, nakar je g. Peče v daljšem nagovoru utemeljil potrebo organizacije. Zborovalci so zlasti pazljivo sledili obširnim in stvarnim izvajanjem drja. Šalamuna ter mu živahno pritrjevali. Med drugimi je govoril tudi Miko Senčar iz Ptuja o gospodarskih zadevah. Izvoljen je bil odbor, ki mu načeljuje najstarejši narodnjak g. Ivan Peče. Ob koncu so zborovalci med navdušenim pritrjevanjem sprejeli predlog g. Pečeta in poslali pozdrave in zaupnice gg. dr. Pivku, Sv. Pribičeviću in dr. G. Žerjavu. Po zborovanju, ki je trajalo skoraj 3 ure, se je razvila med ubranim petjem ptujskega kvarteta ani mirana zabava. Vsem Ptujčanom, ki so nas posetili — zlasti g. dr. Šalamunu — iskrena zahvala.

Motociklisti, pozor!

V največjem prahu in dežju ostane Vaša obleka intaktna.

Naročite takoj predpisane obleke za motocikliste „Bajazzo" od Din 320·— do Din 400·—.

Drago Schwab – Ljubljana

Excella:

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.

I. GOREC, LJUBLJANA

palača Ljubljanske kreditne banke

Branko:

Igralčev spomenik

O polnoči sta stopala po Tivolskem drevoredu in jo krenila proti mestu; bila sta trudna in vsaka stopinja je bila težka in naporna.

«Nace, povej mi pravzaprav, zakaj sva prišla? Ali meniš, da je v Ljubljani kaj novega? Jaz jih dobro poznam, te ljudi: zunaj gre veliki svet na skok, naši pa jo režejo po starem... Zakaj torej nazaj v to mesto bridkih spominov?»

«Hodi in molči!», je oni trpko odgovoril. In sta šla dalje. Tone, vihra ki se komaj zadržuje, in Nace, težka skala, ki se je ulomila gori z brega. Dva naša človeka, ki sta nam predstavljala ljudi. Ne zato, da si dužita kruh, temveč iz tistega čudežnega navdaha, ki je dragulj vsakega umetnika.

Že sta bila pri Bernekarjevem Trubarju, kar sta smukala za kostanj in se skrila. Nasproti jima je prihajala dvojica ljudi, očividno potrta in zamišljena.

«Zakaj so jima to storili? Vidiš, Jaz raje slabo igram, samo da ne dobim spomenika!»

«O ne, zato, ker ne znaš tako kot sta znala Borštnik in Verovšek!»

In sta šla dalje.

Nace in Tone sta stopila izza kostanja in gledala za njima.

«Igralca sta, a zakaj razburjena?», je vprašal Tone.

«Molči, glej tam!», je rekel Nace in pokazal s prstom na opero.

Stopila sta pred Narodni dom, obstala in molče gledala na gledališče. Končno je začel Tone počasi:

«Pozdravljena, sveta hiša, ti nada moje mladosti, ti dom mojega dela in sladka mana mojih posmrtnih sanj. Pozdravljene kulise, napirnati gradovi, majavi stolpi, zaprašena drevesa in preluknjani horiconti! Slava ti, bripava školjka, slava vam, bogate lože, izbirčni parter, veselo dijaško in zaljubljeno galerijsko stojišče, slava vama zmerni balkon in nenasitna zadnja galerija, čeprav te mi je kritika vedno v zobe metala! Ljubim vas in za vas bi rad še enkrat živel in trpel. Pozdravljen Krpan, Krjavelj in Mozol! Kje ste, ali se vam še hodijo ljudje smejat? Pozdravljena maire Borštnik iz «Naše krvi» in Kremen iz «Zemlje»! Pozdravljeni vsi nešteti moji prijatelji, ki sem v vaši družbi zabaval ljudi! Pozdravljeni, ah, da bi mogel še enkrat, samo še enkrat, en sam večer...»

Solze so ga oblile in umolknil je. Nace se je vgriznil v spodnjo ustnico in iz oči mu je zdrknila solza po licu.

S težavo je začel, prekinil in zopet nadaljeval. Nerad je govoril, kakor v življenju, kakor da noče nikomur zaupati.

«O laž, goljufiva sreča in meglena slava! Traged — največji komik! Saj je bila le lažniva prevara vse vkup! Nisem jokal za ljudi, zase sem jokal. Nisem ljubil hvale kritikov, svoje junake sem ljubil, ž njimi živel in trpel! Pri Cerkljah sem nekoč pogledal v tolmunček, ki je nemo gledal pod nebo. Bil sem še otrok in nisem pravzaprav vedel, zakaj sem pogledal vanj. Takrat sem prvič videl svoj obraz: začudil se je, zopet topo gledal, se nasmehnil, se prestrašil, se zamislil nekam daleč in se končno spačil v bolesten jok. Že takrat sem vedel, da bom predstavljal ljudem veselje in žalost. O trpki moj obraz, zrcalo iskajoče, prevarane in razorane moje duše! Tam sva se našla pri ritmojstru v «Očetu» in prestrašila sva se drug drugega. O ve, topo buleče oči Kantorjeve, oči neizplakanih solz!...»

Oba sta jokala kot otroka. Ne na iztočnico, ne za publiko. Nato pa sta šla pred opero v svetem strahu, kot da se bližata svetišču. Občudovala sta vse, kar se je izpremenilo med tem časom: lepo cesto, drevesa, nasade in palače v okolici.

Stopila sta tik pred vhod gledališča. Gledala sta v duhu, kako so nekoč romali vanj naši ljudje, kadar sta igrala. Videla sta, kako so po predstavi odhajali, eni glasno govoreči in drugi zopet zamišljeni. Šla sta končno pred vhod, ki vodi na oder. In sta se spominjala vseh čudnih slučajev in čustev ki sta jih imela, ko sta prihajala k premieram. Zato sta se hotela posloviti od hiše.

Kar se okrene Tone in pravi:

«Poglej no, Nace, kaj pa ta kamen tu na nasadih? Spomenik, najbrže kakemu avtorju ali pesniku. Poglejva!»

In sta gledala... Potem sta krivila stoje močne vratove, da bi čitala napise.

In sta končno prečitala. Borštnik je zahropel in brez besede omahnil. Kolega ga je prestregel in ga počasi obudil k zavesti. Prvo kar je izpregovoril, je bilo:

«Nikoli jim nisem nič žalega storil!» Verovšek pa je odgovoril smejé:

«Bog že ve, zakaj jih včasih malo poščegeta, te naše presnete ....!»

•

Takrat je priteklo ščené naravnost k Verovškovemu spomeniku in se ponašalo kot da nekaj hoče.

Tone je omahnil na kandelaber in zavpil:

«Nace, spodi ga! Pa ravno pri najbolj spomenikih!»

Borštnik pa je mirno in trpko rekel:

«Pusti ga! Ščené že vé, kaj dela...!»

In sta odšla.

Gospodarstvo

Zastoj v prometu s fižolom

V Sloveniji je trenutno gotovo še preko 300 vagonov fižola, kojega producenti pri najboljši volji ne morejo razpečati. Tržišče s fižolom je popolnoma brez poslov. Ker se pa pomikamo že k novi letini, je vsekako potrebno, da se izvoz tega blaga olajša in tako blago spravi v denar. Zase ga potrebujemo kvečjemu še eno desetino, a ostali fižol naj gre ven.

Čudimo se, da merodajni faktorji tega ne uvidijo in v tem oziru ničesar ne ukrenejo. Da na kratko dokažemo, kakšna kriviica se godi temu predmetu, omenimo, da se dobe danes glavne vrste fižola n. pr. v Trstu znatno ceneje kakor je naš fižol, postavljen tjakaj. Posledica tega je, da izvozniki ne kupujejo fižola našega izvora in torej ne pošiljajo v inozemstvo našega blaga. Tako notira n. pr. danes v Trstu bela fižolica rumunskega in madžarskega izvora po Lit. 1.30, italijanski mandalon po Lit. 1.50 za kg, medtem ko stane ista vrsta pri nas doma sicer ravno toliko, če jo postavimo v Trst, pa s carino in prevoznimi stroški vred najmanj 50 par več.

Velika škoda se godi predvsem našim poljedelcem, ker ne morejo spraviti fižola v denar. Zaradi tega jim primanjkuje tudi gmotna sredstva za druge potrebščine in se jim jemlje veselje, da bi pridelovali produkt, ki ga ne morejo oddati. Merodajni činitelji naj napravijo potrebno remeduro, ki pa je edino mogoča v tem, da se izvozna carina na fižol takoj odpravi. Z odpravo izvozne carine bi država utrpela le neznaten dohodek, dočim bi zaradi izvoza prišli milijoni denarja v deželo. Kmet bi potemtakem prišel tudi v ugodnejši finančni položaj in veselje bi imel za intenzivnejše pridelovanje fižola. Govorili smo tu samo o Sloveniji. Ne dosti drugačne razmere v tem pogledu vladajo pa tudi na Hrvatskem in v Vojvodini.

Kmetijski tečaji po deželi

Kmetijski pouk je treba pri nas na vse načine pospeševati, da pridemo z našim kmetijstvom naprej. Vse, kar v tem pogledu dobrega storimo, je največjega pomena za napredek našega gospodarstva. Letos je posegla tudi Kmetijska družba v to delo in je priredila s pomočjo državne podpore 33 zimskih poučnih tečajev, ki so trajali po dva dni. Na dotični razpis Kmetijske družbe se je oglasilo 42 podružnic in drugih korporacij, ki so prosile za prireditev teh tečajev. Iz Kranjske je došlo 26 prošenj, iz Štajerske 16. Med prošnjami iz Kraniske je bilo 7 prošenj za planšarske tečaje, tako da jih je ostalo 19 za kmetijske tečaje.

Na Kranjskem so se odzvali s svojimi prošnjami vsi politični okraji. Le logaški, kamniški in kraniski okraj so ostali pasivni. Tudi na Štajerskem so ostali trije okraji brez tečajev, in sicer konjiški, ljutomerski in prevaliski. Za Ljutomer je bil tečaj sicer določen in so se predavatelji že tja podali na obvezna priglasila udeležencev. Tečaj se je pa izjalovil, ker ni bilo priglašenih tečajnikov bliže. Vsa ta pasivnost posameznih okrajev kaže, da manika pri nas še zmeraj potrebne zavednosti in ukaželjnosti.

Tečaji so se malone povsod izvršili z dobrim in prav dobrim uspehom in se je na raznih krajih slišala želja po prireditvi nadaljnjih takih tečajev.

Od navedenih 33 kmetijskih tečajev se je dejansko izvršilo (po odpadku tečaja v Ljutomeru) 32 tečajev, in sicer na Kraniskem 17 tečajev in na Štajerskem 15 tečajev.

Po političnih okrajih odpadejo ti tečaji na Kraniskem takole: 1.) na Ljubljano z okolico 2 tečaja (Št. Jošt nad Vrhniko, Polhov gradec). 2.) Na Litijo 1 tečaj (Izlake). 3.) na Novo mesto 2 tečaja (Ambrus, Mirna peč). 4.) Na Krško 3 tečaji (Kostanjevica, Bučka, Št. Rupert). 5.) Na Črnomelj 1 tečaj (Semič). 6.) Na Kočevje 1 tečaj (Sv. Gregor). 7.) Na Radovljico 7 tečajev (Boh. Bistrica, Srednja vas, Sv. Križ, Podkoren, Dobrova pri Kropi, Bled in Begunje). Skupaj 17 tečajev.

Največ jih odpade na radovljiški okraj, namreč 7, to pa zaradi tega, ker se je vršilo tamkaj dosedaj že 6 planšarskih tečajev s sodelovanjem urada za agrarske operacije.

Na Štajerskem so se vršili ti tečaji po političnih okrajih tako-le: 1.) Brežice 4 tečaji (Dobrova, Zdole, Sromlje, Pišece). 2.) Celje 3 tečaji (Braslovče, Celje, Sv. Pavel v Sav. dol.). 3.) Slov. Gradec 1 tečaj (Št. Ilj pri Velenju). 4.) Maribor 3 tečaji (Sv. Benedikt v Slov. gor., Št. Lovrenc na Pohorju, Hoče pri Mariboru). 5.) Ptuj 3 tečaji (Zavrč, Polenjščak pri Moškanjcih, Št. Vid pri Ptuju). 6.) Murska Sobota 1 tečaj (Bonica pri Dol. Lendavi). Skupaj 15 tečajev.

Če razdelimo te tečaje še po mesecih, so se priredili: 1.) v decembru 4 tečaji (2 na Kraniskem, 2 na Štajerskem). 2.) v januarju 9 tečajev (3 na Kraniskem, 6 na Štajerskem). 3.) v februarju 8 teč. (5 na Kranjskem, 3 na Štajerskem). 4.) v marcu 11 tečaji (7 na Kraniskem, 4 na Štajerskem). Skupaj 32 tečajev.

Za planšarske tečaje ni bilo dosedaj iz Štajerske nobenih prošenj.

Vsi tečaji so bili v splošnem prav dobro obiskani. Razen v Ljutomeru se je izjalovil deloma tudi tečaj v Mirni peči na Dolenjskem, kjer se je zamogel tečaj pričeti šele drugi dan zaradi izostalih priglašencev in se je moral tega dne tudi že končati.

Pri vseh tečajih so sodelovali poleg raznih drugih strokovnjakov tudi okrajni ekonomi. Pritegnile so se k sodelovanju strokovne moči obeh kmetijskih oddelkov v Ljubljani in v Mariboru, vseh treh kmetijskih šol na Grmu, v Mariboru in v Št. Jurju, dalje uradniki za agrarske operacije, živinozdravniki, sadjarski strokovnjaki in družbeni tajnik.

Zaradi predavanj na Štajerskem je odredil mariborski veliki župan, da je treba za vsak tečaj posebne prireditve ondotne oblasti, kar je bilo združeno z nekaterimi neprilikami, oziroma zamudami. V enem slučaju se je moralo na Štajerskem že napovedani tečaj odpovedati. Bilo je to v Šmarjeti pri Moškanjcih, kjer sta oba predavatelja odpovedala sodelovanje zaradi zadržka po drugih poslih.

Uspeh tečajev je bil v splošnem prav ugoden in je le želeti, da se posreči Kmetijski družbi s pomočjo državne podpore prirejati še nadaljnje učne tečaje po deželi.

Narodna banka SHS

Stanje 22. aprila 1923.

Aktiva (v milijonih Din; v oklepajih spremembe napram stanju 15. aprila): kovinska podloga 440.6 (+ 12.7); posojila 1274.9 (— 19.0); račun za odkup kronskih novčanic 1186.3; račun začasne razmene 367.9; državni dolg 2966.3; vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2138.3; saldo raznih računov 500.8 (+ 81.7). Skupno 8875.4.

Pasiva: vplačani del glavnice 25.2; rezervni fond 5.8; novčanice v obtoku 5563.3 (— 18.7); državni račun začasne razmene 367.9; državne terjatve po raznih računih 25.7 (+ 25.7); razne obveznosti 681.1 (+ 68.3); državna terjatev za založene domene 2138.3; nadavek za nakupovanje zlata za glavnico in fonde 66.7. Skupno 8875.4.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (30. aprila) Oves: baški, 1 vagon 310. Turščica: baška, 11.5 vagona 177.50 — 185; srbijanska Beograd, 10 vagonov 190. Tendenca mirna.

Chicaška žitna borza (29. aprila.) Pšenica: za maj 134.25; tendenca čvrsta. Turščica: za maj 106; za julij 109.75; za september 109; tendenca stanovitna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (29. aprila.) Na ameriških tržiščih je po padcu tečajev zopet nastopila precejšnja okrepitev, ki je bila povzročena po nakupih za izvoz in neugodnejših vremenskih vesteh iz severozapada. V soglasju s temi poročili je bilo tudi razpoloženje na Dunaju. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 52 — 53 madžarska s Potisja 55.50 — 56, jugoslovenska 54 do 55, argentinska Rosafé 52 — 52.25; rž: 50 — 51; ječmen: domači 43 — 46; turščica: 27.50 — 28.50; oves: 41.50 — 42.50; pšenična moka: domača 86 — 88, madžarska 83.50 — 87, jugoslovenska 84 — 86 šilingov za 100 kg.

= **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v sredo 6 maja ob 9. dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva; 2. Predlog za pomnožitev števila članov predsedstvenega odseka; 3. Rekurz proti predpisu zbornične doklade; 4. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1924; 5. Načrt zakona o neposrednih davkih; 6. Načrt zakona o gospodarskem svetu; 7. Ureditev vprašanja praznikov; 8. Preureditev predpisov za pobijanje nečedne tekme; 9. Predlogi gg. zborničnih članov; 10. Tajna seja.

= **Za ustanovitev centrale denarnih zavodov.** Iz Beograda poročajo: V ministrstvu trgovine in industrije se proučava možnost ustanovitve centrale denarnih zavodov ki bi imela nalogo, da regulira celokupni denarni promet v naši državi. Obstoji težnja, da se poveča državno nadzorstvo nad poslovanjem posameznih zavodov in da se reši vprašanje njihovega financiranja vobče. Misli se predvsem na primere, kadar kakšen zavod zapade v krizo in ne more z uspehom obavljati svoje posle ter odzovarjati potrebam našega gospodarstva vobče. Namerava se izdelati poseben pravilnik o ustanovitvi te centrale po vzgledu sličnih institucij v Avstriji in Madžarski.

= **Položaj na našem žitnem tržišču.** Iz Novega Sada poročajo: Cene so bile prošli teden in prve dni tega tedna dalje čvrste. V domači pšenici je ponudba minimalna radi česar naši mlini uvažajo madžarsko in ameriško blago, ki je tudi cenejše. Naša pšenica se plačuje po okrog 475 do 480 Din. Na srbijanskih tržiščih je ponudba pšenice večja, ker so zaloge še obilne. Vendar je srbijansko blago slabše; trguje se po 425 Din pariteta Beograd, slabše blago pa se ponuja tudi po 405 — 410 Din, a ni zanj kupcev. Turščica se je prošli teden tudi izvažala, toda le v manjših količinah, in sicer v Italijo. Trgovina z moko je izredno slaba. Boljše vrste so se ponujale po okrog 660 Din. Z drugimi žitaricami ni prometa.

= **Posvetovanja o južni železnici v Rimu.** Na dnevnem redu posvetovanj, ki so se začela 27. aprila v Rimu med zastopniki nasledstvenih držav, je tudi kompleks vprašanj o južni železnici. Gre med drugim za ureditev gotovih še odprtih obveznosti južne železnice in za tako zvani kliring južne železnice, to je za ureditev obračunavanja južne železnice v razmerju do nasledstvenih držav.

= **Uprava naše svobodne cone v Solunu.** Za direktorja jugoslovenske svobodne cone v solunski luki je imenovan Sava Božić, za generalnega tajnika pa Milivoj Predić.

= **Naša država na pariškem mednarodnem sejmu.** Ministrstvo trgovine in industrije se je odločilo, da bo naša država sodelovala na velikem mednarodnem sejmu vzorcev, ki se bo otvoril dne 15. maja v Parizu. Organizacija naše izložbe je poverjena šefu naše pooblaščene trgovinske agencije v Lyonu g. Andriču. V to svrho se mu je stavil na razpolago potreben kredit.

= **«Trgovski tovariš»**, št. 4, je izšel te dni. Na uvodnem mestu prinaša članek k 50-letnici dr. R. Marna dalje je napisal dr. Josip Pretnar nekaj pripomb k ukinitvi prisilne poravnave izven stečaja, dr. M. Dobrila pa o premiljskih poslih. Tudi ostala vsebina je zanimiva. List izhaja mesečno v Ljubljani in stane 36 Din letno.

= **Redni občni zbor** bo imel «Bajtar», stavbna in kreditna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani, z. z o. z., dne 10. maja ob 8. uri dopoldne v dvorani gostilne «Pri Valjavcu» v Spodnji Šiški.

= **Odobrena poravnava.** Sodno je odobrena poravnava, ki jo je sklenila firma: Tavčar in Svetina, stavbinsko podjetje v Ljubljani z upniki in po kateri mora plačati 60-odst. kvoto v štirih obrokih. — Poravnalno postopanje v zadevi Antona Čebulja, trgovca na Jesenicah, je ustavljeno, ker se je dolžnik izvensodno poravnal z vsemi upniki.

= **Ponovni poravnalni narok** je določen v zadevi Adolfa Sellinscheka trgovca v Ptuju, in sicer na 2. maja ob pol 11.

= **Konkurz** je razglašen o imovini Ivana Katza st., posestnika v Slovenski Bistrici. Prvi zbor upnikov bo 9. maja ob 9. uri.

= **Ukinitev sekvestra nad progo Varaždin-Golubovac.** Iz Beograda poročajo, da je po naredbi ministra pravde ukinjen sekvester nad d. d. vicinalna železnica Varaždin-Golubovac tako, da bo železnico upravljal poseben odbor, v katerem se bodo nahajali dva do trije naši državljani, ki prebivajo stalno v naši državi.

= **Izplačevanje kuponov agrarnih obveznic se prične danes 1. maja.** Izplačevanje bodo obavljala finančna oblastva, odnosno njihove blagajne, ter banke, ki so za to pooblaščene.

= **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 22. maja pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave bakrenih cevnih sten; 25. maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave papirja in tiskarske barve; 26 maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pisalnih potrebščin; 27. maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave desk; 29. maja pri upravi barutane v Kamniku glede dobave strojev, sodov od keramike, cinka, solne kisline, svinčene pločevine in grafit-pirometrov. — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Prodaja lesa na panju se bo vršila 25** maja pri Šumsko-gospodarstvenem uredu imovine občine otočke v Otočacu. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Oddaja vozeni** za progovno sekcijo v Ljubljani se bo vršila 11. maja. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Prodaja našega tobaka v Poljsko.** Uprava državnih monopolov je prodala poljski tobačni režiji zadnjo partijo izvoznega tobaka iz žetve 1923. Partija znaša štirimilijone kg in se je prodala za ceno 178 milijonov Din. Poljska režija je s tobakom zadovoljna. Uprava monopolov je prodala doslej skupno 6 milijonov kg tobaka.

= **Obtok novčanic v Avstriji** se je po izkazu 23. aprila zmanjšal za 33.9 milijona na 707.3 milijona šilingov.

= **Zakon o zlatih bilancah v Avstriji.** Z Dunaja poročajo: V finančnem ministrstvu so se začela pod predsedstvom finančnega ministra dr. Ahrerja posvetovanja o načrtu zakona o zlatih bilancah.

= **Povratek Anglije k zlati valuti.** Iz Londona poročajo: Churchill je izjavil v spodnji zbornici v svojem ekspozeju o proračunu, da se z 28. t. m. vrača država k zlatemu standardu.

= **Zakon o nedopuščeni konkurenci v Češkoslovaški.** Kakor javljajo iz Prage, se izdelovanje zakonskega načrta o nedopuščeni konkurenci približuje zaključku. Načrt bo mogel že meseca junija priti pred parlament.

Borze

30. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** 7% posojilo 62 63, Vojna škoda 161.5—162.5, Celjska posojilnica 210—212, Ljubljanska kreditna 217 —0, Merkantilna (110), Praštediona 795—800, Kreditni zavod 190—200, Strojne 0—134 Trbovlje 380—390, Vevče 112—120, Stavbna 265—280. — **Blago:** les: hrastovi hlodi, prvovrstni, od 30 cm premera naprej, brez grč, fco nakladalna postaja 22 vagonov (650); hrastovi frizi, 4 do 8 m 25 do 60 cm I. in II., fco meja 1380—0; remeljni, 48/96 58/96, 76/76 mm, 4, 5, 6 m dolžine, monte, fco nakl. postaja 0—625; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco meja 25—0; poljski pridelki: pšenica: Rosafé, rinfusa, pariteta Ljubljana 0—460, Manitoba št. 4, rinfusa, pariteta Ljubljana 0—465, avstralska jutne vreče, par. Ljubljana 0—465; otrobi pšenični drobni, pariteta Ljubljana 0—190; turščica, promptna, par. Ljubljana 210—220; oves, makedonski orig., par Ljubljana 330—0; fižol ribničan, fco Ljubljana 275—0.

ZAGREB. **Efektno** tržišče: je bilo danes nekoliko živahnejše. **Devizno** tržišče se je otvorilo s precej mlačno tendenco in s ponudbami blaga na bazi včerajšnjih poslednjih zaključkov. Zaključni tečaji so tekom borze popuščali ter so v posameznih devizah oslabeli za 1—2 točki. Blaga je bilo na tržišču zadosti. Po potrebi je intervenirala tudi Narodna banka. Promet je bil precej zmeren. Notirale so **devize:** Dunaj 862.5—882.5, Berlin 1465.5—1480.5, Italija izplačilo 252.65—255.65, London izplačilo 298.85—301.85, ček 298.5—301.5, Newyork ček 61.41—52.41, Pariz 321.5—326.5, Praga 182.4—185.4, Švica 1195—[illegible], ček 1195—1205; **valute:** dolar 0—61.4, šilingi 0—880 **efekti:** bančni: Trgo 15—16, Eskomptna 105—103.5, Poljodjelska 17.5—18, Kreditna 105—107, Hipo 59.5—60, Jugo 97—98, Ljubljanska kreditna 230—0, Praštediona 800—802.5, Etno 85—90, Slavenska 70—71, Srpska 130—133, Narodna 0—3600; industrijski: Eksploatacija 40—41, Drava 180—185, Šečerana 590—595, Nihag 45—50, Gutmann 360 —370, Slaveks 170—175, Slavonija 54—55. Trbovlje 380—387.5, Vevče 110—0; državni: 7% posojilo 62—63, agrarne 29.5—30, Vojna škoda per kasa 161—162, obračun 0—161.5.

BEOGRAD. Na današnji borzi so popustile razun Pariza vse devize, zlasti pa Švica in Newyork. Vse povpraševanje je bilo pokrito s strani privatnih bank. Proti koncu se je tendenca nekoliko učvrstila. Notirale so **devize:** Amsterdam 2485—2486, Dunaj 872—873, Berlin 1470—1477, Budimpešta 868 —870, Bukarešta 27—27.75, Italija 254—254.5 London 299—299.75, Newyork 61.9—61.92, Pariz 324—326, Praga 183.3—183.65, Švica 1199—1200

CURIH, Beograd 8.35, Newyork 516, London 25 Pariz 26.95, Milan 21.15, Praga 15.29, Budimpešta 0.007220, Bukarešta 2.30, Sofija 3.775, Dunaj 72.70, Berlin 1.2280.

TRST. Beograd 39.35 — 39.55, Dunaj 0.0341 — 0.0347, Praga 72.35 — 72.75, Pariz 127.25 — 127.75, London 118.25 — 118.45 Newyork 24.35 — 24.45 Curih 472 — 474: dinarji 39.20 — 39.40, 20 zlatih frankov 93.50 — 95.50.

DUNAJ. Beograd 11.4525 — 11.4925, Berlin 168.75 — 169.35, Budimpešta 99.40 do 99.80, Bukarešta 3.17 — 3.19, London 34.385 do 34.485 Milan 29.065 — 29.185, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 37.04 — 37.20, Praga 21.02 — 21.10, Varšava 136.15 — 136.65, Sofija 5.15 — 5.19, Curih 137.43 — 137.93. Dinarji 11.44 — 11.50.

PRAGA. Beograd 54.65 Dunaj 476.25, Berlin 804.625, Rim 138.375, London 163.925 Newyork 33.75, Curih 655.25.

BERLIN Beograd 6.79, Dunaj 59.05, Milan 17.19, Praga 12.425, Curih 81.285.

LONDON. Tečaji ob 11. uri Beograd 297.5, Newyork 484.5, Italija 118.2, Švica 24.99, Dunaj 345.

Sokol

«Jurjevanje» na ljubljanskem Gradu. Vabim članstvo Sokola I., da se polnoštevilno udeleži v nedeljo dne 3. maja «Jurjevanja» na Gradu. Vaša navzočnost naj prosvedoči živo zavest skupnih nacijonalnih ideajev med CMD in Sokolstvom. Starosta.

Tyršev dom v Pragi bodo otvorili že dne 24. maja. K slavnosti pridejo tudi zastopniki jugoslovenskega (pričakujejo okrog 120 oseb) in poljskega Sokolstva. Akademični kipar br. Schejnost je napravil za ta dan poseben spominski novec, ki bo kovan v omejenem številu. Založništvo ČOS objavi posebno izdanje temeljnega Tyrševega članka «Naša naloga, smer in cilj».

«Sokolče» s prilogo «Naša radost». Aprilska številka «Sokolča» ima sledečo vsebino: J. Č.: Simbol sokolskih dolžnosti; Nik. Došenović: Za otadžbinu. M. Krapež: Spomini ob 25-letnici; Isaija Mitrović: Sejači; M. Tratar: Sokolska deca prvemu starost; I. Bajželj: Sokolska prosvetna šola; Znak sokolskega naraščaja, reverz in legitimacija; A. Perić: Proste vaje za žensko deco; dopisi in glasnik. «Naša radost» pa vsebuje: J. Udicki: Na igri; Skrivnost, prevod iz češčine; M. Tratar: Naša pomlad; E. G.: Dorinka; G.: A koliko je vas? Zabava.

Sport

Hašk : Ilirija

Poročali smo že, da pride v Ljubljano v nedeljo zagrebški Hašk, eno najodličnejših jugoslovenskih nogometnih moštev, ki se odlikuje po svoji krasni in vzorni igri. Kakor nam sporoča S. K. Ilirija, se je Hašk obvezal, da nastopi v Ljubljani s svojim kompletnim prvim moštvom. Igra bo torej prav zanimiva, ker bo seveda tudi Ilirija postavila na zeleno polje svoje najboljše moči. Tako nastopita po daljšem premoru za njene barve znana famozna napadalca Seger in Poduje. Seger je zopet prišel v Ljubljano in prevzel trenažo Ilirije. Tudi Poduje je naši publiki še v najlepšem spominu.

Ilirija bo ob tej priliki slovesno otvorila tudi novozgrajeno lepo tribuno za gledalce. Tribuna je 20 metrov dolga in 6 metrov globoka ter ima 204 sedeže in 12 lož po 5 sedežev. Zgradba naredi prav lep vtis. Ilirija je dobila zato res lepo igrišče, ki ga s ponosom lahko pokaže tudi tujim klubom. Tribuna je seveda pokrita, tako da je olajšan obisk sportnim ljubiteljem tudi ob slabem vremenu.

Vstopnice za nedeljsko tekmo Hašk : Ilirija se dobe v predprodaji v trgovini Gorec, palača Ljubljanske kreditne banke.

Še nekaj domačih tekem prošle nedelje

OSIJEK: Slavija : Makabi 5 : 0, Gradjanski : Amateur 3 : 2, Sloga : Hajduk 2 : 2.

SUBOTICA: Prvenstvo: Bačka : Subotiški Sport 2 : 0, Sand : Somb. Amateur 3 : 1, Somborski Sport : SNTC. 4 : 0.

SARAJEVO: Sašk : Hajduk 5 : 3. S to zmago si je Sašk priboril pokal

SPLIT: Hajduk : Gosk 9 : 0, finale splitskega podsaveza.

NIŠ: Pobeda : Gradjanski (Skoplje) 4 : 0

ZEMUN: Vitez : Jedinstvo (Beograd) 2 : 2.

Hazena — Ilirija : Lask. V nedeljo ob 11. dop. se vrši prvenstvena tekma med imenovanima družinama. Družina Laska nastopi ob tej priliki prvič javno, zato je zanimanje za tekmo med vsemi ljubitelji tega lepega admskega sporta zelo veliko. Eno uro prej se vrši istotam (na igrišču Atene v Tivoliju) prijateljska tekma med družinama Atene in Hermesa, ki bo tudi prav zanimiva, ker imata obe družini nekaj prav dobrih igračk. Vstopnina je za obe tekmi skupna in znaša za sedeže 12, za stojišča 8 Din; dijaške vstopnice 5, mladinske 3 Din.

VI MEČETE VAŠ DENAR SKOZ OKNO!

če kupite nogavice brez žiga „ključ", ker eden par nogavic z žigom in znamko (roeče, modro, zeleno ali zlato)

„ključ"

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepriča ve se! 83-a VI

Mednarodne avtomobilne in motocikliične dirke namerava prirediti ljubljanski Avtomobilski klub v zvezi z Motosavezom 16. avgusta t. l. na cesti med Vrhniko in Logatcem. Na delu te proge so se vršile, kakor znano, že lani avtomobilske tekme, ki so uspele tako dobro, da so dobili prireditelji pobudo, letos tekme razširiti v mednarodne. Zainteresirali so že sedaj za nje avtomobiliste in motocikliste vseh sosednjih držav. Tekme bodo vsled terena, na katerem se vrše, izredno interesantne, ker sta prvi dve tretjini proge polni rid in ovinkov ter precej strmi, zadnja tretjina pa teče po ravnem terenu v razmeroma premi črti, tako da bo na tem delu proge vsakemu vozaču omogočeno razviti največjo brzino, ki jo je zmožen njegov motor. Zato je projektirano, da se bo merila na zadnjem kilometru tudi hitrost. O prireditvi bomo seveda še poročali.

Nekaj o angleškem pokalu. Določila glede angleškega pokala so to dragoceno darilo prvotno prisodila v končnoveljavno posest onemu klubu, ki ga pribori trikrat zaporedoma. To se je posrečilo klubu Wanderer, ki pa so darilo vrnili angleški asocijaciji z določilom, da se mora smatrati pokal kot trajno prehodno darilo. Le dve društvi sta si v istem letu priborili prvenstvo in pokal, in sicer Preston North End l. 1888/1889 in Aston Villa 1896/1897.

Sheffield United, pokalni zmagovalec Anglije, bo priredil turnejo po kontinentu.

Za avstrijske delegate na praškem olimpijskem kongresu so bili določeni član C. I. O. docent Haudeck, Warndorffer, Schlesinger, Pfeiffer in Wraschtil, zadnja dva brez glasovalne pravice.

Magyar Athletikai Club (MAC.) v Budimpešti praznuje te dni 50letnico svojega obstoja. Nogometno moštvo tega kluba spada v II. razred Budimpešte. Bilo pa je dalj časa tudi v I. razredu.

Stafetni tek Varšava - Lodz. Poljski lahkoatletski savez priredi na narodni praznik 3. maja stafetni tek na 120 km dolgi progi Varšava - Lodz. Proga bo razdeljena na 40 etap po 3 km. Teka se bodo udeležili tekači vseh poljskih podsavezov.

Brnski Blue Star (preje Makabi) se je razpustil, ker je izstopilo mnogo njegovih nogometašev, ter se fuzioniral z brnskim Sportklubom.

Nov svetovni rekord v skoku je v Austinu (Texas) postavil Harold Osborne z 2.058. Dosedanji svetovni rekord z 2.014 m je imel Beenson.

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. 29. IV.)

Prvenstvena tekma Lask : Slavija se vrši v nedeljo 3. maja ob 10. dop. na igrišču Primorja. Rediteljsko službo vršita oba klub a.

Verificirajo se naslednje prvenstvene tekme: Rapid : Celje 4 : 2, Hermes : Primorje 0 : 0, rezervi 2 : 2, Jadran : Maribor 1 : 3. Rapid : Ilirija 0 : 2.

Prošnji I. S. S. K. Maribora za spremenitev termina iz 31. V. na 10. V. se ne more ugoditi, ker igrata 10. V. Rapid in Jadran. Termin 21. V. za tekmovanje olimpijskega fonda je pogrešno objavljen in je pravi termin 11. VI. Ostala razporedba ostane.

Čitajo se s pravom nastopa kot sledi naslednji igrači za I. S. S. K. Maribor: Ferenc Miroslav, Jakovljević, Marinko Dragiša; za S. K. Svoboda (M): Pavlin Adolf, Welle Martin, Pavlin Karl vsi 10. V. Za Svobodo (M) je bilo 15. IV. pomotoma objavljeno ime Bauer, pravilno Berger Vojislav s pravom nastopa 22. IV. Tajnik II

•

S. K. Primorje vabi vse svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži družabnega večera bratskega društva «Soča», ki se vrši v soboto, dne 2. maja v Narodnem domu. Odbor.

Transportna letala bodočnosti

V Franciji se bavijo z načrtom uvedbe rednega osebnega in tovornega prometa po zraku med Parizom in New Yorkom. Za to progo hoče graditi tvrdka Breguet novo veliko letalo.

Ta orjaški aeroplan bo vozil s povprečno hitrostjo 280 kilometrov na uro in lahko ostane v zraku 24 ur. Prevažati more pet ton blaga. Poseže za kurivo, nadalje vsi motorji in tudi pritiaga 80 potnikov, ki se bodo lahko naenkrat peljali s tem velikanskim letalom, se bodo nahajale v notranjosti krila ogromnega enokrovnika. V to svrho bodo krila debela 2.15 metrov. Ves aeroplan bo 72 metrov širok in 38 dolg ter bo s popolno opremo tehtal 55 ton. Stroški za zgradbo tega velikanskega letala so proračunani na deset milijonov frankov. Prevoznina prvega razreda iz Pariza v New York z novim letalom bo znašala 3700 frankov, torej precej manj kot voznina istega razreda na luksuznem parniku.

Kakor se doznava iz franoskih virov, bo preteklo pet let, preden nastopi prvi zastopnik tega novega tipa transportnih letal svojo zračno pot v Ameriko.

Joža Keršmanc:

Ženitev dimnikarja Luke Civhe

(Dalje.)

Luka Civha je umolknil, natočil meni in sebi v kozarec, izpil, si prižgal novo cigareto, nato pa se je popraskal za ušesom in se je smehljaje kakor otrok zagledal vame s svojimi velikimi sinjimi očmi.

Tudi sem sem ga vprašujoče pogledal.

«Veliko si mi povedal, Luka Civha, ampak tega, kar bi rad zvedel, mi nisi povedal!»

Zamahnil je z roko.

«Kako si pa radoveden! Počakaj, da končam! — Lep in zanimiv je moj roman, prijatelj, vreden, da bi ga kdo napisal ljudem v ‚pouk in kratek čas', kakor pravijo stare mamice in tetke. Po tistem večeru in tisti sladki noči sem se shajal s Kunigundo skoraj vsak dan. Z mrakom vred sva se odpravila iz mesta na sprehod; hodila sva po sočnih travnikih, prijaznih, solnčnih dobravah in šumečih gozdovih. Ona s tistimi svojimi bukvicami pod pazduho mi je znala vedno kaj lepega povedati. Kadar sva šla po polju, mi je natrgala vselej rdečega maka in me pokrila ž njim vsega, da sem bil kakor rdeč škrateljček. Lovila je tudi metulje, kar z roko. Na prisojni jasi sva počivala in čakala noči in meseca in žarečih zvezd. Noči pa so bile mile in tople, nikamor se nama ni mudilo; ko je zapel v gošči slavec, nama je postalo obedvema sladko in mehko pri srcu; v gorkem objetju sva zadremala sredi cvetja in lastnih sanj... Ej, lepi večeri so bili, lepe noči! — Kadar pa je odšel njen oče Jernej Šempajs po opravkih in ga ni bilo po več dni domov, sem jo obiskal tudi na njenem domu in ostal pri njej čez noč, ‚da je ne bo strah same', kakor sem se šalil. Pripravila mi je okusno večerjo, za povečerjek je priromala na mizo trebušata steklenica iskrenega terana, potem sva pa zagrnila okna in zapahnila duri. Krasna ljubica to, Kunigunda — lahko me zavidaš, brate!»

Vrgel je ostanek dogorele cigarete na tla in se bučno zakrohotal. Pogledal sem ga bistro in sem ga razumel: njegov raskavi krohot ga je izdal. Planil sem pokonci, kakor da me je bil lopnil kdo s kijem po glavi.

To je torej vse?...»

Nehal se je smejati in me je gledal napol začudeno, napol prestrašeno, kakor otrok mater, ki ni pričakoval od nje ne hudega pogleda, ne ostrih besedi.

«In kaj hočeš še več?... Lepa zaljubljena godba...»

«Lepa zgodba — — — a ona, Kunigunda, tvoja nevesta? Ona te ljubi zares s čistim srcem?»

«O tem sem prepričan.»

«In misli, da jo boš kdaj poročil?»

«Misli... vsaj zdi se mi tako. Ne reče sicer nič, ampak — —»

«Obljubil si ji, Luka, da jo boš vzel?»

«Obljubil sem ji.»

«No — in?»

Nagnil je kozarec in izpil v enem dušku, nato si je natočil še drugi in še tretji kozarec in izpil zaporedoma do dna. Ko je dvignil glavo do mene, je bil njegov pogled kalen in glas grgrajoč.

«Ha-ha... kaj smo res še otroci?! Živeti, brate — to je postalo zdaj moje geslo!» —

Tisto noč sem se poslovil od njega naglo in hladno kakor od tujca, ne da bi mu bil stisnil roko.

III.

Na potovanju mine človeku čas vse hitreje nego doma za pečjo. Tuji kraji, tuji narodi, vsa pestrost različnih doživljajev — vse se ti zdi kakor hipen, trenoten sen, ko sediš pozneje doma za pečjo in razmišljaš o stvareh, ki si jih videl in doživel na potovanju. Potuješ mesec dni, dva meseca, tri mesece — v resnici pa si potoval samo en dan in še ta ti je minil prehitro. Tako se je zgodilo tudi meni, ko sem po tistem hladnem slovesu z dimnikarjem Luko Civho odjadral po kupčijskih opravkih na jug, v Egipt, v Aleksandrijo in iz Aleksandrije v Carigrad, kjer me je težko pričakoval moj stari znanec Turek Mehmed-aga. Večeri ki sem jih preživel ob divnem Bosporu in na Bosporu samem, se mi še zdaj zde kot ena sama čarobna pravljica. Strinjam se s tistimi potopisci, ki trdijo, da ima Carigrad eno izmed najlepših leg na svetu. In vožnja po Sredozemskem morju nazaj proti domu! Kakor prelestna bajka! Mlad sopotnik, dobrodušen Anglež, gentleman iz Londona, s katerim sem se seznanil med vožnjo, me je sicer vabil, naj bi se peljal ž njim naprej v London in ostal pri njem nekaj mesecev, da bi mu ne bilo dolgčas, toda njegovega prijaznega vabila nikakor nisem mogel sprejeti, rekši, «da se mi mudi domov za peč» kakor Martinu Krpanu, in da mi ne ugaja londonska megla.

Ko sem stopil na domača tla, je že vse dišalo po bližajoči se jeseni. Veter je stresal z drevja orumenelo listje, ga trosil po cesti in ga valil po travnikih. Iz bližnjega sadnega vrta je bliskoma hušknilo troje zlikovcev z nabasanimi mulhami, iz katerih so se kotalila po tleh nenavadno debela, rdeča jabolka; moj prihod jih je prepodil; požugal sem z debelo gorjačo — a mladih tatičev ni bilo že nikjer več: samo šestero bosih pet je še migljalo pred menoj v daljavi, pa tudi te pete so mi utonile v gošči za cesto. Tistikrat je završalo nad menoj in okrog mene. «Jesenski vihar!» sem pomislil in pospešil korake. Nizko nad menoj so se gugali zabuhli, grbasti oblaki ki jih je premetaval vihar semintja; drevje se je pripogibalo, ječalo, šumelo... Komaj sem utekel pod kozolec. Nato se je ulila ploha, zabliskalo se je, zagrmelo votlo, ropotajoče... pa že se je pričelo na južni strani svetlikati in sredi škropenja debelega dežja se je posmejala od zemlje do neba ljubka pisana mavrica...

Z večernim brzovlakom sem se vrnil v mesto na svoj dom. Po večerji sem stopil na ulico, da bi se nekoliko sprehodil, ko nenadoma začujem za seboj znan glas:

«Počakaj vendar! Kam tako hitiš?»

Bil je dimnikar Luka Civha.

«Pojdiva v krčmo!» me je potegnil za rokav in me vlekel siloma, kakor tudi sem se branil, v krčmo, kjer sva iznenadila natakarico Marto in debelušnega, po obrazu in po rokah s trdimi gostimi kocinami porastlega fanta, najbrž njenega ljubčka, pri dokaj čudnem opravilu, ki bi spadal kvečjemu v zakonsko spalnico.

Ker sta mlada grešnika hitro pobegnila in se poskrila ter ni bilo Marte dolgo časa na izpregled, sem ostal z Luko brez pijače pri mizi.

«Ne veš, kaj se je zgodilo, odkar tebe ni bilo doma!» je pričel Luka Civha, ves penast okrog ust, pogled kakor okrvavljen. «Strašno je brate, strašno, strašno! Obesil se bom...»

Planil sem pokonci.

«Kaj se je zgodilo, Luka? Govori!»

Luka Civha pa se je globoko sklonil in zavzdihnil, po licih navzdol pa so se mu udrle solze, debele kakor lešniki.

«O jaz nesrečnež! Da sem moral na svoja mlada leta dočakati kaj takega!... Mesec dni sem že kakor brez glave, noč in dan me preganjajo same skrbi... najbolje bo, da grem in se obesim... Obadva sva sedaj nesrečna... jaz in ona...»

Hipoma se mi je posvetilo.

«Že vem, že vem, Luka... tista stara pesem, kajne? Zibal boš — to je vsa tvoja nesreča!»

Kakor da je treščilo vanj iz jasnega, je poskočil Luka Civha, prevrnil stol in zakrilil z rokama pred menoj:

«Ti niso človek, ti si čarovnik, čarodejec, vedež-vseznal! Kje si hodil v čarovniško šolo? Na Klek?... Spet si uganil... v dušo si mi pogledal!... Ampak stvar ni tako malenkostna, kakor se tebi zdi. Povem ti, da zibal ne bom in ne bom... in če se ves svet na glavo prekucne!»

S tihimi, plazečimi koraki se je vrnila medtem lepa grešnica Marta, še vsa zasopla in rdeča v lice, in je plaho vprašala:

«Kaj naj prinesem, gospoda?»

Luka Civha je ukazal mračno:

«Prinesi liter najboljšega! Žejen sem kakor žolna, jezik pa imam suh kakor da se je že pet let sušil v vašem sajastem dimniku!»

Potem, ko se mu je ob pijači jezik razvezal, je začel govoriti:

«Lepo jutro je bilo, ko sem sedel ob oknu, gledal venkaj na mesto, na morje rjavkastih streh in na dimnike na teh strehah, ter premišljeval in ugibal, po katerih dimnikih sem se že vse plazil v svojem življenju, ko zapazim spodaj na ulici nenavadno urno hitečo žensko. Pogledam natančno — kdo je? Ona, Kunigunda. Hitela je naravnost proti mojemu stanovanju, s tistim svojim pisanim slamnikom na glavi, zavita v temnomodro haljo z rdečimi, frfotajočimi trakovi; samo bukvic ni tiščala nič več pod pazduho, tistih svojih lepih bukvic, v katere je ravnotako zaljubljena kakor vame. Samo nekaj trenotkov je preteklo in že je zašumelo zunaj na hodniku, nato so se vrata v mojo sobo odprla nastežaj in Kunigunda se je ihteč zgrudila na divan kraj mene. Dolgo je ihtela, potem pa mi je razkrila vse... na uho mi je zašepetala, da čuti v sebi življenje... Pokleknila je predme s sklenjenimi rokami: «Lukec, kdaj me povedeš pred oltar?... Veš da bi umrla od žalosti in od sramote, ako bi me sedaj zapustil!...» Potolažil sem jo, toda moja tolažba je ni mogla umiriti; govoril sem hladno, trdo, skoraj brezsrčno, kakor govori gospodar s hlapcem, katerega se je naveličal; v tistem trenotku, ko mi je odkrila svojo skrivnost, se mi je zazdelo, da bi je ne mogel nič več ljubiti; da bom odkritosrčen: naravnost nekaj sovraštvu podobnega se je zganilo tedaj v meni, ko me je jokaje rotila, da se morava čimprej poročiti. Navsezadnje mi je vsa komedija jela že presedati, izmislil sem si, da moram iti po opravkih... samo da bi se je prej iznebil. Ne, ženskih solz jaz ne morem! Spremil sem jo po stopnicah dol do vežnih vrat, stisnil ji roko in smuknil urno kakor veverica med množico, vrvečo semintja med sivimi zidovi mestnih hiš... Bežal sem iz mesta ven na prosto polje, kakor da bi bežal sam pred seboj, ubežati si nisem mogel. Na solčnem holmu sem legel vznak pod smreko, poslušal kosa na smreki in premišljeval žalostne misli — —»

Luka Civha je stresel z glavo, si šel z dlanjo preko čela in pomolčal. Natočil sem mu kozarec vina in ga vprašal:

«Kakšne so bile tiste tvoje žalostne misli tam pod smreko na holmu?»

Temno me je pogledal.

(Dalje prihodnjič.)

Izdajatelj in lastnik: «Konzorcij «Jutra».
Odgovorni urednik: Fran Brozovič.
Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani.

CVETKO GOLAR:
VDOVA ROSLINKA
komedija v treh dejanjih je pravkar izšla.
Cena za broš. izvod Din 25·—,
za vezan izvod Din 35·—,
brez poštnine.
Naroča se v knjigarni
TISKOVNE ZADRUGE,
Prešernova ulica štev. 54,
nasproti glavne pošte.

Modni listi
za pomlad in poletje,
z najnovejšimi kroji, za dame in gospode, so pravkar došli,
Dobe se v knjigarni **Tiskovne Zadruge** v Ljubljani, Prešernova ulica številka 54
(nasproti glavne pošte).

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Damske slamnike kakor tudi preoblikovanje starih po zadnji novosti — pri Alojziju Škrabar, Domžale. 202

Pouk

V francoščini želi pouka in konverzacije gospod. Mlajši gospodje ali dame naj pošljejo naslov pod «Perfektno 4602» na upravo «Jutra». 9626

Študent prava bi sprejel inštrukcije iz latinščine, grščine in drugih predmetov za nižje razrede gimnazije. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Repeticije». 9729

Pouk v tečaju modnega salona A. Vivod-Mozetič. Pred škofijo 21/II. prične 5. maja. Metoda pouka jamči vsaki udeleženki popoln uspeh. 9847-r

Strojepisje Državno koncesijonirano zasebno učilišče G. Petač, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6, pritličje. 9852

Službe (dobe)

Blagajničarka Ahko začetnica, urna in vestna, se sprejme takoj v detajlno trgovino. Pismene ponudbe pod «Blagajničarka» na upravo «Jutra». 9853

Dekle pridno, snažno in pošteno, staro 20—30 let, ki razume samostojno kuhati in opravljati tudi druga lahka hišna dela, sprejme boljša družina 5 oseb. Poleg nje je še postrežnica. Naslov v upravi «Jutra». 9778

Klavirski igralec spreten, se takoj sprejme v hotelu «Grad» na Bledu. 9778

Samost. mlekarnar samec, z dobro prakso, se išče za takojšen nastop. Kupnik, Podplat. 9788

Kot poslovodkinja dobi takoj mesto v Ljubljani gospodična, četudi začetnica, ki poseduje primeren kapital. Služba dobra in stalna, ta kapital se da varnost in visoke obresti. Ponudbe z navedbo kapitala pod «Poslovodkinja» na upravo «Jutra». 9804

Dekle pridno in pošteno, ki razume kuhati in vsa druga hišna dela, se sprejme 15. maja pod dobrimi pogoji k majhni boljši družini na deželo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljiva». 9780

Kočijaž trezen in zanesljiv, se išče. Samci imajo prednost. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Trezen 4670» na upr. «Jutra». 9800

Žensko moč za tajniške posle, išče velepodjetje. — Zahteva se popolno znanje srbohrvaščine v govoru in pisavi. Stenografke imajo prednost. — Reflektira se samo na prvovrstne in spretne moči. — Predstaviti se je vsaki dan med 9—10. uro dopoldan. Naslov pove upr. «Jutra». 9829

Službe (iščejo)

Železostrugar (Eisendreher), 22 let star, želi mesta takoj ali pozneje. Naslov pove upr. «Jutra». 9567

Kot gospodinja išče mesta kjerkoli, vdova brez otrok. Naslov v upr. «Jutra» pod značko «Gospodinja 1925». 9682

Prodajalka izvežbana v delikatesi in špeceriji, starejša moč, želi premeniti mesto, najraje v Ljubljani. Ponudbe na upr «Jutra» pod «Delikatesa». 9818

Kot dojilja gre zdravo dekle. Naslov na upravo «Jutra» pod šifro «Dojilja 24» 9838

Šivilja prevzame od trgovin vsakovrstno delo na dom ali pride v hišo. Naslov pove uprava «Jutra». 9836

Trg. pomočnik 18 let star, mešane stroke, želi premeniti mesto v kako večjo, dobro idočo trgovino v mestu ali na deželi. Nastop 1. junija — Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Solidi in zanesljiv». 9849

Plačilna natakarica dobra moč, poštena in zanesljiva, z dobrimi spričevali, želi mesta v kaki boljši kavarni ali gostilni v Ljubljani. Gre tudi na letoviško sezono. — Vzame tudi kako kret ali gostilno na račun. — Cenj. ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Poštena 4180». 9778

Inteligentna gospa srednjih let, dobra kuharica in gospodinja, želi mesto k starejšemu gospodu, gre tudi k otrokom. Ponudbe se prosi pod značko «Poštenost 4695» na upravo «Jutra». 9850

Pletilka mlajša moč, pridna in poštena, želi službe v tej stroki v mestu ali na deželi. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Pridna 4662». 9770

Pekovski pomočnik išče stalno službo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Št. 9769». 9769

Gospodična kavcije zmožna, trgovsko, gospodinjsko in gostilniško izobražena, vajena na veleposestvu, išče službe kot poslovodkinja na posestvu, trgovini ali restavraciji. — Event. vzame boljšo gostilno na račun. Vajena je tudi vseh pisarniških poslov. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Poštena 4669». 9795

Natakarica prvovrstna moč, pridna in poštena, z lepimi izpričevali, želi mesta v kaki boljši kavarni ali gostilni. Šla bi tudi na letoviško sezono. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Prvovrstna moč 6460». 9777

Strokovnjak izvežban v lesni trgovini in gospodarstvu, star 37 let, ki je dalje časa služil pri velepodjetjih, s prvovrstnimi referencami, išče namestitve. Dopise na upr. «Jutra» pod šifro «Trezen in zanesljiv». 9624

Priletna kuharica ki opravlja tudi hišna dela, išče mesta pri majhni družini v Ljubljani. Naslov je poslati na upravo «Jutra» pod «Kuharica». 9758

Prodam

Parni kotel pritisk 0.5 atm., kompleten, nov, se proda. Vprašanja pod «Industrija» na upravo «Jutra». 9743

Dynamo (Gleichstrom) — popolnoma nov (Fa. Ganz & Co.). 240 Volt, 43 Amper, 10'3 KW (ca. 14 k. s.), 1350 obratov, z jermenico, temelino garnituro in regul. uporom, ter Wheatstonsche Messbrücke (5 Dekaden), sestoječa iz: 1 Vergleichs- 1 Normalwiderstd. ter galvanometrom, se po zelo ugodni ceni proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 9731

Po zelo nizki ceni prodam okoli 1000 komadov **krampov** Dam jih tudi na posodo po dogovoru. Rudolf Ravnikar, Radeče pri Zidanem mostu. 9647

Dvokolesa

Najnižja cena in največja zaloga raznih vrst dvokoles, pnevmatike in delov Prodaja na obroke, ceniki franko Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4 138

Svinjsko mast čisto domačo, v lastni topilnici topljeno, imam stalno v zalogi. Najnižje dnevne cene. Cenj. naročila na tvrdko J. Popović, Ljubljana. 8928

V zlato vrednost naložiš denar in milijonar postaneš prej ali slej, ako kupiš turške srečke. Vsaka zadene. Pismo pod «Izguba nemogoča» na upr «Jutra». 9575

Proda se: lepa sobna kredenca 1500 D «Silberkasten» za 800 Din knjižnična omara za 1000 D Ogleda in kupi se 3. maja od 2.—5. ure v Medvodah, Urbančeva vila. 9700

Spalne oprave hrastove in orehove ter več pisalnih miz, poceni proda Josip Kurnik, mizar v Zg. Šiški. 9833

Moško kolo dobro ohranjeno, se poceni proda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Kolo». 9847

Gnoj se proda v Vegovi ul. 12/I. 9858

Pisalni stroj potovalni, proda za 1500 Din «Posredovalec», Sv. Petra cesta 23. 9851

Dvosedežen avto znamke «Opel-Darak», z dobrim strojem in pnevmatike se radi bolezni lastnika, po ugodni ceni proda. — Ponudbe na: Razlog Franjo, Slatina-Radenci 25. 9786

«Ljubljanski Zvon» 43 zvezkov od l. 1881. do 1923., v krasnih originalnih platnicah, popolnoma nov, se proda le kompleten zvezek po 150 Din v knjigarni Glasbene Matice, Kongresni trg. 9869

Radi selitve prodam ogledalo, 2 usnjata fotelja, antikvitete, obleko, preproge in drugo. Naslov pove uprava «Jutra». 9805

Več spalnic modernih, se radi pomanjkanja prostora zelo ugodno proda. Naslov pove uprava «Jutra». 9761

Več ptičjih kletk različnih, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 9762

Pisalni stroj prav dober, se proda po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi «Jutra». 9794

Modistinje, pozor! V soboto dne 2. maja se bo na javni dražbi razprodajalo vse v modistovsko stroko spadajoče blago iz konkurzne mase Ernest Stöckl, Kongresni trg št. 2 in sicer: razni klobuki, slamniki, kinč in oprema. Konkurzni upravitelj. 9674

Lovci, pozor! Dietzels-Niederjagd 180 Din. Grashey-Handbuch für Jäger 80 Din. Jagdliche Klassiker (8 zvezki) 200 Din. Brehms Thierleben (3. izdaja, 10 zvezkov) 1500 Din. Meyers Konversations Lexikon (4 izdaja, 19 zvezkov) 650 Din. — Knjigarna Glasbene Matice, Kongresni trg. 9684

Kupim

Ribnico kompletno, za lov malih rib kupim po ugodni ceni. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Tročke». 9753

Srebrne krone se po najvišji ceni kupujejo. Ponudbe pod značko «Krone» na upr. «Jutra». 9806

Jelše, črešnje, gaber zdrave prvovrstne hlode — kostanjev taninski les, ponudite po skrajni ceni: Kupnik, Podplat. 9786

Lipe, gaber, jasen zdrave, gladke hlode, od 30 cm naprej debele, ponudite po skrajni ceni na naslov: Kupnik, Podplat. 9784

Akacije, oreh, javor brezgrčnate hlode, od 40 cm naprej debele, ponudite po skrajni ceni: Kupnik, Podplat 9785

Pohištvo za pisarno večje amer. omare, stole, event. celo garnituro, preproge, etc., se kupi. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «L. B.» 9803

Parni stroj 20—30 HP, ki mora biti še popolnoma dobro ohranjen in ne več kot 10 let star, se kupi. Ponudbe pod šifro «Industrija» na upravništvo «Jutra». 9787

Dynamo 6—8 Volt, za motocikel, brez akumulatorja, kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Volt». 9802

Šivalni stroj boljši, še rabljen, se takoj kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Šivalni stroj». 9776

Pridelki

3000—4000 kg prvovrstnega **sena** se po zmerni ceni proda. Naslov pove upr. «Jutra». 9722

Posest

Vinograd, posestvo prvovrstno, velik sadonosnik in polje, lep dovoz, krasna solnčna lega, okolica Maribora, ugodno naprodaj. — Pojasnila daje: Sonenvald, Maribor, Grajski trg 2. 8964

Večja hiša popolnoma renovirana, na prometnem kraju Ljubljane, obstoječa iz mnogih stanovanj, večjih trgovskih lokalov in z veliko takoj prosto restavracijo, se proda za 850.000 Din. Naslov pove uprava «Jutra» 9797

Posestvo v Litijskem okraju, 10 minut od postaje in farne cerkve, ob okrajni cesti, 16 oralov njiv in travnikov ter 6 parcel gozda, se proda — Hiša z gostilno gospodarskimi poslopji, vse v dobrem stanju, na sredi vasi, vse v ravnini, vsled družinskih razmer ceno naprodaj. — Naslov pove uprava «Jutra» pod «Priložnost». 9530

Hiša z novim gospodarskim poslopjem, velikim sadnim vrtom in travnikom, na lepem kraju v bližini Ljubljane, se proda. Naslov pove upr. «Jutra». 9594

Lokali

Trgovina raznega blaga, z novim inventarjem, se 50 odst. pod lastno ceno odda ali proda. Naslov pove upr. «Jutra». 9840

Hotel-restavracija v slovenskem zdravilišču, se odda v najem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Sezijska obrt». 9772

Trgovski lokal lep in prostoren, s skladiščem, ozir. pisarno, v sredini Ljubljane, na zelo prometnem prostoru, se takoj odda. — Podrobneje v odvetn. pisarni dr. Viljem Krajči, Wolfova ulica št. 8. 9808

Elektrarna
z velikim tovarniškim poslopjem, vodno močjo in parnim strojem
se proda.
Povpraševati je pri **Občinskem uradu v Marenbergu,** kjer se dobijo tudi natančnejši podatki.
2464-a

Stanovanja

Soba s kuhinjo in vsemi pritiklinami, se takoj odda v Ljubljani. — Plačilo po dogovoru. — Naslov pove upr. «Jutra». 9608

Opremljena soba z 2 posteljama, električno razsvetljavo in posebnim vhodom, se takoj odda. — Naslov pove upr. «Jutra». 9805

Stanovanje krasno, 2 parket. sobi, kuhinja in pritikline, se odda začetkom maja v Preski št. 52, pet minut od postaje Medvode. — Vprašati pod Preska 52. 9581

Dva akademika iščeta opremljeno mesečno sobo s posebnim vhodom, v sredini mesta. Pismene ponudbe z navedbo cene na upravo «Jutra» pod šifro «Čista in snažna 35». 9621

Opremljeno sobo s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, v bližini kavarne «Evropa», iščeta 2 akademika. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Tribuna». 9619

Pozor, dame! Opremljeno sobo s separatnim vhodom v šentjakobskem okraju išče za takoj boljša gospodična. — Dami, ki bi mi mogla kaj pripomoči, napravim 2 obleki po poljubni meri — zastonj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Model». 9844

1—2 prazni sobi se išče za takoj za skladišče samo finih predmetov Naslov pove upr. «Jutra». 9837

Prazna soba velika, solnčna, parketirana, z električno razsvetljavo, se odda takoj boljšemu zakonskemu paru brez otrok — Najemnina je plačati par mesecev naprej. Naslov v upravi «Jutra». 9767

Kot sostanovalec k gospodu, ki je samo vsako soboto in nedeljo doma, se sprejme boljši gospod v lepo opremljeno sobo z električno razsvetljavo in s posebnim vhodom, v sredini mesta. Naslov pove uprava «Jutra». 9764

Trgovina z mešanim blagom na deželi, primerna za žensko, se s stanovanjem, ugodno odda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «S. L. 4362». 9217

Lepa solnčna soba z 2 posteljama, se odda s 1. majem v Šiški. Naslov v upravi «Jutra». 9759

Sobo z uporabo kuhinje, išče mlad soliden zakonski par za takoj. Naslov v upravi «Jutra». 9837

Stanovanje v Celju obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklin, se zamenja z enakim ali večjim z 1 sobo in kabinetom v Ljubljani. Naslov pove upr. «Jutra». 9757

Stanovanje v sredini mesta, z 2—3 sobami in kuhinjo, se išče za takoj ali pozneje. Plača se dobro. Ponudbe pod šifro «Rod 111» na upr. «Jutra» 9799

Soba prazna ali opremljena, s posebnim vhodom, se takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra». 9757

Kapital

Kot družabnik pristopim s 50.000 Din in sodelovanjem k dobro idoči trgovini ali sličnem podjetju. Stanovanje pogoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mlada moč». 9816

Kdo ima 5000 Din na razpolago, da bi jih posodil za dobo enega leta proti dobrim obrestim. Garancija dobro vpeljana obrt Dopise na upravo «Jutra» pod «Posojilo». 9584

Kdo bi posodil mladi uradnici znesek 2000 Din proti vrnitvi v mesečnih obrokih po 200 Din? — Cenjene ponudbe prosim na upravo «Jutra» pod značko «Ostanem vedno hvaležna». 9671

Sobo s separatnim vhodom — z vso oskrbo — išče gospod v dobri socialni poziciji. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Čistoča». 9714

Družabnika sprejmem za svoje podjetje, ki položi najmanj 60.000 Din. Nudim popolno jamstvo, delež na dobičku in prosto stanovanje. Ponudbe pod «Finančna podpora» na upravo «Jutra». 9774

Dopisi

V svrho družbe in skupnih izprehodov, se želi soproga višjega uradnika seznaniti z damo, ki ima otroke. Korespondenca pod «Možnost pisateljstva 50» na upravo «Jutra». 9791

Mlada sreča! Katera ločena ali nesrečno poročena dama, bi si želela trenutkov skupnega udihovanja z mladim, inteligentnim gospodom — naj javi svoj naslov na upr. «Jutra» pod šifro «Mlada sreča». 9790

Ženitve

Resnega znanja želi v svrho ženitve samski gospod srednjih let, z višjo izobrazbo, prikupljivega in dobrosrčnega značaja, zelo dobro situiran, s tvorniškimi podjetji in lepim velikim posestvom, z zdravo, ljubeznivo in izobraženo gospodično, z večjim premoženjem, katera je prijateljica narave in katero veseli vsestranska rodbinska sreča. Ponudbe, če mogoče s sliko, je poslati pod šifro «Smrekov gozd» na upravo «Jutra» do 9. maja 1925. 9517

Glasba

Gramofon dobro ohranjen, se poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 9771

Izgubljeno

Denarnica z manjšo vsoto denarja, se je našla v Slomškovi ulici. Dobi se v trgovini «Vesna» na Dunajski cesti 9631

Živali

Pozor! Lovci! Prodam psico «Lady» keltske pasme, bele barve, temnosivih lis, rosaste dlake. — Psica je čistokrvnih staršev (oče znameniti «Barin Podgorski»), štiri leta stara, izvrstna za zajca, lisico in srno. — Cena 1500 Din. — Poleg tega prodam 4 mladiče te psice po čistokrvnem očetu, sedaj po 3 mesece stari, izredno lepi. Cena: pes 400, psica 300 Din. Za navedbo jamčim: Janez Krže, levec, Gora, p. Sodražica. 9650

Razno

Vsakovrstne vožnje zlasti prevoz pohištva ob priliki selitev, prevoz premoga, lesa in drv s kolodvora ali od drugod in vsakovrstne druge vožnje, oskrbi točno, najhitreje, v najlepšem redu in po zelo solidnih cenah KOMAR A., Krakovska ulica št. 13. Tam se tudi sprejemajo naročila in dajejo vse potrebne informacije. 201

Bukovo oglje! Dobro vpeljani trgovci, ki imajo velika skladišča v Trstu in veliko odjemalcev v Italiji ter zlasti v Julijski Benečiji, prevzamejo zastopstvo. Primerna dnevna provizija. — Ponudbe od le resnih tvrdk na: G. Javicoli, Trieste, Piazza Tra i Rivi 1. 9704

Sprejme se gospode na dobro **opoldansko hrano** v sredini mesta. — Istotam se sprejme gospodično na stanovanje in hrano. — Naslov pove upr. «Jutra». 9834

Sprejmeta se dva navadna gospoda **na hrano** in stanovanje, ali pa samo na tedensko hrano. Naslov pove uprava «Jutra». 9830

Mesna cena znižana na stojnici Jakob Otrin, Ljubljana, Šolski drevored. Goveje meso po 12 Din kg. 9768

ZNANOST IN VERA
VEDOSLOVNA ŠTUDIJA
NAPISAL
DR. FRANCE VEBER,
VSEUČILIŠČNI PROFESOR
KNJIGA STANE DIN 65·— BREZ POŠTNINE
NAROČA SE V KNJIGARNI
TISKOVNE ZADRUGE
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 54,
NASPROTI GLAVNE POŠTE

OTVORITEV

na novo renovirane restavracije

„Rotovž" Rotovški trg št. 2. v Mariboru

Uljudno naznanjava cenj. občinstvu, da sva preuredila in na novo opremila bivšo gostilno „Jadran" katera se otvori v soboto, dne 2. maja s koncertom Narodno glasbenega društva „Drava". Točila se bodo prvovrstna vina Slovenskih goric, Pikrčan, Bizeljc in dolenjski karminet, kakor tudi vedno sveže prvovrstno pivo v sodčkih in steklenicah iz pivovarne Tscheligi.

Izborna kuhinja! Brezprašen vrt! Postrežba točna! Cene primerne!

Za obilen obisk se priporočata

Ivan in Justina Pečnik

2474-a

Velika izbera

v moškem perilu in samoveznicah. -

flogavice modne Din 19·- do Din 27 -
srajce barvaste z 2 ovratnik. od Din 88 - napre
srajce bele s pique prsi . od Din 98 - napre
samoveznice svilene . . od Din 32·- napre
robci tucat . . . . . Din 40·- 204-a

Najnižje cene!

A. SINKOVEC nasled. K. SOSS.

Mala hladilna naprava

na oglenčevo kislino, kom letna, za takojšnjo vpostavitev sposobna,

ugodno naprodaj.

Potrebna gonilna moč 2½ PS. Naslov v upravi »Jutra«. 2457-a

Oglasni zavod KOPITAR

LJUBLJANA, Čepova 21

oskrbuje za trgovce in obrtnike vse inserate za vse časopise

Se prijazno priporoča

KOPITAR

111-a

15-letno jamstvo

najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s popreziljivim transporterjem (grabeic) z enostavnim premikom je pripravljen za šepenje, vezenje ali šivanje

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Selenburgova u. 6/I.

15-a II

Telefon št. 980 Telefon št. 980

PRODA SE

takoj skoro nova

šupa

12 metrov dolga in 5 metrov široka, zunaj enostavno obita, popolnoma razložljiva za zopetno vpostavitev. — Ogleda se na Emonski cesti 8 Pisarna stavbenega vodstva konf kc. tovarne Fran Derenda.

2451-a

PLATNENE ČEVLJE

za dame dobite pri tvrdki

M. TRUBAR — LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 6 — po sledečih cenah.

Beli platneni	na 1 šnango	z leseno peto	Din	120
„	„ 2 šnanri	z „	„	120
„	„ traka	z „	„	120
Sivi	„ 1 špango	z „	„	120
„	„ 1 špango	z usnjeno peto	„	120
„	„ traka	z „	„	120

Pošilja se tudi po poštnem povzetju

2460-a

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI,

Nova knjiga! Nova knjiga! Nova knjiga! Nova knjiga!

Prešernova ulica številka 54, nasproti glavne pošte, sprejema naročila na knjigo

Dr. Ivan Lah:

Knjiga spominov

Ječe — Moja pot — Dan 1914

Broširan izvod stane Din 35·—

vezan v celo platno Din 45·—

po pošti Din 2·— več.

Modistka Z. Gorianc & Co.

Ljubljana, Sv. Petra c. 27 poleg hotela Tratnik

priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnih

na'modernejših

damskih klobukov in slamnikov

Sprejema slamnike v prekrojevanje ter vsa popravila. Zaloga Spater'e-oblik

Postrežba točna

Cene najnižje

164-a

Do 3. maja 1925

prodajamo 2449-a

Crepe de chine dosedanja cena Din 125·— za D 99·—

Crepe maroquine dosedanja cena Din 175·— za D 129·—

Crepe georgette dosedanja cena Din 180·— za D 135·—

H. KENDA, Ljubljana, Mestni trg 17.

Za žejo

najboljši pravi **Maršnerovi** šumeči limonadni bonboni **„Brause".**

Zastopstvo in tovarniško skladišče za Jugoslavijo

Josip Vitek, Ljubljana, Krekov trg 8. 2454-a

Razumen strojni upravljač

(Maschineneinsteller)

k automatom za lesne vijake kakor tudi samostojen zelo zastopen **orodni ključavničar** se iščeta. Ponudbe na „Tovarno vijakov" Tezno pri Mariboru. 2275-a

Javna dražba

celotne v konkurzno maso spadajoče zaloge blaga modistovske stroke in opreme se vrši v **soboto, dne 2. maja 1925,** na kar vljudno opozarjamo vse interesirane. 2433-a

Konkurzni upravitelj.

Stabilni stroj

s kotlom ali lokomobila od 12 do 15 HP, se išče za kupiti. — Ponudbe je poslati na Moravka, Kruševac, Srbija. 2435-a

Frizerka

sprejme dame za frizuranje, masiranje (negovanje lica) in manikiro. — Abonma na domu. Cenjene naslove je oddati v upr. »Jutra« pod šifro »Pride na dom«. 2.

Več trgovskih lokalov

se bo tekom leta oddalo v najem v novem poslopju v Ljubljani ob Miklošičevi cesti. Vsi lokali so opremljeni s centralno kurjavo in električno razsvetljavo ter imajo večja kletna skladišča. — Natančnejše podatke dobe reflektantje v pisarni okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Turjaškem trgu 4/I nadstr.

2448-a

IVAN JAX in SIN LJUBLJANA Gosposvetska cesta št. 2. 41-a

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezenje poučuje brezplačno. - Posamezni deli koles in šivalnih strojev. 10-letna garancija. Pisalni stroji Adler in Urania. - Kolesa iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Waffenrad, Kayser.

Za vodstvo večjega rudokopa se išče ravnatelj

Reflektanti naj izvolijo poslati ponudbe, v katerih je navesti dosedanje službovanje Srbskemu akcionarskemu rudarskemu topilnemu industrijskemu društvu, Beograd, Velikega Miloša ulica 58 a. 2443-a

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke — Ceniki franko.

„TRIBUNA", F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovška cesta št. 4. 106a

L. Mikuš 14-a

LJUBLJANA, Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic

Stari dežniki se nanovo preobleče.o.

Dobro vpeljana GOSTILNA

s krasnim senčnatim vrtom, kegliščem, vrtom za zelenjavo, primernim gospodarskim poslopjem in gostilniško opravo s takojšnjim stanovanjem na prometnem prostoru v bližini vojašnice v večjem mestu Slovenije, se proda pod ugodno ceno. Ponudbe na uprav. Jutra pod „Gostilna St. 100"

2380-a

Elektrotehnične tvornice ŠKODOVIH ZAVODOV v Plzni

204a

Zastopstvo za Jugoslavijo: Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo:

najsolidnejše in najcenejše elektro-motorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade:

električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani. Poset inženirja je brezplačno na razpolago.

Nc. VIII 151/25-1

Krasna vila na prodaj.

Na prostovoljni dražbi se bo v Preski št. 52 **dne 10. maja 1925 ob 3. pop.** prodala popolnoma nova, v lastni režiji zidana, prav solidna enonadstropna vila št. 52 v Preski pri Medvodah nad Ljubljano, v podpritličju klet, soba, kuhinja, pritikline, v visokem pritličju dve parketni sobi, kuhinja, pritikline, v prvem nadstropju velika soba, 2 kabineta in kopalnica. Zraven vrt in njiva 3211 m² 5 minut od kolodvora, vila pripravna za letovišče, njiva za lesno skladišče.

Izklicna cena Din 150.000·—, pogoji pri podpisanem sodišču soba št. 37.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,

dne 24. aprila 1925. 2471-a

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštnino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2·—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov. Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov" bodo romale v koš, ako ne bo priloženih Din 2·—

K Št. 18342/25, ref. IX. 2475-a

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo zidarskih in tesarskih del za napravo nove ograje ob posestvu Alojzijevišča in gospe Tornago v Streliški ulici.

Potrebni pripomočki za vlaganje ofert se dobe proti povračilu nabavnih stroškov v mestnem stavbnem uradu, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Ponudbe se naj vlože najkasneje do 6. maja 1925.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. aprila 1925.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Dospel je zopet PRAVI holandski KAKAO!

V Vašem interesu je, da uživate le prvovrsten KAKAO; torej zahtevajte povsod pravi holandski KAKAO znamke 2337-a

GROOTES

Podpisano graščinsko oskrbništvo naznanja žalostno vest, da je njega bivši dolgoletni oskrbnik, gospod

Emanuel Pejcha

danes po dolgi bolezni v 74. letu mirno preminul.

Pogreb pokojnika se bo vršil v soboto, dne 2. maja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Žuzmu.

Loka pri Žuzmu, dne 30. aprila 1925.

Oskrbništvo graščine Loka pri Žuzmu.

2473-a

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, stric, gospod

Jernej Glavič

trgovec in posestnik

danes ob pol 10. uri zjutraj po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 48. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 2. maja ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Celovška cesta 85, na pokopališče v Dravlje.

Sp. Šiška, dne 30. aprila 1925.

Jerica Glavič roj. **Pavlič,** soproga. — **Albin, Stanko, Edi, Hinko, Vinko,** sinovi.

2472-a

Št. 9833

Razglas

o razgrnitvi stalnih volilnih imenikov

za volitve občin. odbora za mesto Ljubljana.

V smislu člena 6. zakona o volilnih imenikih se javno razglaša, da so stalni imeniki za volitve občinskega odbora za mesto Ljubljano od deželnega sodišča potrjeni ter od današnjega dne nadalje pri mestnem magistratu (mestni volilni kataster, Mestni trg št. 2., I. nadstropje, soba št. 21) ob običajnih uradnih urah od 8. do 14. ure stalno razgrnjeni vsakomur na vpogled.

Vsakdo ima pravico, da v navedenih urah abecedni volilni imenik pregleda, prepiše, razglasi ali natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti.

Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pismeno ter se morajo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Za dokaze morajo služiti samo polnoveljavne listine.

Pri eventualni volitvi občinskega odbora bodo smele glasovati le one osebe, ki so vpisane v ta volilni imenik. Po določilih člena 12. navedenega zakona 15 dni po razpisu volitev zahteve po popravkih niso več dopustne.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 30. aprila 1925.

Predsednik gerentskega sveta:

Dr. Dinko Puc, l. r.